

Cyngor Sir
CEREDIGION
County Council

**DATGANIAD
O'R
CYFRIFON**

am y flwyddyn a oedd
yn diweddu ar
31ain Mawrth 2017
Archwiliwyd

CYNNWYS

	Rhif y Dudalen
Adroddiad Naratif	2
Datganiad o'r Cyfrifoldebau o ran y Datganiad Cyfrifon	9
Adroddiad yr Archwilydd i Gyngor Sir Ceredigion	10

DATGANIADAU ARIANNOL

Dadansoddiad Gwariant a Chyllido	12
Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant	14
Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn	15
Mantolen	16
Datganiad Llif Arian	17
Nodiadau i'r Datganiad Cyfrifon	18
Datganiad Llywodraethu Blynyddol	99

ADRODDIAD NARATIF

Paratowyd y Datganiad Cyfrifon i ateb gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 (ac fel y nodwyd ymhellach yn Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014) ac mae'n adlewyrchu'n llawn gofynion *Cod Ymarfer Cyfrifyddu ar gyfer Awdurdodau yn y Deyrnas Unedig 2016/17* ar gyfer datganiadau cyfrifyddu. Mae'r ddogfen yn rhoi crynodeb o sefyllfa ariannol gyffredinol y Cyngor a nifer o ddatganiadau cyfrifyddu, sy'n dangos ystod a graddfa gwasanaethau a gweithgareddau'r Cyngor, a hynny mewn termau ariannol. Mae gwahanol adrannau'r Cyngor wedi cydweithredu drwy gadw cofnodion ariannol digonol, rheoli eu cyllidebau a darparu dogfennau priodol.

NEWIDIADAU A GYFLWYNWYD I'R COD

Mae newidiadau i'r Cod wedi arwain at y newidiadau canlynol i'r Cyfrifon:

- Dadansoddiad o Wariant ac Ariannu newydd sy'n darparu cysoniad uniongyrchol rhwng y ffordd mae awdurdodau'n cyllido â'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, mewn ffordd sy'n hygyrch i ddefnyddwyr y cyfrifon. I hwyluso'r Dadansoddiad o Wariant ac Ariannu hwn, mae'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn wedi'i symleiddio, ac mae'n disodli gofynion adroddiadau cylchrannol y Cod i raddau helaeth. Hwn yw'r Datganiad Cyfrifo cyntaf nawr
- Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (CIES) fesul Gwasanaeth, yn unol ag adroddiadau rheoli'r Cyngor, gan dorri'r cyswllt ffurfiol felly rhwng y Cod Ymarfer Adroddiadau Gwasanaethau (SeRCOP) â'r CIES
- nid oes angen y nodyn Adroddiadau Cylchrannol bellach, a oedd gynt yn dangos y cyswllt rhwng adroddiadau rheoli â'r CIES, ond mae wedi'i ddisodli â nodyn sy'n rhoi mwy o fanylion am yr addasiadau o fewn y Dadansoddiad o Wariant ac Ariannu, a manylion ynghylch natur y treuliau o fewn y Gwarged/Diffyg Ariannol mewn perthynas â Darparu Gwasanaethau yn y CIES

Roedd yna ddisgwyl y byddai'r gofyniad newydd mewn perthynas â'r Ased Rhwydwaith Priffyrdd yn cael ei gyflwyno i Ddatganiad Cyfrifon 2016/17. Rhagwelwyd y byddai hynny'n ychwanegu tua £1.5bn i Fantolen y Cyngor. Ar 8fed Mawrth 2017, datganodd Bwrdd Codau LASAAC/LIPFA:

"The Board decided that, currently and in particular in the absence of central support for key elements of the valuation, the benefits are outweighed by the costs of implementation for local authorities. The Board determined that it will give further consideration to this issue only if provided with clear evidence that benefits outweigh costs for local authorities."

Er bod y datganiad hwn fel petai'n nodi na fydd gofyn gwneud y newid hwn bellach yn y dyfodol, mae Trysorlys EM wedi dweud eu bod yn dal i weithio tuag at gyflwyno'r newid yn y dyfodol.

DATGANIADAU CYFRIFYDDU

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn cynnwys nifer o Ddatganiadau Cyfrifyddu ac mae'r nodiadau a ganlyn yn esbonio'u pwrpas.

DATGANIADAU ARIANNOL CRAIDD

Dadansoddiad o Wariant ac Ariannu

Mae'r Dadansoddiad o Wariant ac Ariannu'n dangos sut mae'r gwariant blynyddol yn cael ei ddefnyddio a'i ariannu gan Gynghorau gydag adnoddau (grantiau'r llywodraeth, treth y cyngor a threthi busnes), o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir gan Gynghorau yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol. Mae hefyd yn dangos sut mae'r gwariant hwn yn cael ei ddyrannu i wahanol Wasanaethau'r Cyngor, er mwyn iddyn nhw allu gwneud penderfyniadau. Mae'r incwm a'r gwariant sy'n gysylltiedig ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn cael eu cyflwyno'n llawnach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant

Mae'r datganiad yn dangos cost cyfrifyddu yn ystod y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol ag arferion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm sydd i'w ariannu o drethi. Mae cynghorau yn codi treth y cyngor er mwyn talu am wariant yn unol â rheoliadau; gall hyn fod yn wahanol i gost cyfrifyddu. Dangosir y sefyllfa drethi yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn

Mae'r datganiad hwn yn dangos symudiadau yn ystod y flwyddyn parthed y gwahanol gronfeydd wrth gefn sydd gan y Cyngor, ac a ddadansoddir fel 'cronfeydd defnyddiadwy' (h.y. y rhai hynny y gellir eu defnyddio i gyllido gwariant neu ostwng treth y cyngor) a 'chronfeydd wrth gefn aneddfnyddiadwy'. Mae'r Gorged neu'r Diffyg ar y llinell Darparu Gwasanaethau yn dangos gwir gost economaidd darparu gwasanaethau'r Cyngor, dangosir mwy o fanylion yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r rhain yn wahanol i'r symiau statudol y mae'n ofynnol eu nodi ym Malans y Gronfa Gyffredinol at ddibenion y dreth gyngor. Mae'r Cynnydd/Lleihad cyn Trosglwyddiadau i'r llinell Cronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd yn dangos Balans y Gronfa Gyffredinol statudol a'r Balans Cyfrif Refeniw Tai cyn unrhyw drosglwyddiadau dewisol i'r cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd neu ohonynt a wnaethpwyd gan y Cyngor.

Y Fantolen

Mae'r Fantolen yn dangos gwerth ar ddyddiad y Fantolen, yr asedau a'r ymrwymadau a gydnabyddir gan y Cyngor. Caiff asedau net y Cyngor (asedau llai ymrwymadau) eu cyfateb gan yr arian wrth gefn a gedwir gan y Cyngor. Adroddir ar gronfeydd wrth gefn mewn dau gategori. Y categori cyntaf o gronfeydd wrth gefn yw cronfeydd defnyddiadwy h.y. y cronfeydd hynny y gall y Cyngor eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar yr angen i gynnal lefel ddarbodus o arian wrth gefn ac unrhyw gyfyngiadau statudol ar eu defnydd (er enghraifft y Gronfa Wrth Gefn Derbynebaw Cyfalaf Defnyddiadwy a ellir ond eu defnyddio i gyllido gwariant cyfalaf neu i ad-dalu dyled). Yr ail gategori o gronfeydd wrth gefn yw cronfeydd wrth gefn aneddfnyddiadwy, h.y. y rhai nad yw'r Cyngor yn medru eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori hwn o gronfeydd wrth gefn yn cynnwys cronfeydd sydd yn dal enillion a cholledion na wireddwyd (er enghraifft y Gronfa Wrth Gefn Ailbriso), lle byddai symiau ond ar

gael er mwyn darparu gwasanaethau os gwerthir yr asedau; a bod cronfeydd wrth gefn sydd â gwahaniaeth amseru fel y dangosir yn y llinell Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn 'Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu a sail cyllido o dan reoliadau'.

Datganiad Llif Arian

Mae'r Datganiad Llif Ariannol yn dangos y newidiadau mewn arian parod ac eitemau cyfwerth ag arian parod yn ystod y cyfnod adrodd. Mae'r datganiad yn dangos sut mae'r Cyngor yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian ac eitemau cyfwerth ag arian parod drwy ddsbarthu llif arian fel gweithgareddau gweithredu, buddsoddi a chyllido gweithgareddau. Mae maint y llif arian net sydd yn deillio o weithgareddau gweithredol yn ddangosydd allweddol o faint o weithgareddau'r Cyngor sydd yn cael eu cyllido drwy drethi ac incwm grant neu gan y rhai sydd yn derbyn gwasanaethau a ddarparir gan y Cyngor. Mae gweithgareddau buddsoddi yn cynrychioli'r graddau y mae llif arian allan wedi eu gwneud o adnoddau a fwriedir i gyfrannu i gyflwyno gwasanaethau gan y Cyngor yn y dyfodol. Mae llif ariannol sydd yn deillio o weithgareddau ariannol yn ddefnyddiol wrth ddarogan hawliadau ar lif ariannol yn y dyfodol drwy ddarparwyr cyfalaf (h.y. benthyciadau) i'r Cyngor.

GWARIANT AC INCWM GWASANAETHAU

	2016/17	Cyllideb
	£'000	Ddiwygiedig
		£'000
Gwariant Gros	203,902	204,283
Trosglwyddiadau ac Incwm Gros	71,919	70,941
Gwariant Net	131,983	133,342
Ariannwyd drwy:		
Crynsyth y Cyllid Allanol	97,010	97,010
Trethi Lleol	35,193	34,453
Y Gronfa Gyffredinol	(220)	1,879
Cyfanswm	131,983	133,342

Roedd y gyllideb yn cynnwys trosglwyddiad o £1,879 mil o'r Gronfa Gyffredinol, ond roedd yna drosglwyddiad i'r Gronfa Gyffredinol o £220 mil.

Ariannwyd y gwariant gros fel a ganlyn:

	2016/17
	£'000
Grant y Llywodraeth	138,052
Treth y Cyngor	35,193
Ffioedd, Taliadau a Throsglwyddiadau o Gronfeydd Wrth Gefn Eraill	30,657
Cyfanswm	203,902

PERFFORMIAD GWARIANT CYFALAF

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Cyllideb Gymeradwy (1)	26,764	42,259
Cyllideb Wariadwy (2)	21,953	38,740
Gwariant Gwirioneddol	<u>17,497</u>	<u>32,514</u>
Amrywiant	<u>4,456</u>	<u>6,226</u>

(1) Cyllideb Gymeradwy – yw cyfanswm cyllideb y Rhaglen Gyfalaf a gymeradwywyd gan y Cabinet/y Cyngor sy'n cynnwys llinell ar gyfer grantiau cyffredinol nad yw'n Gyllideb Wariadwy. Dyma fecanwaith ar gyfer ychwanegu cynlluniau grant cymeradwy ychwanegol yn ystod y flwyddyn.

(2) Cyllideb Wariadwy – yw cyfanswm y cynlluniau cymeradwy o fewn y Rhaglen Gyfalaf nad yw'n cynnwys y llinell ar gyfer grantiau cyffredinol.

Dyma'r prif amrywiadau rhwng y gyllideb wariadwy a'r gwariant gwirioneddol:

	2016/17
	£'000
	Tan/(gor) wariant
1 Gweithfeydd Trin Carthion	741
2 Ddiogelu'r Arfordir Arian Cyfatebol	665
3 Canolfan y Bont, Ysgol Bro Pedr, Llanbedr Pont Steffan	490
4 Cynllun Benthyciadau Troi Tai'n Gartrefi a HILS	417
5 Rhaglen Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain	378
6 Amgueddfa Ceredigion (Dynesfeydd Newydd)	271
7 Cylch Caron	215
8 Canolfan HCT Llanbadarn	184
9 Troi Tai'n Gartrefi	175
10 Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl	159
11 Amrywiadau eraill o dan £150k	<u>761</u>
Cyfanswm	<u>4,456</u>

Dyma'r rhesymau dros yr amrywiadau:

1. Mae'r tanwariant yn adlewyrchu lefel is na'r disgwyl o wariant yn ystod y flwyddyn, sydd o ganlyniad i'r drefn bresennol o gyflawni gwaith fesul cam. Bydd y rhaglen wella a'r ariannu cysylltiedig yn parhau yn 2017/18.
2. Wrth i adnoddau ddod ar gael, penderfynwyd cronni'r rhain i gael arian cyfatebol ar gyfer cynlluniau diogelu'r arfordir cyfalaf uchel, oherwydd mae Llywodraeth Cymru'n debygol o gwtogi ar y cymorth ariannol ar gyfer y rhain.
3. Ni ddechreuodd Canolfan y Bont ar y safle nes diwedd 2016 felly bydd y rhaglen yn trosglwyddo i 2017/18.
4. Mae'r broses o Drawsnewid datganiadau o ddiddordeb yn daliadau go iawn wedi bod yn arafach nag a ragwelwyd, fodd bynnag mae cyllid ar gael yn 2017/18 o hyd.
5. Mae Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif yn un a fydd yn para dros nifer o flynyddoedd a bydd yn trosglwyddo i 2017/18.

6. Mae'r prosiect ar droed ac mae'n ymestyn dros flynyddoedd ariannol 2016/17 a 2017/18, felly bydd unrhyw gyllid nas defnyddir yn cael ei drosglwyddo i 2017/18.
7. Mae'r Achos Busnes llawn ar gyfer y prosiect yn cael ei gyflwyno i'r Llywodraeth Cymru yn 2017/18 nawr yn hytrach na 2016/17 fel y rhagwelwyd yn y lle cyntaf.
8. Mae'r tanwariant o ganlyniad i un cynllun mawr ar y cyfan, y mae wedi cymryd mwy o amser na'r disgwyl i fwrw ymlaen ag ef, ac mae angen cyllid ar gyfer y cynllun hwn o hyd yn ystod 2017/18.
9. Oedi cyn cael mynediad i adeilad gwag i weithio arno yn sgil adleoli a materion ecolegol.
10. Mae'r broses o Drawsnewid datganiadau o ddiddordeb yn daliadau go iawn wedi bod yn arafach nag a ragwelwyd, fodd bynnag mae cyllid ar ffurf grant ar gael yn 2017/18 o hyd.

Prif feysydd gwariant cyfalaf oedd:

- Rhaglen Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain
- Grant Cyfleusterau i'r Anabl
- Cronfa Drafnidiaeth Leol - A486 Post Bach i Synod Inn
- Gwelliannau Cyffredinol i'r Priffyrdd
- Prosiectau Arbed Ynni Cartrefi Cynnes ARBED
- Amgueddfa Ceredigion (Dynesfeydd Newydd)
- Gweithfeydd Trin Carthion
- Gwaith Brys Mawr (gan gynnwys Boeleri)
- Canolfan y Bont, Ysgol Bro Pedr, Llanbedr Pont Steffan
- Gwariant dan Adrannau 16 (2) (b) a 20 Deddf Llywodraeth Leol 2003: Trin rhai costau fel gwariant cyfalaf

Cyllid Gwariant Cyfalaf

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Cyllid Cyfalaf Cyffredinol	4,694	4,693
Cronfeydd Wrth Gefn Datblygu Addysg yng Ngheredigion	1,112	2,229
Benthyca Darbodus (wedi'i ariannu gyda thua £600,000 o arbedion ailstrwythuro)	2,541	6,923
Ysgolion (Menter Benthyca Llywodraeth Leol)	805	3,222
Benthyca Dros Dro (Derbyniadau Cyfalaf y Dyfodol)	590	0
Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain		
Addysg - Derbyniadau Cyfalaf	1,610	0
Cronfa Gyffredinol - Derbyniadau Cyfalaf	427	2,400
Tai - Derbyniadau Cyfalaf	16	23
Yn ymwneud â thrafnidiaeth - Derbyniadau Cyfalaf	0	83
Gweithfeydd Trin Carthion - Derbyniadau Cyfalaf	304	340
Refeniw/Cyfraniadau Wrth Gefn - gan gynnwys Cyfalaf	67	1,112
Corfforaethol Wrth Gefn		
Arian i'w ad-dalu i LIC (Troi Tai'n Gartrefi a HILS)	106	33
Adran 106	113	0
Grantiau	5,112	11,456
	<u>17,497</u>	<u>32,514</u>

Ymhlith y prif gynlluniau buddsoddi a'r asedau sefydlog newydd yn 2017/18 mae:

Rhaglen Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain
Grant Cyfleusterau i'r Anabl
Cerbydau Newydd
Cronfa Trafnidiaeth Leol a Llwybrau Diogel mewn Cymunedau
Canolfan HCT Llanbadarn
Gweithfeydd Trin Carthion
Amgueddfa Ceredigion – Dynesfeydd Newydd
Gwelliannau i'r Priffyrdd
Rhaglen Goleuadau Stryd
Canolfan y Bont, Ysgol Bro Pedr, Llanbedr Pont Steffan
Cynllun Benthyciadau Troi Tai'n Gartrefi a HILS
Cynllun Benthyciadau Adfywio Canol y Dref
Gwariant dan Gyfarwyddyd Cyfalafu
Diogelu'r Arfordir
Cynllun Grant Cymunedol

CYFLEUSTERAU BENTHYCA

Bydd y Cyngor yn derbyn mwyafrif ei fenthyciadau tymor hir o'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus. Mae'r Bwrdd Benthyciadau Corff Cyhoeddus yn gorff statudol sy'n gweithredu o fewn Swyddfa Rheoli Dyledion y Deyrnas Unedig, sef un o asiantaethau gweithredol Trysorlys Ei Mawrhydi. Ei swyddogaeth yw benthyca arian o'r Gronfa Benthyciadau Cenedlaethol i awdurdodau lleol a chyrrff rhagnodedig eraill, a chasglu'r ad-daliadau. Yn ychwanegol at hyn, gall y Cyngor dderbyn benthyciadau o'r farchnad, naill ai'n uniongyrchol oddi wrth fanciau a chymdeithasau adeiladu neu drwy frocer. Ar gyfer anghenion benthyca tymor byr, gall y Cyngor gael fenthyg arian dros dro drwy'r banc neu'r farchnad ariannol. Rhoddir gwybodaeth bellach yn Nodyn 1.28.

BUDDION YMDDEOLIAD

Mae'r Datganiadau yn adlewyrchu rhwymedigaeth net y Gronfa Bensiynau'n llawn. Mae'r Fantolen yn cynnwys atebolrwydd net o £99,205 mil (£69,814 mil yn 2015/16). Rhoddir gwybodaeth bellach yn Nodyn 1.29. Bu i actwari'r Gronfa Bensiwn gyfrif y gost dybiedig o ddarparu buddion ymddeoliad drwy gymharu gwerth marchnad gyfredol cyfran y Cyngor o asedau'r gronfa bensiwn â gwerth cyfredol y rhwymedigaeth. Bydd y ffigur hwn yn amrywio bob blwyddyn gan ddibynnu ar ragdybiaethau'r actiwari ynghylch sut y mae'r cronfeydd a fuddsoddwyd wedi perfformio a'r cyfraddau disgownt a ddefnyddir o dan y safon gyfrifyddu. Bydd Awdurdod Gweinyddu'r Gronfa Bensiwn yn parhau i reoli'r rhwymedigaeth yma ar ein rhan.

EFFAITH YR HINSAWDD ECONOMAIDD BRESENNOL

Bu problemau digynsail yn y sefyllfa ariannol fyd-eang ers 2008. Oherwydd y sefyllfa gyffredinol yma bu'n angenrheidiol i'r Cyngor gymryd yr amgylchiadau i ystyriaeth yn ei gynlluniau ariannol, gan hefyd gadw lefel darbodus o gronfeydd.

Ers y refferendwm ar aelodaeth y DU o'r Undeb Ewropeaidd, bu cryn ansicrwydd economaidd. Disgwylir i hyn barhau am gyfnod a gall hyn effeithio rhai ffactorau a phenderfyniadau cyllidol gan y Cyngor yn 2017/18 a'r tymor canolig.

RHAGOR O WYBODAETH

Mae gan bawb sydd â diddordeb hawl statudol i weld y Cyfrifon, yn ystod arolygiad cyhoeddus, cyn cwblhau'r archwiliad blynyddol. Mae'r Cyngor a'i Swyddogion wedi ymrwymo i roi gwybodaeth lawn ar faterion ariannol y Cyngor. Os oes arnoch angen rhagor o wybodaeth neu esboniad ynglŷn â'r Cyfrifon, cysylltwch â:

Gwasanaeth Cyllid
Cyngor Sir Ceredigion
Canolfan Rheidol
Rhodfa Padarn
Llanbadarn Fawr
Aberystwyth
SY23 3UE
Rhif Ffôn: (01970) 617911
E-bost: df.technicians@ceredigion.gov.uk

DATGANIAD O'R CYFRIFOLDEBAU O RAN Y DATGANIAD CYFRIFON

CYFRIFOLDEBAU'R CYNGOR

Mae'n ofynnol bod y Cyngor:

- yn gwneud trefniadau i weinyddu ei faterion ariannol yn briodol ac yn sicrhau bod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Yn y Cyngor hwn, y swyddog hwnnw yw'r Pennaeth Cyllid.
- yn rheoli ei faterion er mwyn sicrhau defnydd darbodus, effeithlon ac effeithiol o'i adnoddau a diogelu ei asedau.
- cymeradwyo'r Datganiad Cyfrifon.

Cadeirydd y Cyngor

21^{ain} Medi 2017

CYFRIFOLDEBAU'R PENNAETH CYLLID

Mae'r Pennaeth Cyllid yn gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon y Cyngor yn unol â'r arferion priodol fel y'u nodir yn CIPFA/LASAAC *Cod Arferion ar Gyfrifyddu mewn Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig* ('y Cod').

Wrth baratoi'r Datganiad Cyfrifon hwn, mae'r Pennaeth Cyllid:

- wedi dewis polisiau cyfrifyddu addas a'u defnyddio mewn modd cyson;
- wedi gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol ac yn ddarbodus;
- wedi cydymffurfio â'r Cod Ymarfer.

Mae'r Pennaeth Cyllid hefyd:

- wedi cadw cofnodion cyfrifyddu priodol a chyfredol;
- wedi cymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac unrhyw afreoleidd-dra arall.

Rwyf yn ardystio bod Datganiad y Cyfrifon yn cyflwyno darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol y Cyngor ar y dyddiad cyfrifyddu a'i incwm a'i wariant dros y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2017.

Pennaeth Cyllid

21^{ain} Medi 2017

ADRODDIAD ARCHWILYDD CYFFREDINOL CYMRU I AELODAU CYNGOR SIR CEREDIGION

Rwyf wedi archwilio datganiadau cyfrifyddu Cyngor Sir Ceredigion a'r nodiadau cysylltiedig ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2017 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau cyfrifyddu Cyngor Ceredigion yn cynnwys y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn, y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant, y Fantolen a'r Datganiad Llif Arian Parod.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2016-17 sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Priod gyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol ac Archwilydd Cyffredinol Cymru

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon a nodir ar dudalen 9, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad o gyfrifon, sy'n rhoi darlun gwir a theg.

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon). Mae'r safonau hynny yn ei gwneud yn ofynnol i mi gydymffurfio â Safonau Moesegol y Cyngor Adroddiadau Ariannol ar gyfer Archwilwyr.

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau cyfrifyddu

Mae a wnelo archwiliad â chael tystiolaeth am y symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig i roi sicrwydd rhesymol nad oes unrhyw gamddatganiadau perthnasol yn y datganiadau cyfrifyddu na'r nodiadau cysylltiedig, boed hynny drwy dwyll neu wall. Mae hyn yn cynnwys asesu'r canlynol: pa un a yw'r polisïau cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau Cyngor Sir Ceredigion a ph'un a ydynt wedi'u defnyddio'n gyson a'u datgelu'n ddigonol; rhesymoldeb amcangyfrifon cyfrifyddu arwyddocaol a wnaed gan y swyddog ariannol cyfrifol a'r ffordd y cyflwynwyd y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn gyffredinol.

Yn ogystal, darllenaf yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol yn yr Adroddiad Naratif er mwyn nodi anghysondebau perthnasol â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig archwiliedig a nodi unrhyw wybodaeth sy'n ymddangos fel pe bai'n berthnasol anghywir ar sail y wybodaeth a ddaw i law wrth i mi gyflawni'r archwiliad neu sy'n berthnasol anghyson â'r wybodaeth honno. Os dof yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau perthnasol amlwg, ystyriaf y goblygiadau i'm hadroddiad.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Cyngor Sir Ceredigion

Yn fy marn i, mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Sir Ceredigion ar 31 Mawrth 2017 a'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- maent wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2016-17.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif yn gyson â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu priodol;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; nac
- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad;
- nid yw'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol yn adlewyrchu cydymffurfiaeth â'r canllawiau.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cyngor Sir Ceredigion yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Dros ac ar ran
Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru
26^{ain} Medi 2017

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

Cyhoeddi datganiadau ariannol yn electronig

Cyngor Sir Ceredigion sy'n gyfrifol am gynnal gwefan Cyngor Sir Ceredigion ac am uniondeb y wefan honno; nid yw'r gwaith a wneir gan yr archwilwyr yn cynnwys ystyried y materion hyn ac, yn unol â hynny, nid yw'r archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau y gallent fod wedi'u gwneud i'r datganiadau ariannol ers iddynt gael eu cyflwyno ar y wefan yn gyntaf.

DADANSODDIAD GWARIANT A CHYLLIDO**2016/2017**

	Alldro £'000	Trosglwyddiadau (i) o'r Cronfeydd a Glustnodwyd (Nodyn 1.8) £'000	Gwariant Net a godir ar y Gronfa Gyffredinol £'000	Addasiadau rhwng Sail Cyfrifyddu a Sail Cyllido (Nodyn 1.5 & 1.7) £'000	Gwariant Net yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant £'000
Grŵp Arweinyddiaeth	294	601	895	208	1,103
Cyfreithiol a Democrataidd	2,284	0	2,284	92	2,376
Perfformiad ac Economi	1,815	87	1,902	1,074	2,976
Cyllid	16,812	86	16,898	(5,811)	11,087
TGCh a Gwasanaethau Cwsmeriaid	3,653	21	3,674	593	4,267
Adnoddau Dynol a Iechyd a Diogelwch	1,723	0	1,723	65	1,788
Teuluoedd a Phlant	7,146	0	7,146	269	7,415
Oedolion a Chomisiynu	23,219	150	23,369	2,065	25,434
Ffordd o Fyw	3,294	0	3,294	2,512	5,806
Dysgu	47,402	2,085	49,487	7,988	57,475
Cefnogi Polisi	1,168	0	1,168	486	1,654
Technegol	19,468	(517)	18,951	6,588	25,539
Ardollau	3,705	0	3,705	(3,705)	0
COST NET GWASANAETHAU	131,983	2,513	134,496	12,424	146,920
Incwm a Gwariant Arall	(132,203)	0	(132,203)	4,889	(127,314)
(Gorged) neu Ddiffyg	(220)	2,513	2,293	17,313	19,606
Balans Agoriadol	(4,806)	(17,644)	(22,450)		
(Gorged) neu Ddiffyg	(220)	2,513	2,293		
Balans Terfynol	(5,026)	(15,131)	(20,157)		

Am ddadansoddiad pellach gweler nodiadau 1.5 a 1.6

2015/2016

	Alldro £'000	Trosglwyddiadau (i)/o'r Cronfeydd a Glustnodwyd (Nodyn 1.8) £'000	Gwariant Net a godir ar y Gronfa Gyffredinol £'000	Addasiadau rhwng Sail Cyfrifyddu a Sail Cyllido (Nodyn 1.5 & 1.7) £'000	Gwariant Net yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant £'000
Grŵp Arweinyddiaeth	732	(290)	442	2,744	3,186
Cyfreithiol a Democraataidd	2,473	(50)	2,423	135	2,558
Economi a Pherfformiad	1,938	209	2,147	1,161	3,308
Cyllid	16,909	(546)	16,363	(5,491)	10,872
TGCh a Gwasanaethau Cwsmeriaid	3,653	234	3,887	549	4,436
Adnoddau Dynol a Iechyd a Diogelwch	1,437	93	1,530	127	1,657
Teuluoedd a Phlant	7,150	279	7,429	374	7,803
Oedolion a Chomisiynau	23,672	463	24,135	1,094	25,229
Ffordd o Fyw	3,508	599	4,107	1,858	5,965
Dysgu	46,052	2,587	48,639	4,742	53,381
Cefnogi Polisi	1,095	(8)	1,087	260	1,347
Technegol	20,560	(131)	20,429	5,236	25,665
Ardollau a Grant Cytundeb Canlyniadau	4,085	(1,163)	2,922	(3,673)	(751)
COST NET GWASANAETHAU	133,264	2,276	135,540	9,116	144,656
Incwm a Gwariant Arall	(133,233)	0	(133,233)	881	(132,352)
(Gorged) neu Ddiffyg	31	2,276	2,307	9,997	12,304
Balans Agoriadol	(4,837)	(19,920)	(24,757)		
(Gorged) neu Ddiffyg	31	2,276	2,307		
Balans Terfynol	(4,806)	(17,644)	(22,450)		

DATGANIAD CYNHWYSFAWR O INCWM A GWARIANT (IaG)

Nodyn	2016/2017		Ailddatganwyd 2015/2016				
	Gwar Gros	Incwm Gros	Gwar Net	Gwar Gros	Incwm Gros	Gwar Net	
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	
Grŵp Arweinyddiaeth	1,457	354	1,103	3,290	104	3,186	
Cyfreithiol a Democrataidd	3,139	763	2,376	3,166	608	2,558	
Perfformiad ac Economi	4,185	1,209	2,976	4,181	873	3,308	
Cyllid	29,814	18,727	11,087	30,483	19,611	10,872	
TGCh a Gwasanaethau Cwsmeriaid	4,370	103	4,267	4,534	98	4,436	
Adnoddau Dynol a Iechyd a Diogelwch	2,009	221	1,788	1,842	185	1,657	
Teuluoedd a Phlant	9,079	1,664	7,415	9,479	1,676	7,803	
Oedolion a Chomisiynu	42,212	16,778	25,434	41,748	16,519	25,229	
Ffordd o Fyw	9,114	3,308	5,806	9,463	3,498	5,965	
Dysgu	71,703	14,228	57,475	68,622	15,241	53,381	
Cefnogi Polisi	3,285	1,631	1,654	2,883	1,536	1,347	
Technegol	34,489	8,950	25,539	33,542	7,877	25,665	
Grant Cytundeb Canlyniadau	0	0	0	0	751	(751)	
COST GWASANAETHAU	214,856	67,936	146,920	213,233	68,577	144,656	
Gwariant gweithredol arall	1.9	10,756	858	9,898	10,663	412	10,251
Incwm a gwariant cyllido a buddsoddi	1.10	9,289	1,248	8,041	10,141	1,754	8,387
Incwm trethi a grantiau amhenodol	1.11	0	145,253	(145,253)	0	150,990	(150,990)
(GORGED) NEU DDIFFYG DARPARU GWASANAETHAU		234,901	215,295	19,606	234,037	221,733	12,304
(Gorged) neu ddiffyg ar ailbriso Asedau Sefydlog	1.32			(1,969)			7,025
Ail-fesur yr atebolrwydd (ased) o ran y buddiannau net a ddiffiniwyd	1.48			23,629			(8,729)
INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR ARALL			21,660				(1,704)
CYFANSWM INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR			41,266				10,600

DATGANIAD SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD WRTH GEFN

	Nodyn	Balans Cronfa	Cronfeydd a	CYFANSWM	Cronfeydd	Grantiau Cyfalaf	Cyfanswm	Cronfeydd	Cyfanswm	
		Gyffredinol	Glustnodwyd		Derbynebion					Heb eu
		£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	
2016/17										
Balans ar 31/03/16		(4,806)	(17,644)	(22,450)	(4,450)	(871)	(27,771)	(162,003)	(189,774)	
(Gorged) neu ddiffyg ar ddarparu gwasanaethau		19,606	0	19,606	0	0	19,606	0	19,606	
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall		0	0	0	0	0	0	21,660	21,660	
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		19,606	0	19,606	0	0	19,606	21,660	41,266	
Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu a sail cyllido o dan y rheoliadau	1.7	(17,313)	0	(17,313)	(1,330)	(101)	(18,744)	18,744	0	
(Cynnydd)/Gostyngiad cyn Trosglwyddiadau i Gronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd		2,293	0	2,293	(1,330)	(101)	862	40,404	41,266	
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd wrth Gefn	1.8	(2,513)	2,513	0	0	0	0	0	0	
(Cynnydd)/Gostyngiad		(220)	2,513	2,293	(1,330)	(101)	862	40,404	41,266	
Balans ar 31/03/17		(5,026)	(15,131)	(20,157)	(5,780)	(972)	(26,909)	(121,599)	(148,508)	
2015/16										
Balans ar 31/03/15		(4,837)	(19,920)	(24,757)	(4,626)	(649)	(30,032)	(170,342)	(200,374)	
(Gorged) neu ddiffyg ar ddarparu gwasanaethau		12,304	0	12,304	0	0	12,304	0	12,304	
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall		0	0	0	0	0	0	(1,704)	(1,704)	
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		12,304	0	12,304	0	0	12,304	(1,704)	10,600	
Addasiadau rhwng sail cyfrifyddu a sail cyllido o dan y rheoliadau	1.7	(9,997)	0	(9,997)	176	(222)	(10,043)	10,043	0	
(Cynnydd)/Gostyngiad cyn Trosglwyddiadau i Gronfeydd wrth Gefn a Glustnodwyd		2,307	0	2,307	176	(222)	2,261	8,339	10,600	
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd wrth Gefn	1.8	(2,276)	2,276	0	0	0	0	0	0	
(Cynnydd)/Gostyngiad		31	2,276	2,307	176	(222)	2,261	8,339	10,600	
Balans ar 31/03/16		(4,806)	(17,644)	(22,450)	(4,450)	(871)	(27,771)	(162,003)	(189,774)	

MANTOLEN			31/03/17	31/03/16
	Nodyn	£'000	£'000	£'000
<u>ASEDAU</u>				
Eiddo, Offer a Chyfarpar	1.13	338,641		346,245
Eiddo ar gyfer Buddsoddi	1.14	17,599		17,928
Asedau Treftadaeth	1.15	2,897		2,456
Buddsoddiadau Tymor Hir	1.18	0		1,026
Dyledwyr Tymor Hir	1.19	1,987		1,650
ASEDAU TYMOR HIR			361,124	369,305
Buddsoddiadau Tymor Byr	1.18	5,035		3,011
Asedau ar gyfer eu Gwerthu	1.25	2,198		740
Stocrestrau	1.20	595		639
Dyledwyr Tymor Byr	1.23	17,529		18,495
Arian Parod a Chyfatebol	1.24	3,321		12,893
ASEDAU PRESENNOL			28,678	35,778
CYFANSWM ASEDAU			389,802	405,083
<u>RHWYMEDIGAETHAU</u>				
Benthyg Tymor Byr	1.28	(6,988)		(932)
Credydwyr Tymor Byr	1.26	(20,376)		(21,666)
Darpariaethau Tymor Byr	1.27	(78)		(138)
RHWYMEDIGAETHAU PRESENNOL			(27,442)	(22,736)
Credydwyr Tymor Hir		(171)		0
Darpariaethau Tymor Hir	1.27	(101)		(134)
Benthyg Tymor Hir	1.28	(108,023)		(115,523)
Rhwymedigaethau Tymor Hir Eraill	1.29	(105,550)		(76,740)
Derbynebion Grantiau Cyfalaf Ymlaen Llaw	1.30	(7)		(176)
RHWYMEDIGAETHAU TYMOR HIR			(213,852)	(192,573)
CYFANSWM RHWYMEDIGAETHAU			(241,294)	(215,309)
ASEDAU NET			148,508	189,774
Cronfeydd wrth Gefn Defnyddiadwy	1.31	26,909		27,771
Cronfeydd wrth Gefn Anefnyddiadwy	1.32	121,599		162,003
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN			148,508	189,774

DATGANIAD LLIF ARIAN

	Nodyn	2016/17 £'000	2015/16 £'000
GWEITHGAREDDAU GWEITHREDU			
Gorged/(Diffyg) net Darparu Gwasanaethau		(19,606)	(12,304)
Trafodion anariannol			
Dibrisiant a Lleihad		19,710	17,122
Grantiau Cyfalaf		(5,999)	(10,766)
Addasiadau Cronfa Bensiwn		5,762	6,453
Addasiadau anariannol eraill i'r offerynnau ariannol		0	59
Addasiadau anariannol eraill		0	(563)
		<u>(133)</u>	<u>1</u>
Addasiadau i eitemau a nodir ar wahân o ran Llif Arian			
(Enill)/Colled o werthu Asedau Sefydlog		(676)	(545)
Eitemau cronnus			
(Cynnydd)/gostyngiad mewn Stoc		44	(37)
(Cynnydd)/gostyngiad mewn Dyledwyr		(104)	664
Cynnydd/(gostyngiad) mewn Credydwyr		(1,081)	(1,408)
Mewnlif/(All-lif) Arian Net o Weithgareddau Gweithredu	1.33	<u>(1,950)</u>	<u>(1,325)</u>
GWEITHGAREDDAU BUDDSODDI			
All-lif Arian			
Prynu asedau sefydlog	(14,624)		(25,407)
Prynu buddsoddiadau byrdymor	(4,000)		0
Taliadau arian cyfalaf arall	<u>(531)</u>		<u>(527)</u>
		(19,155)	(25,934)
Mewnlif Arian			
Gwerthu asedau sefydlog	3,473		2,663
Grantiau cyfalaf a dderbyniwyd	6,302		10,661
Enillion buddsoddiadau hirdymor	1,000		0
Enillion buddsoddiadau byrdymor	1,990		1,278
Derbyniadau arian cyfalaf eraill	<u>793</u>		<u>624</u>
		13,558	15,226
Llif Arian Net o Weithgareddau Buddsoddi		<u>(5,597)</u>	<u>(10,708)</u>
GWEITHGAREDDAU ARIANNU			
All-lif Arian			
Ad-dalu benthyciadau byrdymor a hirdymor	(1,444)		(497)
Taliadau ar gyfer gostwng rhwymedigaethau dyledus yn ymwneud a phrydlesau ariannol ac ar fantolenni contractau	(581)		(361)
Mentrau Cyllid Preifat			
		<u>(2,025)</u>	<u>(858)</u>
Mewnlif Arian			
Benthyciadau newydd a godwyd		0	2,617
Llif Arian Net o Weithgareddau Ariannu		<u>(2,025)</u>	<u>1,759</u>
CYNNYDD/(GOSTYNGIAD) MEWN ARIAN AC EITEMAU SYDD YN CYFATEB I ARIAN		<u>(9,572)</u>	<u>(10,274)</u>
Arian ac Eitemau sydd yn Cyfateb i Arian ar ddechrau'r flwyddyn		12,893	23,167
Arian ac Eitemau sydd yn Cyfateb i Arian ar ddiwedd y flwyddyn	1.24	3,321	12,893

NODIADAU I'R DATGANIAD CYFRIFON

1.1 POLISIÂU CYFRIFYDDU

i. Egwyddorion Cyffredinol

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi trafodion y Cyngor ar gyfer blwyddyn ariannol 2016/17 a'i sefyllfa ar ddiwedd blwyddyn 31^{ain} o Fawrth 2017. Mae'n ofynnol i'r Cyngor baratoi Datganiad Cyfrifon blynyddol yn ôl y Cyfrifon a Rheoliadau Archwilio (Cymru) 2014, a'r Rheoliadau hynny sydd yn gofyn i'r cyfrifon gael eu paratoi yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol. Mae'r arferion hyn yn bennaf yn cynnwys *Cod Ymarfer Cyfrifyddu Awdurdodau Lleol y Deyrnas Unedig 2016/17*, a gefnogir gan y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Mae'r cytundeb cyfrifyddu a fabwysiadwyd yn y Datganiad Cyfrifon yn bennaf gost hanesyddol, a gymhwyswyd drwy ailbriso categorïau penodol o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

ii. Croniadau o Incwm a Gwariant

Caiff gweithgaredd ei chyfrifyddu yn y flwyddyn y mae'n digwydd, nid pan fo taliadau ariannol yn cael eu gwneud neu eu derbyn. Yn arbennig:

- Cydnabyddir refeniw o werthu nwyddau pan fydd y Cyngor yn trosglwyddo'r risgiau a buddiannau sylweddol perchnogaeth i'r prynwr ac mae'n debygol fod buddiannau economaidd neu bosibilwydd y gwasanaeth sydd yn gysylltiedig â'r trafodion yn llifo i'r Cyngor.
- Cydnabyddir refeniw o ddarparu gwasanaethau pan gall y Cyngor fesur canran cwblhau'r trafodion yn ddibynadwy a'i bod yn debygol fod buddiannau neu wasanaeth posibl sydd yn gysylltiedig a'r weithred yn llifo i'r Cyngor.
- Cofnodir cyflenwadau fel gwariant lle defnyddir hwy – lle mae bwch rhwng y dyddiad y derbynnir cyflenwadau a'u defnyddio, cânt eu cario fel stocestr ar y Fantolen.
- Cofnodir treuliau yng nghyswllt gwasanaethau a dderbyniwyd (gan gynnwys gwasanaethau a ddarparwyd gan weithwyr) fel gwariant pan dderbynnir gwasanaethau yn hytrach na thaliadau.
- Mae llog a dderbynnir ar fuddsoddiadau ac sydd yn daladwy ar fenthyciadau yn cael ei gyfrifyddu fel incwm a gwariant ar sail graddfa llog effeithiol ar gyfer yr offeryn ariannol perthnasol yn hytrach na llifiadau arian sefydlog neu a benderfynwyd gan gontract.
- Lle cydnabuwyd refeniw a gwariant ond na dderbyniwyd ac na thalwyd arian parod, bydd dyledwr neu gredydwr am y swm perthnasol yn cael ei gofnodi yn y Fantolen. Lle nad yw dyledion yn cael eu setlo, mae balans y dyledwyr yn cael eu cynnwys a chodir tâl ar refeniw ar gyfer yr incwm na fydd efallai yn cael ei gasglu.

Yr unig eithriad i hyn yw rhai taliadau cyson lle codir nifer y taliadau bob blwyddyn yn erbyn y cyfrifon refeniw. Mae'r polisi hwn yn cael ei gymhwyso yn gyson bob blwyddyn ac nid yw'n cael effaith sylweddol ar Gyfrifon y flwyddyn.

iii. Arian ac eitemau Cyfwerth ag Arian

Cynrychiolir arian gan arian mewn llaw ac adneuon gan sefydliadau ariannol sydd yn ad-daladwy heb gosb ar rybudd o nid mwy na 24 awr. Eitemau cyfwerth ag arian yw buddsoddiadau sydd yn aeddfedu o fewn tri mis neu lai o ddyddiad eu

cael ac y medrir eu newid yn hawdd i symiau y gwyddys amdanynt o arian gyda risg ansylweddol o newid mewn gwerth. Dangosir arian ac eitemau cyfwerth ag arian yn net o orddrafftiau banc.

iv. Eitemau Eithriedig

Pan fo eitemau o incwm a gwariant yn sylweddol, caiff eu natur a'u swm ei ddatgelu ar wahân, naill ai ar wyneb y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant neu yn y nodiadau i'r cyfrifon, yn ddibynnol ar ba mor arwyddocaol yw'r eitemau i ddeall perfformiad ariannol y Cyngor.

v. Addasiadau'r Cyfnod Blaenorol, Newidiadau mewn Polisiâu Cyfrifyddu ac Amcangyfrifon a Chamgymeriadau

Gall addasiadau'r cyfnod blaenorol ddeillio o ganlyniad i newid mewn polisiâu cyfrifyddu neu gywiro camgymeriad sylweddol. Cyfrifir newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifyddu yn y dyfodol, h.y. yn y blynyddoedd cyfredol ac yn y dyfodol a effeithir gan y newid ac nid yw'n golygu addasiad cyfnod blaenorol.

Caiff newidiadau i bolisiâu cyfrifyddu eu gwneud ond pan fo hynny'n ofynnol gan arferion cyfrifyddu priodol neu fod y newid yn darparu gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol ynglŷn ag effaith y trafodion, digwyddiadau ac amodau eraill parthed sefyllfa ariannol y Cyngor neu berfformiad ariannol. Lle gwneir newid, caiff ei gymhwyso yn adolygol (oni nodir fel arall) drwy gymhwyso balansau agoriadol a symiau cymharol cyn y cyfnod blaenorol fel petai'r polisi newydd wedi ei gymhwyso.

Caiff camgymeriadau sylweddol a ddarganfyddir mewn ffigurau cyfnod blaenorol eu hunioni yn adolygol drwy newid balansau agoriadol a symiau cymharol am y cyfnod blaenorol.

vi. Taliadau i Refeniw am Asedau Anghyfredol

Caiff gwasanaethau, gwasanaethau cefnogi a chyfrifon masnachu eu debydu â'r symiau er mwyn cofnodi cost dal asedau yn ystod y flwyddyn:

- dibrisio a briodolir i'r asedau a ddefnyddir gan y gwasanaeth perthnasol
- ailbriso a cholledion diffygion ar asedau a ddefnyddir gan y gwasanaeth perthnasol lle nad oes enillion cronedig yn y Gronfa Ailbriso y gellir dileu colledion yn ei erbyn

Nid yw'n ofynnol i'r Cyngor godi treth y cyngor er mwyn talu am ddibrisio, ailbriso a cholledion neu amorteiddiadau. Fodd bynnag, mae angen gwneud darpariaeth flynyddol o'r refeniw er mwyn cyfrannu tuag at leihau benthyciad cyfan i gyfateb i swm a amcangyfrifir ar sail ddarbodus a benderfynir gan y Cyngor yn unol â chanllawiau statudol. Caiff dibrisio, ailbriso a cholledion neu amorteiddiadau felly eu disodli gan leiafswm y ddarpariaeth refeniw yn y Balans Cronfa Gyffredinol, drwy gymhwyso trafodion gyda'r Cyfrif Addasu Cyfalaf (a gynhwysir yn y Cronfeydd Anefnfyddiadwy) yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn ar gyfer y gwahaniaeth rhwng y ddau.

vii. Buddiannau Gweithwyr

Buddiannau sydd yn Daladwy yn ystod Cyflogaeth

Buddiannau gweithwyr tymor byr yw'r buddiannau hynny sydd i gael eu setlo o fewn 12 mis i ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys y cyfryw fuddiannau megis

cyflogau misol, cyflogau wythnosol, gwyliau gyda thâl a chyfnodau o salwch gyda thâl ar gyfer gweithwyr a gyflogir ar hyn o bryd ac a gydnabyddir fel treuliau i wasanaethau yn y flwyddyn y mae gweithwyr yn cynnal gwasanaeth i'r Cyngor. Gwneir cronriad ar gyfer cost teilyngdod gwyliau a gwyliau hyblyg nad yw gweithwyr wedi eu cymryd cyn diwedd y flwyddyn ac y gall gweithwyr eu cario ymlaen i'r flwyddyn ariannol nesaf. Gwneir y cronriad hwn ar raddfeydd cyflogau wythnosol a misol sydd yn gymwys yn y flwyddyn cyfrifyddu. Mae'r cronriad hwn yn cael ei godi yn erbyn y Gorged neu Ddiffyg ar y Darparu Gwasanaethau, ond yna caiff ei roi drwy'r Symudiad yn y Datganiad Cronfeydd wrth Gefn fel bo buddiannau gwyliau yn cael eu codi ar refeniw yn y flwyddyn ariannol pan fydd yr absenoldeb gwyliau yn enilledig.

Buddiannau Terfynu Swydd

Buddiannau terfynu swydd yw'r symiau sydd yn daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan y Cyngor i derfynu cyflogaeth gweithiwr cyn y dyddiad ymddeol arferol neu benderfyniad swyddog i dderbyn diswyddiad gwirfoddol. Codir y cyfryw symiau ar sail cronriadau i'r Gorged neu Ddiffyg ar y Darparu Gwasanaethau pan fo'r Cyngor wedi ymrwymo yn eglur i derfynu cyflogaeth swyddog, neu grŵp o swyddogion, neu wneud cynnig i annog diswyddiadau gwirfoddol.

Buddiannau Ôl Gyflogaeth

Mae gweithwyr y Cyngor yn aelodau o ddau gynllun pensiwn ar wahân:

- Y Cynllun Pensiwn Athrawon, a weinyddir gan Bensiynau Athrawon Capita ar ran Adran Addysg ar gyfer Llywodraeth San Steffan.
- Y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a weinyddir gan Gyngor Sir Caerfyrddin (ac y cyfeirir ato fel Cronfa Bensiwn Dyfed).

Mae'r ddau gynllun yn darparu buddiannau pendant i aelodau (swm crynswth ar ymddeol a phensiwn), ac maent wedi eu hennill wrth weithio i'r Cyngor. Fodd bynnag, golyga trefniadau cynllun yr athrawon nad oes modd i'r Cyngor gael gwybod am atebolrwydd y buddion hyn. Felly, rhoddir cyfrif am y cynllun fel pe bai'n gynllun cyfraniadau diffiniedig - ni chydabyddir atebolrwydd dros daliadau at y dyfodol yn y Fantolen. Codir ar linell Addysg a Phlant yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant gyda chyfraniadau'r cyflogwr yn daladwy i Gynllun Pensiynau Athrawon yn ystod y flwyddyn.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn cael ei gyfrif amdano fel cynllun buddion diffiniedig:

- Mae rhwymedigaethau a chostau gwasanaeth Cronfa Bensiwn Dyfed y gellir eu priodoli i'r Cyngor wedi'u cynnwys yn y fantolen ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau credyd. Y nod o dan y dull hwn yw codi treuliau ar gyfer buddion pob cyfranogwr o dan y gronfa fel y byddent yn cronni, gan ystyried cynnydd mewn digolledu a fformiwla dyrannu buddion y gronfa yn y dyfodol. Felly mae'r cyfanswm pensiwn y mae pob cyfranogwr yn disgwyl ei hawlio adeg ymddeol wedi'i rannu'n unedau, pob un wedi'i chysylltu â blwyddyn o wasanaeth wedi'i chredydu yn y gorffennol neu'r dyfodol.

- Yr ymrwymiad budd yw cyfanswm gwerth presennol buddion unigolion y gellir eu priodoli at ddibenion prisio ar y dyddiad mesur, a'r gost gwasanaeth yw cyfanswm gwerth presennol buddion yr unigolion y gellir eu priodoli i wasanaeth yn ystod y flwyddyn.
- Caiff rhwymedigaethau eu disgowntio hyd at eu gwerth yn ôl prisiau cyfredol, gan ddefnyddio cyfradd ddisgowntio o 2.5%.
- Mae asedau Cronfa Bensiwn Dyfed y gellir eu priodoli i'r Cyngor wedi'u cynnwys yn y fantolen yn ôl eu gwerth teg:
 - gwarantau heb eu dyfynnu - pris bidio cyfredol
 - gwarantau heb eu dyfynnu - amcangyfrif proffesiynol
 - gwarantau cyfun - pris bidio cyfredol
 - eiddo - gwerth y farchnad.
- Caiff y newid yng nghost pensiynau net ei ddadansoddi yn ôl y cydrannau canlynol:
 - Cost y gwasanaeth gan gynnwys:
 - cost gyfredol y gwasanaeth - y cynnydd yn y rhwymedigaethau o ganlyniad i'r blynyddoedd o wasanaeth a enillwyd y flwyddyn hon - wedi'i dyrannu yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant i wasanaethau y bu'r gweithwyr yn gweithio iddynt
 - cost flaenorol y gwasanaeth - y cynnydd yn y rhwymedigaethau sy'n codi o benderfyniadau'r flwyddyn gyfredol y mae eu heffaith yn cyfeirio at flynyddoedd o wasanaeth a enillwyd mewn blynyddoedd blaenorol - wedi'i debydu i'r Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant fel rhan o'r Costau Annosbarthedig
 - Ailfesuriadau gan gynnwys:
 - yr enillion disgwylidig ar asedau - ac eithrio symiau wedi'u cynnwys yn y llog net ar y rhwymedigaeth budd diffiniedig net (ased) - wedi'u debydu i'r Gronfa Bensiwn Wrth Gefn fel Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall
 - enillion a cholledion actiwaraidd - newidiadau yn y rhwymedigaeth pensiynau net sy'n codi oherwydd nid yw pethau wedi digwydd yn unol â'r rhagdybiaethau a wnaed yn y prisiad actiwaraidd diwethaf neu oherwydd bod yr actiwaraidd wedi diweddarau eu rhagdybiaethau - wedi'u debydu i'r Gronfa Bensiwn Wrth Gefn fel Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall
 - cyfraniadau a dalwyd i Gronfa Bensiwn Dyfed - arian a dalwyd fel cyfraniadau'r cyflogwr at y gronfa bensiwn i setlo rhwymedigaethau; ni chyfrifir y rhain fel treuliau.

Yng nghyswllt buddiannau ymddeoliad, mae darpariaethau statudol yn ei gwneud hi'n ofynnol i godi ar Falans y Gronfa Gyffredinol y symiau sydd yn daladwy gan y Cyngor i'r gronfa bensiwn neu yn uniongyrchol i bensiynwyr yn ystod y flwyddyn, nid y maint yr amcangyfrifir yn unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn, mae hyn yn golygu bod dyraniadau i'r Gronfa Bensiwn ac ohoni er mwyn symud y debydau a'r credydau tybiannol ar gyfer buddiannau ymddeoliad a rhoi yn eu lle ddebydau ar gyfer yr arian a delir i'r gronfa bensiwn a phensiynwyr ac unrhyw gyfryw symiau taladwy ond nas talwyd ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans negyddol sydd yn deillio ar y Gronfa Bensiynau wrth Gefn felly yn mesur effaith llesol y Gronfa Gyffredinol o'r gofyniad i gyfrif am fuddiannau ymddeoliad ar sail llif arian yn hytrach na buddiannau a enillir gan weithwyr.

Buddion Dewisol

Mae gan y Cyngor bwerau cyfyngedig i roi buddion ymddeoliad dewisol os yw staff yn ymddeol yn gynnar. Caiff pob rhwymedigaeth y tybir ei bod yn codi o ganlyniad i ddyfarniad a roddir i unrhyw aelod staff (gan gynnwys athrawon) ei gronni yn ystod y flwyddyn y penderfynwyd rhoi'r dyfarniad a rhoddir cyfrif amdano gan ddefnyddio'r un polisïau ag a ddefnyddir o ran y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

viii. Digwyddiadau Ar Ôl Dyddiad y Fantolen

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y Fantolen yw'r digwyddiadau hynny, ffafriol ac anffafriol, sydd yn digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pan fydd y Datganiad Cyfrifon yn cael ei awdurdodi i'w gyhoeddi. Gellir nodi dau fath o ddigwyddiad:

- y rhai hynny sydd yn rhoi tystiolaeth o amodau a oedd yn bresennol ar ddiwedd y cyfnod adrodd – addasir y Datganiad Cyfrifon er mwyn adlewyrchu'r cyfryw ddigwyddiadau.
- y rhai hynny sydd yn ddangosol o amodau a oedd yn deillio ar ôl y cyfnod adrodd - nid yw'r Datganiad Cyfrifon yn cael ei addasu i adlewyrchu'r cyfryw ddigwyddiadau, ond lle byddai gan gategori o ddigwyddiadau effaith sylweddol, datgelir yn y nodiadau natur y digwyddiadau a'u heffaith ariannol amcangyfrifedig.

Nid yw digwyddiadau sydd yn digwydd ar ôl dyddiad yr awdurdodi ar gyfer cyhoeddi yn cael ei adlewyrchu yn y Datganiad Cyfrifon.

ix. Mesur Gwerth Teg

Mae'r Cyngor yn mesur rhai o'i asedau anariannol megis asedau dros ben ac eiddo buddsoddi yn unol â'u gwerth teg ar bob dyddiad adrodd. Gwerth teg yw'r pris a fyddai'n cael ei sicrhau wrth werthu ased mewn trafodiad cyson rhwng cyfranogwyr y farchnad ar y dyddiad mesur. Mae'r mesur gwerth teg yn cymryd bod y trafodiad i werthu'r ased yn cael ei gynnal naill ai:

- yn y brif farchnad ar gyfer yr ased
- yn absenoldeb prif farchnad, yn y farchnad fwyaf fanteisiol i'r ased (defnydd uchaf a gorau)

Mae'r Cyngor yn defnyddio technegau prisio sy'n briodol ar gyfer yr amgylchiadau ac y mae data digonol ar gael ar eu cyfer, gan fanteisio i'r eithaf ar y defnydd o fewnbynnau sylwawdy perthnasol, a lleihau'r defnydd o fewnbynnau ansylwawdy gymaint ag y bo modd.

Caiff mewnbynnau i'r technegau prisio mewn perthynas ag asedau neu rwymedigaethau y mesurir neu y datgelir gwerth teg yn y cyfrifon, eu categoreiddio o fewn yr hierarchaeth gwerth teg, fel a ganlyn:

- Lefel 1 – prisiau a ddyfynnwyd (heb eu haddasu) mewn marchnadoedd gweithredol ar gyfer asedau neu rwymedigaethau yr un fath y mae modd i'r Cyngor fanteisio arnynt ar y dyddiad mesur
- Lefel 2 – mewnbynnau ac eithrio prisiau a ddyfynnwyd sy'n cael eu cynnwys yn Lefel 1, y maent yn sylwawdy ar gyfer yr ased neu'r rhwymedigaeth, naill ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol
- Lefel 3 – mewnbynnau ansylwawdy ar gyfer yr ased neu'r rhwymedigaeth

x. Offerynnau Ariannol

Rhwymedigaethau Ariannol

Caiff rhwymedigaethau ariannol eu cydnabod yn y Fantolen pan fo'r Cyngor yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol a mesurir hwy i gychwyn yn ôl eu gwerth teg a'u cario yn ôl eu cost amorteiddiedig. Bydd y ffioedd blynyddol ar y llinell Gwariant ac Incwm Cyllido a Buddsoddi ar gyfer llog sydd yn daladwy yn seiliedig ar faint fydd gwerth y rhwymedigaeth, wedi ei luosogi â chyfradd y llog ar y pryd ar gyfer yr offeryn dan sylw. Y raddfa llog effeithiol yw'r raddfa sydd yn disgowntio taliadau arian parod amcangyfrifedig yn y dyfodol dros oes yr offeryn i'r swm y cafodd ei gydnabod yn wreiddiol.

Ar gyfer y mwyafriif o fenthyciadau sydd gan y Cyngor, golyga hyn mai'r prifswm sy'n ddyledus ac sydd yn daladwy (a'r llog cronnus) a'r llog a godir ar y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant yw'r swm sydd yn daladwy am y flwyddyn yn unol â'r cytundeb benthycg.

Caiff unrhyw enillion neu ddyledion sy'n deillio o dalu benthyciadau yn ôl yn gynnwys eu credydu neu'u debydu i'r Gwariant ac Incwm Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Cynhwysfawr Gwariant ac Incwm yn y flwyddyn y caiff y benthyciad ei dalu neu'i ail-brynu. Fodd bynnag, mewn achosion lle ail-brynnir benthyciadau fel rhan o ailstrwythuro'r portffolio benthyciadau, sy'n golygu diwygio neu gyfnewid yr offerynnau cyfredol, caiff y premiwm neu'r disgownt naill ai ei dynnu allan o gost amorteiddiedig y benthyciad newydd neu ddiwygiedig neu ei ychwanegu ati. Caiff y gostyngiad i'r Datganiad Cynhwysfawr Gwariant ac Incwm ei estyn dros oes y benthyciad drwy addasu'r gyfradd llog sydd ar waith.

Mewn achosion lle y codir premiymau neu ostyngiadau yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant, mae rheoliadau'n caniatáu i'r effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol gael ei ledu dros y blynyddoedd sydd i ddod. Pan geir premiymau neu ostyngiadau sy'n cwrdd yn ffurfiol ag ymarfer ailstrwythuro dyled, fe'u cyfrifir fel addasiad i'r swm sydd i'w gario o'r benthyciad neu fenthyciadau amnewid. Os nad ydyn nhw'n cwrdd â'r telerau hyn, cânt eu gwasgaru dros y cyfnod hiraf sy'n weddill ar y benthyciad amnewid, neu gyfnod y benthyciad amnewid (preiymau) neu'r cyfnod sydd dros ben ar y benthyciad a amnewidiwyd hyd at uchafswm o ddeng mlynedd (gostyngiadau). Rheolir y camau i gysoni'r symiau a godwyd ar y Datganiad Cynhwysfawr Gwariant ac Incwm â'r ffioedd net sy'n ofynnol yn erbyn Balans y Gronfa Gyffredinol drwy drosglwyddo arian i'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol neu ohono yn y Datganiad o Symudiadau ar Gronfeydd Wrth Gefn.

Mae'r modd y caiff gwerth teg ei gyfrif yn seiliedig ar y gyfradd fenthycg gymeradwy newydd ar gyfer yr union offeryn ariannol oddi wrth fenthycwyr tebyg. Deliwyd yn yr un modd ag asedau ac unrhyw rwymedigaethau.

Asedau Ariannol

Dosberthir asedau ariannol i ddau ddsbarth:

- benthyciadau ac arian a dderbyniwyd – asedau sydd â thaliadau sefydlog neu daliadau diffiniedig arnynt ond na chânt eu dyfynnu mewn marchnad actif;
- asedau sydd ar gael i'w gwerthu – asedau sydd â phris marchnad a ddyfynnwyd a/neu asedau nad oes ganddynt daliadau sefydlog na thaliadau diffiniedig.

Benthyciadau ac Arian a Dderbyniwyd

Caiff benthyciadau ac arian a dderbyniwyd eu cydnabod ar y Fantolen pan fo'r Cyngor yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol a mesurir hwy yn ôl gwerth teg. Mesurir hwy wedyn yn ôl eu cost amorteiddiedig. Seilir credydau blynyddol i'r llinell Cyllido a Buddsoddi Incwm a Gwariant yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant am y llog sydd yn dderbyniadwy ar faint fydd gwerth yr ased, wedi ei luosogi â chyfradd y llog ar y pryd ar gyfer yr offeryn dan sylw. O ran mwyafrif y benthyciadau sydd gan y Cyngor, golyga hyn taw'r swm a gyflwynir yn y Fantolen yw'r prifswm sy'n weddill ac sydd i'w dderbyn (a llog cronedig), a'r llog a delir i'r Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant yw'r swm a dderbynnir ar gyfer y flwyddyn yn y cytundeb benthycia.

Mewn achosion lle nodir asedau fel rhai diffygiol yng ngoleuni sefyllfa sy'n codi o ddigwyddiad yn y gorffennol lle na chaiff taliadau eu gwneud o dan y contract, caiff yr ased ei ddibrisio a chodir taliad yn erbyn y gwasanaeth perthnasol (ar gyfer derbynebion i'r gwasanaeth hwnnw) neu'r llinell Cyllido a Buddsoddi Incwm a Gwariant yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant. Mesurir diffyg fel y gwahaniaeth rhwng y swm cario a gwerth presennol y llifiadau arian diwygiedig fel graddfa llog effeithiol wreiddiol yr ased.

Caiff unrhyw enillion a cholledion yn sgil gwaredu'r ased eu credydu neu eu debydu i'r llinell Cyllido a Buddsoddi Incwm a Gwariant yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

xi. Grantiau a Chyfraniadau'r Llywodraeth

Os telir drwy gyfrif, drwy randaliadau, neu ar ffurf ôl-daliadau, cydnabyddir grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau trydydd parti (gan gynnwys rhoddion) fel dyladwy i'r Cyngor pan fo sicrwydd rhesymol bod:

- y Cyngor yn cydymffurfio a'r amodau sydd ynghlwm i'r taliadau, a'r
- grantiau neu'r cyfraniadau yn cael eu derbyn.

Ni chaiff symiau a gydnabyddir fel rhai sydd yn daladwy i'r Cyngor eu credydu i'r Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant hyd y bodlonir amodau sydd ynghlwm wrth y grant neu'r cyfraniad. Amodau yw'r gofynion sydd yn nodi y bydd buddiannau economaidd yn y dyfodol neu wasanaeth posibl a ymgorfforir yn yr ased a geir drwy ddefnyddio grant neu gyfraniad, i fod er lles y derbynnydd fel y nodir, neu fuddiannau economaidd yn y dyfodol neu wasanaeth bosibl i'w ddychwelyd i'r sawl sydd yn ei drosglwyddo.

Caiff arian a roddir ymlaen llaw ar ffurf grantiau a chyfraniadau a nas bodlonwyd yr amodau, eu cario yn y Fantolen fel credydwy. Pan fodlonir amodau, credydir y grant neu'r cyfraniad i'r llinell gwasanaeth perthnasol (grantiau a chyfraniadau referniw a briodolir) neu Drethiant ac Incwm Grant heb fod yn benodol (grantiau referniw heb eu clustnodi a phob grant cyfalaf) yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant.

Lle credydir grantiau cyfalaf i'r Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant, maent yn cael eu rifyrsio o'r Balans Cronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Lle bo grant heb ei ddefnyddio eto i gyllido gwariant cyfalaf, caiff ei roi yn y gronfa Grantiau Cyfalaf heb eu cymhwyso. Lle cafodd ei gymhwyso rhoddir yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf. Caiff symiau yn y gronfa Grantiau Cyfalaf heb eu cymhwyso eu trosglwyddo i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf unwaith y cymhwyswyd hwy i gyllido gwariant cyfalaf.

xii. Asedau Treftadaeth

Mae'r Cyngor yn dal Asedau Treftadaeth yn bennaf i warchod eitemau oedd yn gyffredin yn yr ardal neu'n unigryw iddi, neu sy'n perthyn i ddigwyddiad hanesyddol arwyddocaol, neu berson sydd â chysylltiadau lleol. Fe'u cedwir mewn lleoliadau amrywiol ar draws y sir, ond mae'r rhan fwyaf i'w gweld ym mhrif Amgueddfa'r Coliseum yn Aberystwyth. Fe'u cedwir fel arfer yn unol â pholisïau cyfrifyddu Eiddo, Peiriannau ac Offer y Cyngor, ond caiff rhai rheolau eu llacio mewn perthynas ag asedau penodol am y rhesymau a ddisgrifir isod.

Gwaith Celf

Mae gan y Cyngor tua 190 o ddarnau o waith celf cyfoes a hanesyddol, sydd wedi'u gwasgaru ar draws amgueddfeydd, swyddfeydd y cyngor a chanolfannau hamdden yng Ngheredigion. Nid yw'r rhan fwyaf ohonynt o unrhyw werth sylweddol, ac maent ymhell islaw'r gwerth de minimis o £10,000 fyddai'n eu gwneud yn gymwys i'w cynnwys ar gofrestr asedau'r Cyngor. Fodd bynnag, nodwyd bod pump o'r eitemau hyn yn benodol yn werth mwy na hyn o bosib, a chawsant eu prisio gan Brisiwr Allanol cymwys ym Mawrth 2015, a'u cynnwys yn y Fantolen. Trosglwyddwyd un o'r rhain, Cofgolofn Ryfel y Tabernacl, yn ôl i'r datblygwyr ym mis Tachwedd 2015, yn unol â'r cytundeb gwreiddiol. Gwnaed y prisio hwn at ddibenion yswiriant yn ôl gwerth y farchnad. Tybir bod gan y rhain oes amhenodol ac felly ystyrir na fyddai dibrisiant yn briodol.

Mae darnau celf yn dod i feddiant y Cyngor trwy eu prynu neu fel rhoddion. Pan fydd darn yn cael ei brynu, bydd yn cael ei gydnabod i ddechrau yn ôl y pris prynu os ydy hwnnw dros y lefel de minimis o £10,000. Os ydyw'n rhodd neu'n gymynrodd, a'i fod yn cael ei ystyried fel rhywbeth sy'n werth mwy o bosib na'r lefel de minimis, bydd yn cael ei brisio'n allanol yn y dull cywir.

Regalia Dinesig

Mae gan y Cyngor bedair cadwyn swyddogol ar gyfer swyddi'r Cadeirydd, yr Is-gadeirydd a'u cymheiriaid. Dim ond Cadwyn y Cadeirydd a ystyrir fel un sy'n werth mwy na'r lefel de minimis, yn seiliedig ar werth marchnad y metelau a ddefnyddiwyd i'w chreu. Felly mae wedi'i phrisio gan emydd lleol cymwys, yn seiliedig ar ei gwerth yn y farchnad bresennol, ac wedi'i chynnwys yn y Fantolen am y swm hwnnw. Ni fydd unrhyw dibrisiant am fod ganddi oes amhenodol, ond bydd yn cael ei hail-brisio o bryd i'w gilydd, yn seiliedig ar bris marchnad y metelau gwerthfawr.

Safleoedd ac Adeiladau Hanesyddol

Mae'r Cyngor yn berchen ar nifer o safleoedd ac adeiladau hanesyddol ar draws Ceredigion ac yn gyfrifol am eu cadw a'u harddangos, gan gynnwys dau gastell. Am nad oes unrhyw ffordd ddibynadwy o brisio eitemau o'r fath, oherwydd diffyg marchnad gyfoes, maent yn cael eu cynnwys yn y fantolen fel cost hanesyddol.

Arddangosion Amrywiol

Mae prif amgueddfa'r Cyngor yn Y Coliseum, Aberystwyth yn arddangos nifer fawr o eitemau. Fodd bynnag, oherwydd bod yr amcangyfrif o werth pob eitem unigol yn isel, ac oherwydd prinder marchnad gyfoes ar gyfer nifer o'r eitemau, mae'r Cyngor o'r farn y byddai costau prisio'r rhain yn uwch o lawer na gwerth proses o'r fath i ddefnyddwyr y cyfrifon, ac felly ni chynhaliwyd ymarfer o'r fath.

Yn ogystal, ceir 13 o eitemau mawr a/neu werthfawr yn yr amgueddfa, sydd wedi'u priso at ddibenion yswiriant. Er bod y gwerthoedd unigol yn is na'r lefel de minimis o £10,000, mae cyfanswm eu gwerth yn sylweddol, felly maent wedi'u hychwanegu at y gofrestr a'r fantolen fel un eitem. Byddant yn cael eu trin yn yr un modd â'r gwaith celf ac ni fyddant yn cael eu dibrisio. Bydd unrhyw bryniant newydd sylweddol gan y Cyngor yn cael ei ychwanegu yn ôl cost, nes cynhelir y prisiad nesaf.

Safleoedd ac Adeiladau Amgueddfeydd

Mae prif Amgueddfa'r Cyngor yn y Coliseum yn Aberystwyth yn cael ei hymestyn ar hyn o bryd i eiddo gwag cyfagos. Mae gwariant ar y prosiect yn cael ei gyfalafu a'i ychwanegu at werth yr amgueddfa. Yn ogystal â'r prif amgueddfa yn Aberystwyth, mae gan y Cyngor nifer o amgueddfeydd llai ar draws y sir. Ystyriwyd a ddylid dal unrhyw rai o'r rhain fel Asedau Treftadaeth yn hytrach nag Eiddo, Peiriannau ac Offer. Penderfynwyd bod dwy ohonynt (gan gynnwys y Coliseum) yn cael eu dal am eu harwyddocâd hanesyddol eu hunain, yn ogystal â chael eu defnyddio i arddangos neu gadw eitemau hanesyddol. Maent felly wedi'u trosglwyddo i'r categori Asedau Treftadaeth ar y Fantolen, gan barhau ar eu prisiant blaenorol (Cost Amnewid Hanesyddol neu Ddibrisiant). Byddant yn cael eu dibrisio os ystyrir bod hynny'n briodol, gan ystyried amgylchiadau unigol yr adeilad dan sylw.

Asedau Treftadaeth Cyffredinol

Os bydd unrhyw dystiolaeth o amhariad, yna bydd y symiau i'w cario ar y fantolen yn cael eu hadolygu, er y disgwylir y bydd achosion o'r fath yn brin. Bydd unrhyw amhariad o'r fath yn cael ei drin mewn modd tebyg i amhariad asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer. Os bydd unrhyw eitemau'n cael eu gwaredu, bydd angen cyfrif amdanynt yn yr un modd ag Eiddo, Peiriannau ac Offer, ond bydd yr enillion am eitemau a waredwyd yn cael eu nodi ar wahân yn y nodiadau. Ni chafwyd gwared ar unrhyw eitemau yn y cyfnod dan ystyriaeth ar gyfer y set hon o gyfrifon, ac ni ddisgwylir y bydd hynny'n beth cyffredin am fod y casgliad yn un gweddol sefydlog ei natur.

xiii. Stocrestrau

Caiff stocrestrau eu cynnwys yn y Fantolen yn ôl yr isaf o'r gost a'r gwerth sylweddoladwy net.

xiv. Eiddo Buddsoddi

Eiddo buddsoddi yw'r eiddo hynny a ddefnyddir yn unig i gael rhenti a/neu adbriso cyfalaf. Nid yw'r diffiniad yn gywir os defnyddir yr eiddo mewn unrhyw ffordd i hwyluso cyflwyno gwasanaethau neu gynhyrchu nwyddau neu os cedwir ef ar gyfer ei werthu.

Caiff eiddo cyfalaf eu mesur yn gyntaf ar gost ac wedi hynny ar werth teg, yn seiliedig ar y swm y byddai ased yn cael ei gyfnewid rhwng partïon gwybodus. Ni ddibrisir eiddo ond ail-brisir hwy yn flynyddol yn unol ag amodau'r farchnad ar ddiwedd y flwyddyn. Caiff enillion a cholledion adbriso eu rhoi yn llinell Cyllido a Buddsoddi Incwm a Gwariant yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant. Mae'r un peth yn wir am enillion a cholledion wrth werthu.

Caiff rhenti a dderbynnir yng nghyswllt eiddo buddsoddi eu credydu i'r llinell Incwm Cyllido a Buddsoddi a bydd enilliad i'r Balans Cronfa Gyffredinol. Fodd bynnag, ni chaniateir enillion a cholledion adbriso a gwaredu drwy drefniadau

statudol i gael effaith ar y Balans Cronfa Gyffredinol. Caiff yr enillion a'r colledion felly eu rifysio allan o'r Balans Cronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn a'i bostio i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf a (ar gyfer unrhyw werthiant mwy na £10,000) y Gronfa Derbynebion Cyfalaf.

xv. Gweithrediadau a Reolir ar y Cyd ac Asedau a Reolir ar y Cyd

Gweithrediadau a reolir ar y cyd yw gweithgareddau y mae'r Cyngor yn ymgymryd â nhw mewn cydweithrediad â mentrwyr eraill sy'n cynnwys defnyddio asedau ac adnoddau'r mentrwyr yn hytrach na sefydlu endid ar wahân. Mae'r Cyngor yn cydnabod ar ei Fantolen yr asedau y mae'n eu rheoli a'r rhwymedigaethau sy'n codi ac mae'n debydu ac yn credydu'r Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant gyda'r gwariant sy'n codi a chyfran yr incwm y mae'n ei ennill o weithgareddau'r gweithrediad.

Mae asedau a reolir ar y cyd yn eitemau o beiriannau, eiddo neu offer sy'n cael eu rheoli ar y cyd gan y Cyngor a mentrwyr eraill, gyda'r asedau'n cael eu defnyddio i sicrhau buddion i'r mentrwyr. Nid yw'r fenter ar y cyd yn cynnwys sefydlu endid ar wahân. Mae'r Cyngor dim ond yn rhoi cyfrif am ei gyfran ei hun o'r asedau a reolir ar y cyd, y rhwymedigaethau a'r treuliau sy'n codi ar ei ran ei hun neu ar y cyd ag eraill mewn perthynas â'i fudd yn y fenter ar y cyd, a'r incwm y mae'n ei ennill yn y fenter.

xvi. Prydlesau

Dosberthir prydlesau fel prydlesau cyllid lle bo telerau'r brydles yn trosglwyddo yn sylweddol pob risg a budd o ganlyniad i berchen yr eiddo, offer neu gyfarpar o'r prydleswr i'r prydlesai. Dosberthir pob prydles arall fel prydlesau gweithredol.

Lle bo prydles yn cynnwys tir ac adeiladau, ystyrir yr elfennau tir ac adeiladau ar wahân er mwyn eu dosbarthu.

Bydd trefniadau heb statws cyfreithiol prydles ond sydd yn cyfleu'r hawl i ddefnyddio ased am daliad yn cael eu cyfrifyddu o dan y polisi hwn lle bo cyflawni'r trefniant yn ddibynnol ar ddefnyddio asedau penodol.

Y Cyngor fel Deiliad Prydles

Prydlesau Ariannol

Mae eiddo, peiriannau ac offer a ddelir o dan brydlesau cyllid yn cael eu cydnabod ar y Fantolen ar ddechrau'r brydles ar ei werth teg, a fesurwyd ar ddechrau'r brydles (neu werth presennol y taliadau prydles lleiaf os ydynt yn is). Mae'r ased sy'n cael ei gydnabod yn cael ei gyfateb gan atebolrwydd am y rhwymedigaeth i dalu y deiliad prydles. Mae costau uniongyrchol cychwynnol y Cyngor yn cael eu hychwanegu at swm yr ased i'w gario. Mae premiymau a delir ar ddechrau prydles yn cael eu cymhwyso i ddibrisiant rhwymedigaeth y brydles. Mae rhenti wrth gefn yn cael eu codi fel treuliau yn y cyfnodau y maent wedi digwydd.

Mae taliadau prydles yn cael eu dosrannu rhwng:

- Tâl am gaffael diddordeb yn yr eiddo, offer neu gyfarpar – wedi'i gymhwyso i ddibrisio rhwymedigaeth y brydles.
- Tâl cyllid (i'w ddebydu i'r llinell Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr).

Cyfrifir am yr Eiddo, Offer a Chyfarpar sy'n cael eu cydnabod o dan brydlesau cyllid drwy ddefnyddio'r polisïau sy'n berthnasol yn gyffredinol i asedau o'r fath, yn amodol ar ddibrisiant yn cael ei godi dros gyfnod y brydles, os yw hyn yn fyrrach nag oes ddefnyddiol amcangyfrifedig yr ased (lle nad yw perchnogaeth yr ased yn trosglwyddo i'r Cyngor ar ddiwedd cyfnod y brydles).

Nid oes gofyn i'r Cyngor godi treth y cyngor i dalu am ddibrisiant neu ailbrisiant a cholledion oherwydd diffygion yn codi o asedau ar brydles. Yn lle hynny, gwneir cyfraniad blynyddol darbodus o'r cyfrifon refeniw tuag at y buddsoddiad cyfalaf tybiedig yn unol â gofynion statudol. Felly caiff dibrisiant ac ailbrisiant a cholledion oherwydd diffygion eu disodli gan gyfraniad refeniw ym Malans y Gronfa Gyffredinol drwy wneud trafodiad addasu o ran y Cyfrif Addasu Cyfalaf (sy'n gynnwysedig yn y Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu Defnyddio) yn y Datganiad o'r Symudiad mewn Cronfeydd wrth Gefn am y gwahaniaeth rhwng y ddau.

Prydlesau Gweithredu

Mae rhenti a delir o dan brydlesau gweithredu yn cael eu talu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel traul o'r gwasanaethau sy'n elwa o ddefnydd yr eiddo, y peiriannau neu'r offer sydd ar brydles. Gwneir taliadau ar linell syth dros oes y brydles, hyd yn oed os nad yw hyn yn cyd-fynd â'r patrwm o daliadau (e.e. ceir cyfnod di-rent ar ddechrau'r brydles).

Y Cyngor fel Prydlesydd

Prydlesau Cyllid

Pan fydd y Cyngor yn rhoi prydles gyllid dros eiddo neu beiriant neu offer, mae'r ased perthnasol yn cael ei symud o'r Fantolen fel gwarediad. Ar ddechrau'r brydles, bydd swm yr ased i'w gario yn y Fantolen (boed yn Eiddo, Peiriannau ac Offer neu Asedau a Ddelir i'w Gwerthu) yn cael ei ddileu yn y llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o'r enillion neu'r colledion o waredu. Mae enillion, sy'n cynrychioli buddsoddiad net y Cyngor yn y brydles, yn cael eu credydu hefyd i'r un llinell yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o'r enillion neu'r colledion a wneir o waredu (h.y. eu netio yn erbyn llyfrwerth yr ased ar yr adeg y cafodd ei waredu), gan gael eu cydweddu ag ased prydles (dyledwr tymor hir) yn y Fantolen. Mae rhenti prydlesau sy'n dderbyniadwy yn cael eu dosrannu rhwng:

- tâl am gaffael diddordeb yn yr eiddo – wedi'i gymhwyso i ddibrisio'r dyledwr prydles (ynghyd ag unrhyw breimymau a ddaw i law), a
- incwm cyllid (i'w gredydu i'r llinell Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr).

Ni chaniateir gan y statud i'r enillion a gredydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wrth waredu, gynyddu Balans y Gronfa Gyffredinol ac mae'n ofynnol iddynt gael eu trin fel derbyniad cyfalaf. Lle mae premiwm wedi cael ei dderbyn, caiff hwn ei drosglwyddo o Falans y Gronfa Gyffredinol i Gronfa Wrth Gefn y Derbyniadau Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Pan fydd y swm sy'n ddyledus mewn perthynas â'r ased prydles yn cael ei setlo drwy dalu rhenti yn y blynyddoedd ariannol yn y dyfodol, mae hwn yn cael ei drosglwyddo o Falans y Gronfa Gyffredinol i Gronfa Wrth Gefn y Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Pan fydd y rhenti yn cael eu derbyn yn y dyfodol, bydd yr elfen ar gyfer y derbyniad cyfalaf ar gyfer cael gwared ar yr ased yn cael ei ddefnyddio i ddibrisio'r dyledwr

prydles. Ar y pwynt hwn, mae'r derbyniadau cyfalaf gohiriedig yn cael eu trosglwyddo i Gronfa Wrth Gefn y Derbyniadau Cyfalaf.

O ddileu dyled y gwarediadau, ni chodir hynny ar dreth y cyngor, oherwydd darperir yn llawn ar gyfer cost asedau sefydlog dan drefniadau ar wahân ar gyfer cyllid cyfalaf. Caiff symiau eu neilltuo, felly, i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf (sy'n cynnwys y Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu Defnyddio) o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

Prydlesau Gweithredol

Pan fydd y Cyngor yn caniatáu prydles weithredol dros eiddo neu beiriant neu offer, bydd yr ased yn cael ei gadw yn y Fantolen. Mae incwm rhent yn cael ei gredydu i'r llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Caiff credydau eu gwneud ar linell syth dros oes y brydles, hyd yn oed os nad yw hyn yn cyd-fynd â'r patrwm o daliadau (e.e. telir premiwm ar ddechrau'r brydles). Ychwanegir costau uniongyrchol cychwynnol am drafod a threfnu'r brydles at faint fydd gwerth yr ased perthnasol a'i godi fel traul dros gyfnod y brydles ar yr un sail ag incwm rhent.

xvii. Contractau Hirdymor

Caiff symiau sy'n ddyledus o dan gontractau hirdymor eu codi ar refeniw pan ddônt yn daladwy o dan delerau'r contract.

xviii. Darpariaeth Isafswm Refeniw

Mae Polisi Darpariaeth Isafswm Refeniw (MRP) y Cyngor ar gyfer 2016/17 yn dilyn egwyddorion y canllawiau a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cynulliad Cymru dan adran 21(A) Deddf Llywodraeth Leol 2003 trwy ddefnyddio un o'r dewisiadau a amlinellwyd yn y canllawiau, wedi'i gyfuno gyda chyflwyno dewis pellach y mae egwyddor darpariaeth ddoeth yn cynnig sail iddo.

Mae prif gyfran yr MRP ar gyfer 2016/17 yn parhau i fod yn gysylltiedig gyda'r rhwymedigaeth dyled hanesyddol a oedd yn bodoli cyn 2008 neu ar ôl 2008, lle y mae'n ymwneud â Benthycia â Chymorth a ariannir gan Lywodraeth Cynulliad Cymru. Darparir ar gyfer y rhwymedigaeth MRP ar Ofyniad Cyllido Cyfalaf y Cyngor sy'n ymwneud gyda dyled cyn 2008 a Benthycia â Chymorth ar ôl 2008 a ariannwyd trwy system Grant Cynnal Refeniw (RSG) trwy randaliadau blynyddol cyfartal dros gyfnod o 50 o flynyddoedd (h.y. dull gweithredu llinell syth 2%) gan gychwyn ar 1af Ebrill 2015. Dewiswyd y cyfnod hwn er mwyn cyfateb ag oes gyfartalog Asedau'r Cyngor nad ydynt yn cael eu cyllido'n benodol gan Fenthycia Digymorth ar ôl 1af Ebrill 2008. Mae gwariant a gyllidwyd gan Fenthycia Digymorth o'r fath wedi bod yn destun MRP dan ddewis 3, a chodir y tâl hwnnw dros gyfnod sy'n rhesymol o gymesur â'r amcangyfrif o oes fuddiol sy'n berthnasol i natur y gwariant, drwy ddefnyddio'r dull blwydd-daliadau. Er enghraifft, bydd gwariant cyfalaf ar adeilad newydd, neu ar adnewyddu neu wella adeilad, yn gysylltiedig â'r amcangyfrif o oes fuddiol yr adeilad hwnnw.

Pennir y cyfnodau oes amcangyfrifedig yn unol â Chod Ymarfer Cyfrifo Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig. Cyn belled nad yw'r gwariant yn ymwneud â chreu ased, a'i fod o fath sy'n amodol ar gyfnodau oes amcangyfrifedig a gyfeirir atynt yn y cyfarwyddyd, bydd y Cyngor yn mabwysiadu'r cyfnodau hyn yn gyffredinol. Fodd bynnag, mae'r Cyngor yn cadw'r hawl i bennu cyfnodau oes buddiol a Darpariaeth Isafswm Refeniw darbodus mewn amgylchiadau eithriadol pan na fyddai argymhellion y cyfarwyddyd yn briodol.

O ran 2016/17, mae'r Cyngor yn parhau â'r egwyddor o beidio â chodi Darpariaeth Isafswm Refeniw ar unrhyw fenthyciad (darbodus) digymorth dros dro. Ar hyn o bryd, dim ond cyllid er mwyn adfywio canol trefi, i'w ad-dalu i Lywodraeth Cymru, sy'n cael ei drin yn y fath ffordd.

Gan nad yw rhai mathau o wariant cyfalaf y Cyngor yn gallu cael eu perthnasu i asedau unigol, asesir oesau asedau ar sail sy'n adlewyrchu'r cyfnod buddiol y rhagwelir y bydd yn deillio o'r gwariant. Hefyd, pa bynnag fath o wariant sydd dan sylw, caiff ei grwpio gyda'i gilydd mewn modd sy'n adlewyrchu prif elfen y gwariant a chaiff ei wahanu dim ond mewn achosion lle mae dwy brif elfen neu fwy ag oesau buddiol economaidd sy'n sylweddol wahanol.

Yn ôl y Cod, mae'r asedau a ddelir o dan gynlluniau Menter Cyllid Preifat a phrydlesau cyllid yn amodol ar y Ddarpariaeth Isafswm Refeniw yn yr un modd ag asedau a gafwyd gan ddefnyddio ffurfiau eraill o fenthycia. O dan reoliadau a chanllawiau statudol, gall y taliadau hyn gyfateb i ad-dalu'r rhwymedigaeth. Cafodd y cynnydd yn y Ddarpariaeth Isafswm Refeniw yn sgil ychwanegu asedau Menter Cyllid Preifat Ysgol Penweddig ac asedau'r prydlesau cyllid, felly, eu talu ar yr un gyfradd â dibrisiant y rhwymedigaeth gyfatebol ar y fantolen fel na fydd effaith gyffredinol ar Falansau Cronfa Gyffredinol y Cyngor.

xix. Adrodd ar y Segmentau Gweithredol

Mae cod 2016/17 yn gofyn bod y Cyngor yn paratoi ei Gyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail cylchrannau gweithredu. Mae hyn wedi disodli'r angen am nodyn ar wahân o fewn y cyfrifon ar gyfer Cylchrannau Gweithredu.

xx. Gwasanaethau Cymorth a Gorbenion

Mae cod 2016/17 wedi symud i ffwrdd o adrodd yn unol ag egwyddorion costio Cod Ymarfer Adroddiadau Gwasanaethau (SeRCOP) y CIPFA. Mae'r Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr nawr yn cael ei baratoi fesul Gwasanaeth, yn unol ag adroddiadau'r Cyngor yn ystod y flwyddyn. Fel y cyfryw, nid yw'r costau a ailgodir am wasanaethau cymorth a gorbenion yn cael eu cynnwys erbyn hyn yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

xxi. Eiddo, Peiriannau ac Offer

Mae asedau y mae iddynt sylwedd ffisegol ac a gedwir i'w defnyddio i gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, neu at ddibenion gweinyddol ac y disgwylir iddynt gael eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol, yn cael eu hystyried fel Eiddo, Peiriannau ac Offer.

Mae Ysgolion Gwirfoddol a Reolir yn cael eu cynnwys ar y Fantolen, tra bod Ysgolion Gwirfoddol a Gynorthwyr yn cael eu heithrio.

Os bydd gan unrhyw ran sylweddol o adeilad hyd oes sy'n sylweddol fyrrach na'r prif strwythur, a bod gwerth y rhan honno'n fwy na £10,000, yna fe'i hystyried fel cydran i'w nodi ar wahân ar gofrestr asedau'r Cyngor. Caiff unrhyw gydrannau o'r fath a nodir o fewn y gwariant cyfalaf newydd eu prisio ar wahân pan gânt eu hychwanegu at y gofrestr asedau i ddechrau (neu pan gaiff yr ased ei drosglwyddo o Asedau sy'n cael eu Hadeiladu gydag adeiladau newydd).

Cydnabyddiaeth – Caiff gwariant ar gaffael, creu neu wella Eiddo, Peiriannau ac Offer ei gyfalafu ar sail croniadau, â'i fod yn bosib y bydd y buddiannau economaidd i'r dyfodol neu botensial gwasanaeth sy'n gysylltiedig â nhw yn llifo i'r

Cyngord ac y gellir mesur cost yr eitem yn ddibynadwy. Defnyddiwyd rheol de-minimis ar gyfer cyfalaf – yn gyffredinol, ni chaiff gwariant cyfalaf â gwerth llai na £10,000 ei gynnwys o fewn gwariant cyfalaf. Mae gwariant sy'n cynnal, ond nad yw'n ychwanegu at botensial asedau i gyflenwi buddiannau economaidd i'r dyfodol neu botensial gwasanaeth (e.e. trwsio a chynnal a chadw) yn cael ei ychwanegu at asedau sefydlog yn y Fantolen, ond yn cael ei godi fel traul fel y mae'n digwydd. Mae'r cofnod wedyn yn cael ei wrthdroi allan i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf i sicrhau nad oes unrhyw effaith ar Lefelau Treth y Cyngor.

Mesur – Caiff asedau eu mesur yn y lle cyntaf ar gost, yn cynnwys:

- a) y pris pwrkasu
- b) unrhyw gostau a briodolir i ddod ag ased i'r lleoliad a'r cyflwr sy'n angenrheidiol iddo fedru gweithredu yn y dull a fwriadwyd gan y rheolwyr
- c) amcangyfrif cychwynnol o gostau datgymalu a symud yr eitem ac adfer y safle y lleolir ef arno

Nid yw'r Cyngor yn cyfalafu costau benthyca a achosir tra bod asedau'n cael eu hadeiladu.

Tybir bod cost asedau a gaffaelir heblaw drwy bryniant i fod eu gwerth teg, oni bai nad oes sylwedd masnachol i'r caffaeliad (h.y. ni fydd yn arwain at amrywiad yn llif arian y Cyngor). Yn yr achos olaf, pan y caffaelir ased drwy gyfnewid, cost y caffaeliad yw swm yr ased i'w gario a roddir i fyny gan y Cyngor.

Yna mae'r asedau'n cael eu cario i'r Fantolen gan ddefnyddio'r seiliau mesur canlynol:

- Cerbydau ac Offer, Seilwaith ac Asedau Cymunedol – Cost Dibrisiant Hanesyddol
- Asedau sy'n cael eu hadeiladu – Cost Hanesyddol cychwynnol, yna gwerth teg, a bennir gan Werth yr Ased ar y Farchnad
- Pob ased arall – Gwerth Teg, a bennir Gwerth yr Ased ar y Farchnad

Pan nad oes tystiolaeth seiliedig ar y farchnad o werth teg oherwydd natur arbenigol ased, defnyddir cost amnewidiol dibrisiedig fel amcangyfrif o werth teg.

Pan fo gan asedau, nad ydynt yn eiddo, oes ddefnyddiol fer neu werth isel (neu'r ddau), defnyddir sail cost hanesyddol dibrisiedig fel procsi ar gyfer gwerth teg.

Mae'r asedau a gaiff eu cynnwys ar y Fantolen yn ôl eu gwerth teg gan mwyaf yn cynnwys Tir ac Adeiladau Eraill. Rhannwyd y categori hwn yn bum is-gategori newydd ym mis Chwefror 2014. Bydd pob categori cyfan yn cael ei ailbriso bob pum mlynedd. Bydd yr Asedau Cymunedol a Threftadaeth hynny sydd hefyd yn cael eu prisio yn ôl eu gwerth teg yn cael eu prisio fel grŵp yn ystod un o'r blynyddoedd hyn, ynghyd â'r Tir a'r Adeiladau perthnasol. Efallai y bydd ailbrisiadau eraill yn cael eu cyflawni rhwng yr ymchwiliadau a drefnwyd os bydd y Priswyr yn barnu bod gwerth yr ased berthnasol neu'r asedau perthnasol wedi newid yn sylweddol.

Mae cynnydd mewn ailbriso'n cydweddu â chredydau i'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn i gydnabod enillion heb eu gwireddu. Yn eithriadol, gellir credydu enillion i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fônt yn codi o wyrdroad colled a godwyd yn flaenorol i wasanaeth.

Pan ddynodir lleihad mewn gwerth, cyfrifir amdanynt trwy:

- Pan fo balans o enillion ailbrisiant i'r ased yn y Gronfa Ailbrisió Wrth Gefn, dibrisir swm yr ased i'w gario yn erbyn y balans hwnnw (i fyny hyd at y swm o enillion cronnus)
- Pan nad oes balans yn y Gronfa Ailbrisió Wrth Gefn neu falans annigonol, dibrisir swm yr ased i'w gario yn erbyn llinell(au) y gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Mae'r Gronfa Ailbrisió Wrth Gefn yn cynnwys enillion ailbrisiant a gydnabyddir ers 1 Ebrill 2007 yn unig, dyddiad ei gweithredu'n ffurfiol. Mae'r enillion a gafwyd cyn y dyddiad hwnnw wedi eu cyfnerthu yn y Cyfrif Addasiad Cyfalaf.

Diffygion – Mae gwerth asedau'n cael eu hasesu ar ddiwedd pob blwyddyn am arwydd o amhariad ar werth. Pan fo arwyddion, ac amcangyfrifir bod gwahaniaethau posib yn berthnasol, yna amcangyfrifir swm adferadwy'r ased a, lle bo hwn yn llai na swm yr ased i'w gario, cydnabyddir colled amhariad ar gyfer y diffyg.

Pan ddynodir colledion amhariad, cyfrifir amdanynt trwy:

- Pan fo balans o enillion ailbrisiant i'r ased yn y Gronfa Ailbrisió Wrth Gefn, dibrisir swm yr ased i'w gario yn erbyn y balans hwnnw (i fyny hyd at y swm o enillion cronnus)
- Pan nad oes balans yn y Gronfa Ailbrisió Wrth Gefn neu falans annigonol, dibrisir swm yr ased i'w gario yn erbyn llinell(au) y gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Pan fo colled amhariad yn cael ei gwyrddroi'n dilyn hyn, credydir y gwyrddroad i'r llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, i fyny hyd at swm y golled wreiddiol, wedi ei addasu ar gyfer Dibrisiant y byddid wedi ei godi pe na fyddai'r golled wedi ei chydabod.

Dibrisiant

Darperir ar gyfer dibrisiant yr holl asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer trwy ddyraniad systematig o'u symiau dibrisio dros eu hoes ddefnyddiol. Gwneir eithriad ar gyfer asedau heb oes ddefnyddiol benodadwy gyfyngedig (h.y. tir rhydd-ddaliad, Asedau Treftadaeth a rhai Asedau Cymunedol) ac asedau nad ydynt eto ar gael i'w defnyddio (h.y. asedau sy'n cael eu hadeiladu).

Cyfrifir dibrisiant ar y seiliau canlynol:

- Adeiladau – Dyranid llinell syth dros oes ddefnyddiol yr eiddo fel yr amcangyfrifir gan y prisiwr.
- Cerbydau, peiriannau ac offer – Dyranid llinell syth o'r gost hanesyddol dros oes ddisgwyliedig yr ased. Rhoddir gwerth gweddilliol o 10% o bris pwrcasu cychwynnol i'r cerbydau er mwyn adlewyrchu eu gwerth ailwerthu posibl.
- Seilwaith – Dyranid llinell syth o'r gost hanesyddol dros oes ddisgwyliedig yr ased sy'n weddill.

Caiff asedau sefydlog sy'n cael eu caffael neu'u gwerthu'u hychwanegu at y gofrestr asedau fel y maent ar y dyddiad prynu neu werthu yn y flwyddyn gyfrifyddu berthnasol ac felly cânt eu dibrisio yn y modd arferol ar gyfer y flwyddyn o'r dyddiad hwnnw os ydynt mewn categori y gellir ei ddibrisio fel arfer.

Pan fydd gan eitem sy'n ased Eiddo, Peiriannau ac Offer gydrannau mawr sy'n costio symiau sylweddol (dros £10,000), ac sydd â hyd oes sy'n sylweddol wahanol i'r prif ased, mae'r cydrannau'n cael eu dibrisio ar wahân yn unol â'u hyd oes amcangyfrifol gwahanol.

Mae enillion ailbrisiant hefyd yn cael eu dibrisio, gyda swm sy'n cyfateb i'r gwahaniaeth rhwng gwerth presennol dibrisiant a godir ar asedau a'r dibrisiant a fyddai wedi ei godi yn seiliedig ar eu cost hanesyddol yn cael ei drosglwyddo bob blwyddyn o'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Gwaredu – Pan ddaw'n debygol y bydd swm yr ased i'w gario yn cael ei adennill yn bennaf drwy werthiant yn hytrach na pharhau i'w ddefnyddio, caiff ei ailddosbarthu fel Ased a Ddelir i'w Gwerthu. Er mwyn i'r trosglwyddiad o'r categori hyn ddigwydd, mae'n rhaid i'r ased fodloni'r meini prawf canlynol:

- Rhaid iddo fod ar gael i'w werthu yn ei gyflwr presennol ac yn amodol ar delerau gwerthu arferol.
- Rhaid i'r penderfyniad i wneud y gwerthiant fod wedi cael ei wneud ar y lefel reoli briodol.
- Rhaid mynd ati i farchnata'r ased am bris priodol.
- Rhaid disgwyl i'r gwerthiant gael ei gwblhau o fewn blwyddyn.

Mae'r ased yn cael ei ailbriso yn union cyn ei ailddosbarthu ac yna ei gario ar yr isaf o'r swm hwn a gwerth teg wedi tynnu'r costau gwerthu. Pan fo gostyngiad dilynol i werth teg wedi tynnu'r costau gwerthu, mae'r golled yn cael ei chofnodi ar y llinell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Dim ond hyd at swm unrhyw golledion a gydnabuwyd yn flaenorol yn y Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau, y cydnabyddir enillion mewn gwerth teg. Ni chodir dibrisiant ar Asedau a Ddelir i'w Gwerthu.

Os nad yw asedau bellach yn cwrdd â'r meini prawf i'w dosbarthu fel Asedau a Ddelir i'w Gwerthu, yna cânt eu hailddosbarthu'n ôl i asedau nad ydynt yn rhai cyfredol a'u prisio ar yr isaf o'u swm cario cyn iddynt gael eu dosbarthu fel rhai a ddelir i'w gwerthu; wedi'u haddasu ar gyfer dibrisiant, amorteiddiad neu ailbrisiadau a fyddai wedi cael eu cydnabod petaent heb gael eu dosbarthu fel rhai a Ddelir i'w Gwerthu, a'u swm adferadwy ar ddyddiad y penderfyniad i beidio â gwerthu.

Mae asedau nad ydynt mwyach yn cael eu defnyddio sy'n methu â bodloni'r holl feini prawf uchod neu y maent i'w gadael neu eu sgrapio fel arfer yn cael eu hailddosbarthu fel Gorged Asedau, oni bai nad yw'r Cyngor yn mynd ati i farchnata'r eiddo oherwydd ei fod yn aros i brisiau yn y farchnad godi, ac os felly efallai y gellid categoreiddio'r ased fel Eiddo Buddsoddi. Mae Gorged Asedau yn cael eu dibrisio yn y ffordd arferol, fodd bynnag, mae'r dibrisiant yn cael ei godi i gostau sydd heb gael eu dosbarthu ac nid gyfrif y gwasanaeth gwreiddiol gan nad yw'r ased mwyach yn cael ei ddefnyddio.

Pan gaiff ased ei waredu neu'i ddadgomisiynu, caiff swm yr ased i'w gario ar y Fantolen (p'un a yw'n Eiddo, Peiriannau ac Offer neu Asedau a Ddelir i'w Gwerthu) ei symud i linell Gwariant Gweithredol Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o'r enillion neu'r colledion o waredu. Caiff yr enillion a wneir o waredu eu credydu i'r un llinell yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr hefyd fel rhan o'r enillion neu'r colledion o waredu (h.y. wedi eu netio yn erbyn llyfrwerth yr ased ar yr adeg y cafodd ei waredu). Caiff unrhyw

enillion/gynnydd yn sgil ailbrizio eu trosglwyddo o'r Graonfa Ailbrizio Wrth Gefn i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

Caiff symiau mwy na £10,000 eu hystyried yn dderbyniadau cyfalaf. Bydd angen credydu balans y derbyniadau i gronfa wrth gefn y Derbyniadau Cyfalaf, ac yna ni fydd modd eu defnyddio ond ar gyfer buddsoddiadau cyfalaf newydd neu eu neilltuo i leihau angen sylfaenol y Cyngor i fenthycu (gofyniad cyllid cyfalaf). Caiff derbyniadau eu neilltuo i'r Gronfa Wrth Gefn o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

O ddileu dyled y gwarediadau, ni chodir hynny ar Dreth y Cyngor, oherwydd darperir yn llawn ar gyfer cost asedau sefydlog dan drefniadau ar wahân ar gyfer cyllid cyfalaf. Caiff symiau eu neilltuo i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

xxii. Menter Cyllid Preifat a Chontractau Tebyg

Mae Menter Cyllid Preifat a chontractau tebyg yn gytundebau i dderbyn gwasanaethau, lle mae'r cyfrifoldebau ar gyfer gwneud yr eiddo, y peiriannau a'r offer ar gael, sydd eu hangen i ddarparu'r gwasanaethau, yn trosglwyddo i gontractwr y Menter Cyllid Preifat. Gan fod y Cyngor yn cael ei ystyried i reoli'r gwasanaethau a ddarperir o dan ei gynlluniau Menter Cyllid Preifat, a gan y bydd perchnogaeth yr eiddo, y peiriannau a'r offer yn trosglwyddo i'r Cyngor ar ddiwedd y contractau am ddim tâl ychwanegol, mae'r Cyngor yn cario'r asedau a ddefnyddir o dan y contractau ar ei Mantolen fel rhan o'r Eiddo, Peiriannau a'r Offer.

Cafodd cydnabyddiaeth wreiddiol yr asedau hyn ar werth teg (yn seiliedig ar y gost o brynu'r eiddo, y peiriannau a'r offer) ei gydbwyso gan y gydnabyddiaeth o rwymedigaeth am symiau a oedd yn ddyledus i weithredwr y cynllun i dalu am y buddsoddiad cyfalaf. Ar gyfer cynllun Menter Cyllid Preifat Ysgol Gyfun Penweddig, dibrisiwyd y rhwymedigaeth gan gyfraniad cyfalaf cychwynnol o £12,027,000.

Mae asedau tymor hir a gydnabyddir ar y Fantolen yn cael eu hailbrizio a'u dibrisio yn yr un modd ag eiddo, peiriannau ac offer sy'n eiddo i'r Cyngor.

Mae'r symiau sy'n daladwy i weithredwyr y Menter Cyllid Preifat yn cael eu dadansoddi bob blwyddyn i bum elfen:

- gwerth teg y gwasanaethau a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn – wedi'i ddebydu i'r gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
- cost cyllid – tâl llog o 4.5% ar rwymedigaeth y Fantolen sy'n ddyledus, wedi'i ddebydu i'r llinell Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
- rhent amodol – cynnydd yn y swm sydd i'w dalu am yr eiddo sy'n codi yn ystod y contract, wedi'i ddebydu i'r llinell Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
- talu tuag at rwymedigaeth – wedi'i gymhwyso at ddibrisio rhwymedigaeth y Fantolen tuag at weithredwr y Fenter Cyllid Preifat (mae'r proffil ar gyfer dibrisio yn cael ei gyfrifo gan ddefnyddio'r un egwyddorion ag ar gyfer prydles gyllid).
- costau adnewyddu cylch bywyd – mae cyfran y symiau sy'n daladwy yn cael eu cofnodi ar y Fantolen fel rhagdaliad ac yna eu cydnabod fel

ychwanegiadau i Eiddo, Peiriannau ac Offer pan fydd y gwaith perthnasol yn cael ei gyflawni yn y pen draw.

xxiii. Darpariaethau, Rhwymedigaethau Wrth Gefn ac Asedau Wrth Gefn

Darpariaethau

Gwneir darpariaethau pan fo digwyddiad wedi cymryd lle sy'n rhoi rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol i'r Awdurdod sydd yn ôl pob tebyg angen setliad trwy drosglwyddo buddiannau economaidd neu botensial gwasanaeth, ac y gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o faint y rhwymedigaeth. Efallai na fydd darpariaethau a gynhwysir yn y cyfrifon yn gallu cael eu gorfodi'n gyfreithiol ac efallai gallant ond gael eu casglu o set o ffeithiau mewn sefyllfa arbennig, felly nid yw eu cynnwys yn y cyfrifon yn golygu bod atebolrwydd wedi cael ei dderbyn. Codir darpariaethau fel traul ar y llinell gwasanaeth briodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn y daw'r Cyngor yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, a chânt eu mesur yn ôl yr amcangyfrif gorau ar ddyddiad y Fantolen o'r gwariant sydd ei angen i setlo'r rhwymedigaeth, gan gymryd i ystyriaeth y risgiau ac ansicrwydd perthnasol.

Pan fydd taliadau'n cael eu gwneud yn y pen draw, maent yn cael eu codi i'r ddarpariaeth a'u cario yn y Fantolen. Caiff setliadau tybiedig eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol – lle mae'n mynd yn llai na thebygol y bydd angen trosglwyddo buddion economaidd bellach (neu bydd setliad is na'r disgwyl yn cael ei wneud), mae'r ddarpariaeth yn cael ei gwrthdroi a'i chredydu yn ôl i'r gwasanaeth perthnasol. Mae rheoliadau yn darparu'r pŵer i wneud cofnod addasu ar gyfer darpariaethau penodol yng Nghost Net y Gwasanaethau a'r Fantolen.

Lle disgwylir i beth o'r taliad neu'r taliad cyfan sy'n ofynnol i setlo darpariaeth gael ei adennill o barti arall (e.e. o hawliad yswiriant), mae hyn ond yn cael ei gydnabod fel incwm ar gyfer y gwasanaeth perthnasol os yw hi bron yn sicr y bydd ad-daliad yn cael ei dderbyn os bydd y Cyngor yn setlo'r rhwymedigaeth.

Rhwymedigaethau Amodol

Mae rhwymedigaeth amodol yn codi pan fo digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi rhwymedigaeth bosibl i'r Cyngor, y mae ei bodolaeth ond yn cael ei gadarnhau gan y digwyddiad neu fel arall gan ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth y Cyngor. Mae rhwymedigaethau amodol hefyd yn codi mewn amgylchiadau lle fel arall byddai darpariaeth yn cael ei wneud ond naill ai nid yw'n debygol y bydd angen all-lif o adnoddau neu ni ellir mesur swm y rhwymedigaeth mewn modd dibynadwy.

Nid yw rhwymedigaethau amodol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond yn cael eu datgelu mewn nodyn i'r cyfrifon. Maent yn cynnwys sefyllfaoedd pan fydd achosion cyfreithiol a hawliadau eraill sy'n ymdrin ag ystod o faterion yn yr arfaeth. Maent yn ymwneud â materion cyfreithiol a ffeithiol anodd a chymhleth sy'n amodol ar lawer o ansicrwydd a chymhlethdodau, gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i ffeithiau ac amgylchiadau pob achos penodol. Oherwydd yr ansicrwydd cynhenid mewn materion o'r fath, mae'n aml yn anodd rhagweld y canlyniad terfynol.

Asedau Amodol

Mae ased amodol yn codi pan fo digwyddiad wedi digwydd sy'n rhoi ased posibl i'r Cyngor y mae ei bodolaeth ond yn cael ei gadarnhau gan y digwyddiad neu fel

arall gan ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt yn gyfan gwbl o fewn rheolaeth y Cyngor.

Nid yw asedau amodol yn cael eu cydnabod yn y Fantolen, ond yn cael eu datgelu mewn nodyn i'r cyfrifon lle mae'n debygol y bydd mewnlif o fuddion economaidd neu botensial gwasanaeth.

xxiv. Cronfeydd Wrth Gefn

Bydd y Cyngor yn neilltuo symiau penodol o arian mewn cronfeydd wrth gefn at ddibenion polisïau'r dyfodol neu ar gyfer digwyddiadau na ellir eu rhagweld. Caiff Cronfeydd Wrth Gefn eu creu drwy neilltuo symiau o Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Pan ariennir gwariant o gronfa wrth gefn, caiff yr arian ei godi i'r gwasanaeth priodol ar gyfer y flwyddyn honno yn erbyn Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth y Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Yna, caiff yr arian wrth gefn ei neilltuo yn ôl i Falans y Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn i sicrhau nad oes tâl net yn erbyn treth y cyngor am y gwariant hwn.

Cedwir rhai cronfeydd wrth gefn i reoli'r broses gyfrifyddu ar gyfer asedau sefydlog diriaethol, offerynnau ariannol, buddion ymddeoliad a chyflogai ac nad ydynt yn cynrychioli adnoddau defnyddiadwy i'r Cyngor – eglurir y cronfeydd wrth gefn hyn yn y polisïau perthnasol.

xxv. Gwariant Refeniw a Ariennir o Gyfalaf o dan Statud

Cafodd gwariant a wnaed yn ystod y flwyddyn y gellir ei gyfalafu o dan ddarpariaethau statudol ond nad yw'n arwain at greu ased tymor hir ei godi fel gwariant i'r gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn. Lle y mae'r Cyngor wedi penderfynu talu cost y gwariant o'r adnoddau cyfalaf cyfredol neu drwy fenthyca; yna, mae trosglwyddiad yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd o Falans y Gronfa Gyffredinol i'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn gwrthdroi'r symiau a godwyd i sicrhau nad oes unrhyw effaith ar lefel treth y cyngor.

xxvi. Treth Ar Werth (TAW)

Cafodd y Cyfrifon eu paratoi gan hepgor TAW, i'r graddau y mae modd ei hadennill.

1.2 SAFONAU CYFRIFYDDU SYDD WEDI'U CYHOEDDI OND NAD YDYNT WEDI'U MABWYSIADU HYD YMA

Yn unol â'r Cod Ymarfer, mae'n ofynnol i'r Cyngor ddatgelu gwybodaeth sy'n ymwneud ag effaith unrhyw newid cyfrifyddu a fydd yn ofynnol o dan safon newydd sydd wedi'i chyhoeddi ond nad yw wedi'i mabwysiadu hyd yma. Mae'r gofyniad hwn yn berthnasol i'r safonau cyfrifyddu sy'n dod i rym ar gyfer blynyddoedd ariannol sy'n cychwyn ar 1 Ionawr yn y flwyddyn ariannol o dan sylw, neu cyn hynny, (h.y. ar 1 Ionawr 2017, neu cyn hynny, ar gyfer 2016/17).

Mae'r datgeliadau ychwanegol a fydd yn ofynnol yn natganiadau ariannol 2016/17 a 2017/18 mewn perthynas â newidiadau cyfrifo a gyflwynir yng Nghod 2017/18 fel a ganlyn:

- Diwygio'r modd yr adroddir ar gostau trafod y cynllun cronfa bensiynau

- Diwygio'r modd yr adroddir ar grynhoad buddsoddiadau

Ni ragwelir y bydd y diwygiadau hyn yn cael effaith o bwys ar y cyfrifon.

1.3 BARN GRITIGOL MEWN CYMHWYSO POLISIÂU CYFRIFYDDU

Wrth gymhwyso'r polisiâu cyfrifo a nodir, mae'n rhaid i'r Cyngor wneud rhai penderfyniadau am drafodion cymhleth neu'r rheiny sy'n ymwneud ag ansicrwydd am ddigwyddiadau yn y dyfodol. Y penderfyniadau hanfodol a wnaed yn y Datganiad o Gyfrifon yw:

Menter Cyllid Preifat

Mae'r Cyngor yn ystyried rheoli'r gwasanaethau a ddarperir gan drefniadau'r Menter Cyllid Preifat, a hefyd rheoli gwerth gweddilliol yr asedau ar ddiwedd y contract. Mae'r polisi cyfrifo ar gyfer Mentrau Cyllid Preifat wedi cael ei gymhwyso i'r trefniadau hyn ac mae'r asedau yn cael eu cydnabod fel Eiddo, Peiriannau ac Offer ym Mantolen y Cyngor. Archwiliwyd model y gweithredwyr er mwyn nodi elfen gwasanaeth y tâl unedol. Cafodd y gyfradd llog ymhlyg ei gyfrifo gan ddiystyru elfen heb fod yn wasanaeth y tâl unedol ar gyfradd sy'n dod ag ef yn ôl at werth teg yr ased. Mae gwerth teg yr ased yn cael ei gymryd fel costau adeiladu neu adnewyddu'r cynllun.

Lefelau ariannu yn y dyfodol

Mae yna lefel uchel o ansicrwydd ynghylch lefelau ariannu yn y dyfodol ar gyfer llywodraeth leol. Bydd yr effaith ar y Cyngor yn cael ei fonitro'n agos fel a phan fydd y sefyllfa yn dod yn gliriach.

Ysgolion Gwirfoddol a Reolir ac Ysgolion Gwirfoddol a Gynorthwyr

Ni chaiff adeiladau Ysgolion Gwirfoddol a Reolir ac Ysgolion Gwirfoddol a Gynorthwyr eu cynnwys yn y Fantolen o hyd, oherwydd y cadarnhawyd nad ydynt yn asedau'r Cyngor.

Asedau Treftadaeth

Bu'n anodd iawn prisio rhai o'r Asedau Treftadaeth felly bu'n rhaid dod i farn benodol y cyfeiriwyd ato yn y nodiadau.

Cynllun Morgais Awdurdod Lleol (LAMS)

Mae'r Cyngor wedi defnyddio'r driniaeth gyfrifydda a amlinellir gan Swyddfa Archwilio Cymru yn hytrach na'r un a argymhellir gan Sector Treasury Services Ltd ac mae felly wedi trin yr ernes a osodwyd gyda'r benthyccwr fel Buddsoddiad yn hytrach na gwariant Cyfalaf.

Cyflog Cyfartal

Cafodd darpariaeth ei gynnwys yn y cyfrifon mewn perthynas â hawliadau Cyflog Cyfartal. Cafodd y ddarpariaeth ei amcangyfrif gan ddefnyddio data sy'n gysylltiedig â chofnodion cyflogaeth y cyflogeion presennol a chyn-gyflogeion. Cafodd dyfarniadau'u gwneud wrth gyfrifo'r ddarpariaeth, gan gynnwys y gyfradd dreth gyfun a fydd yn daladwy i Gyllid a Thollau Ei Mawrhydi a hefyd o ran y modd y mae gwahanol swyddi'n cymharu â'i gilydd.

Grantiau Llywodraeth Cymru i'w had-dalu yn y dyfodol

Mae Llywodraeth Cymru wedi dyfarnu symiau o arian i'r Cyngor ar gyfer amryw o gynlluniau a bydd rhaid ad-dalu'r symiau hyn i Lywodraeth Cymru yn y dyfodol. Er

mai grantiau yw'r enw ar y symiau hyn, rydym wedi'u trin fel benthyciadau ar y Fantolen oherwydd y bydd angen eu had-dalu yn y dyfodol.

Darpariaeth Isafswm Refeniw (MRP)

Yn ystod blwyddyn ariannol 2015/16, gwnaethpwyd gwaith sylweddol i ddiwygio polisi MRP y Cyngor i ffwrdd o'r gyfradd hanesyddol o 4% ar sail balans sy'n lleihau, i gyfradd newydd o 2% ar sail llinell syth. Gan ystyried y lefel o gymorth a geir gan lywodraeth ganolog trwy'r grant cynnal refeniw, credir y bydd hyn yn golygu y bydd modd canlyn dull gweithredu mwy doeth er mwyn ad-dalu dyled. Adolygir effaith y polisi diwygiedig a bydd swm ychwanegol o MRP gwirfoddol yn cael ei ganiatáu yn ychwanegol i'r gofyniad isaf a gyfrifwyd, os bernir bod hynny'n briodol.

1.4 RHAGDYBIAETHAU A WNEIR AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU MAWR ERAILL O ANSICRWYDD AMCANGYFRIF

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn cynnwys ffigyrau amcangyfrifedig sydd wedi eu seilio ar ragdybiaethau a wnaed gan y Cyngor ynghylch y dyfodol neu sydd fel arall yn ansicr. Gwneir amcangyfrifon gan gymryd i ystyriaeth brofiad hanesyddol, tueddiadau presennol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, oherwydd na ellir pennu balansau gyda sicrwydd, gallai'r canlyniadau gwirioneddol fod yn sylweddol wahanol i'r rhagdybiaethau ac amcangyfrifon. Yr eitemau ar Fantolen y Cyngor ar 31 Mawrth 2017 lle ceir risg o addasiad mewn blynyddoedd ariannol dilynol yw:

Ailbriso Eiddo, Peiriannau ac Offer

Mae eiddo, peiriannau ac offer (ac eithrio seilwaith, asedau cymunedol, asedau sy'n cael eu hadeiladu a cherbydau, peiriannau ac offer) yn cael eu hail-brisio ar sail gyfnodol a'u profi bob blwyddyn am ddangosyddion o ddiffyg. Mae angen gwneud penderfyniadau i wneud asesiad ynghylch a oes arwydd o ddiffygion. Mae'r profion ynghylch diffygion yn cynnwys archwiliad o'r gwariant cyfalaf yn y flwyddyn ariannol i weld a yw wedi arwain at gynnydd mewn gwerth ased neu amhariad i'r ased. Mae cyngor wedi cael ei ddarparu gan briswyr a gyflogir gan y Cyngor. Os bydd y canlyniadau gwirioneddol yn wahanol i'r rhagdybiaethau, bydd gwerth yr Eiddo, Peiriannau ac Offer yn rhy uchel neu'n rhy isel. Byddai hyn yn cael ei addasu pan fydd yr asedau yn cael eu hailbriso nesaf.

Dibrisiant Eiddo, Peiriannau ac Offer

Caiff asedau eu dibrisio yn seiliedig ar eu hoes ddefnyddiol sy'n ddibynol ar dybiaethau am lefel y gwaith atgyweirio a chynnal a chadw fydd yn codi mewn perthynas ag asedau unigol. Os yw oes ddefnyddiol yr asedau yn cael ei lleihau, mae dibrisiant yn cynyddu ac mae swm asedau i'w gario yn lleihau.

Darpariaethau

Mae'r darpariaethau wedi cael eu hamcangyfrif yn defnyddio'r wybodaeth ddiweddaraf sydd ar gael. Fodd bynnag, hyd nes bod yr hawliadau yn cael eu datrys, bydd hi'n anodd asesu pa mor gywir yw'r ddarpariaeth.

Dyledwyr

Mae gan y Cyngor fân ddyledwyr a dyledwyr treth y cyngor. Mae adolygiad o'r balansau hyn sy'n ddyledus wedi'i gynnal ac amcangyfrif wedi'i wneud ar gyfer lleihau'r dyledion amheus yn seiliedig ar brofiad yn y gorffennol. Fodd bynnag, mae'n bosib bod y diffyg yn annigonol a allai effeithio'n andwyol ar berfformiad ariannol y Cyngor yn y dyfodol.

Rhwymedigaeth Pensiynau

Mae amcangyfrif o'r rhwymedigaeth net i dalu pensiynau'n dibynnu ar nifer o ddyfarniadau cymhleth sy'n ymwneud â'r gyfradd disgownt a ddefnyddir, cyfradd ddisgwyliedig chwyddiant prisiau, cyfradd ddisgwyliedig codiadau cyflog a phensiynau, cyfraddau marwolaeth a chyfradd cymudo pensiynau. Cyngor Sir Caerfyrddin yw'r Awdurdod Pensiynau arweiniol ac mae'n defnyddio cwmni o actiwariaid i sicrhau bod y Cyngor yn cael cyngor arbenigol ynghylch y rhagdybiaethau i'w defnyddio.

Croniad Buddion Cyflogeion

Ceir dwy elfen i'r cronriad ar gyfer buddion cyflogeion: gwyliau blynyddol ac absenoldeb dan drefniant amser hyblyg. Bellach, cyfrifir cyfrif y gwyliau blynyddol gan ddefnyddio'r system Adnoddau Dynol ar gyfer yr holl gyflogeion, yn hytrach na sampl o gyflogeion, sef yr hyn y'i seiliwyd arno yn flaenorol. Amcangyfrifwyd y cyfrif absenoldeb dan drefniant amser hyblyg ar sail cyfartaledd cyfrifiadau'r flwyddyn flaenorol gan na fu ansefydlogrwydd sylweddol yn y ffigwr hwn. Caiff hwn ei gyfrifo eto o bryd i'w gilydd er mwyn sicrhau bod y dull gweithredu hwn yn un doeth o hyd.

Mesur Gwerth Teg

Pan na fydd modd mesur gwerthoedd teg asedau ariannol a rhwymedigaethau ariannol ar sail prisiau a ddyfynnir mewn marchnadoedd gweithredol (h.y. mewnbynnau Lefel 1), mesurir eu gwerth teg gan ddefnyddio technegau prisio. Pan fo modd, caiff y mewnbynnau i'r technegau prisio eu seilio ar ddata sylwadwy, ond pan na fydd modd gwneud hyn, bydd angen barn er mwyn pennu gwerthoedd teg. Fel arfer, mae'r barnau hyn yn cynnwys ystyriaethau megis ansicrwydd a risg. Fodd bynnag, gallai newidiadau i'r tybiaethau a ddefnyddir effeithio ar werth teg asedau a rhwymedigaethau'r Cyngor.

Pan na fydd mewnbynnau Lefel 1 ar gael, mae'r Cyngor yn cyflogi arbenigwyr perthnasol i nodi'r technegau prisio mwyaf priodol er mwyn pennu gwerth teg (er enghraifft, ar gyfer eiddo buddsoddi, Prif Swyddog Ystadau y Cyngor). Datgelir gwybodaeth am y technegau prisio a'r mewnbynnau a ddefnyddir wrth bennu gwerth teg asedau a rhwymedigaethau'r Cyngor yn nodiadau 1.17 ac 1.18. Byddai newidiadau sylweddol yn unrhyw rai o'r mewnbynnau ansylwadwy yn arwain at fesur gwerth teg llawer yn is neu lawer yn uwch.

1.5 NODYN I'R DADANSODDIAD O WARIANT AC ARIANNU

2016/17	Addasiadau at Ddibenion Cyfalaf (Nodyn A) £'000	Newid Net o ran Addasu Pensiynau (Nodyn B) £'000	Gwahaniaethau Eraill (Nodyn C) £'000	Cyfanswm Addasiadau £'000
Grŵp Arweinyddiaeth	176	36	(4)	208
Cyfreithiol a Democrataidd	0	90	2	92
Perfformiad ac Economi	160	124	790	1,074
Cyllid	1,114	604	(7,529)	(5,811)
TGCh a Gwasanaethau Cwsmeriaid	445	112	36	593
Adnoddau Dynol a Iechyd a Diogelwch	0	68	(3)	65
Teuluoedd a Phlant	1	227	41	269
Oedolion a Chomisiynu	1,614	460	(9)	2,065
Ffordd o Fyw	2,240	264	8	2,512
Dysgu	7,299	808	(119)	7,988
Cefnogi Polisi	397	80	9	486
Technegol	6,019	513	56	6,588
Cyllid Ychwanegol	0	0	(3,705)	(3,705)
COST GWASANAETHAU	19,465	3,386	(10,427)	12,424
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	(16,333)	2,376	18,846	4,889
Y gwahaniaeth rhwng y gwarged neu'r diffyg yn y Gronfa Gyffredinol â'r gwarged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwyswyr ar Ddarparu Gwasanaethau	3,132	5,762	8,419	17,313

2015/16

	Addasiadau at Ddibenion Cyfalaf (Nodyn A) £'000	Newid Net o ran Addasu Pensiynau (Nodyn B) £'000	Gwahaniaethau Eraill (Nodyn C) £'000	Cyfanswm Addasiadau £'000
Grŵp Arweinyddiaeth	2,637	48	60	2,745
Cyfreithiol a Democrataidd	0	118	17	135
Perfformiad ac Economi	273	156	731	1,160
Cyllid	1,747	626	(7,865)	(5,492)
TGCh a Gwasanaethau Cwsmeriaid	395	145	9	549
Adnoddau Dynol a Iechyd a Diogelwch	0	65	62	127
Teuluoedd a Phlant	4	291	79	374
Oedolion a Chomisiynu	446	623	26	1,095
Ffordd o Fyw	1,420	339	99	1,858
Dysgu	4,884	995	(1,137)	4,742
Cefnogi Polisi	134	97	29	260
Technegol	4,590	695	(49)	5,236
Cyllid Ychwanegol	0	0	(3,673)	(3,673)
COST GWASANAETHAU	16,530	4,198	(11,612)	9,116
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	(21,045)	2,255	19,671	881
Y gwahaniaeth rhwng y gwarged neu'r diffyg yn y Gronfa Gyffredinol â'r gwarged neu'r diffyg yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwyswyr ar Ddarparu Gwasanaethau	(4,515)	6,453	8,059	9,997

NODYN A – Addasiadau at Ddibenion Cyfalaf

Mae'r golofn hon yn addasu ar gyfer dibrisiant, amhariad, enillion a cholledion yn sgil ailwerthuso, enillion a cholledion gwaredu asedau, grantiau cyfalaf a gwariant cyfalaf a ariannir gyda refeniw.

NODYN B - Newid Net o ran Addasu Pensiynau

Mae'r golofn hon yn dangos yr addasiadau sy'n ofynnol i gydymffurfio â Buddiannau Gweithwyr IAS19, sef yn benodol, disodli cyfraniadau pensiwn gweithwyr a wneir gan y Cyngor fel y caniateir yn statudol gyda'r costau gwasanaeth blaenorol a'r costau gwasanaeth presennol, fel y'u cyfrifir gan yr actiwari, gyda'r llog net ar yr atebolrwydd buddiannau a ddiffiniwyd yn cael ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

NODYN C - Gwahaniaethau Eraill

Mae'r golofn hon yn cynnwys gwahaniaethau eraill rhwng symiau sydd wedi'u debydu/credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr â'r symiau sydd wedi'u talu/derbyn sydd i'w cydnabod yn statudol. Mae'r rhain yn cynnwys addasiadau i ail-alinio gwariant ac incwm yn unol â'r cod, ac addasiadau mewn perthynas â'r cronid o Absenoldebau Cronedig.

1.6 GWARIANT AC INCWM WEDI'I DDADANSODDI YN ÔL EI NATUR

Mae gwariant ac incwm y Cyngor wedi'i ddadansoddi fel a ganlyn:

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Gwariant Rheoladwy		
Gweithwyr	92,151	91,023
Eiddo	10,975	10,300
Cludiant	11,489	12,493
Cyflenwadau a Gwasanaethau	98,777	104,901
Cyfanswm Gwariant	213,392	218,717
Incwm Rheoladwy		
Grantiau	41,411	42,824
Incwm Arall	32,988	32,727
Gwasanaethau Contract/Ysgolion	4,497	7,626
Cyfanswm Incwm	78,896	83,177
Cyllideb cyn Cronfeydd Wrth Gefn	134,496	135,540
Gwariant refeniw a gyllidir o gyfalaf dan statud	1,964	4,376
Addasiadau IAS19 <i>Buddiannau Gweithwyr</i>	5,762	6,453
Absenoldebau Cronedig	608	(275)
Dibrisiad, amorteiddio a diffygion	19,710	17,122
Colledion/(Enillion) o waredu asedau	(825)	(865)
Taliadau gwariant cyfalaf yn erbyn y Gronfa Gyffredinol	(1,180)	(3,342)
Addasiadau cyfrif cyfalaf eraill	(2,728)	(2,705)
Praeseptau	7,052	6,990
Treth ac Incwm Grant Amhenodol	(145,253)	(150,990)
(Gorged) neu Ddiffyg Darparu Gwasanaethau	19,606	12,304

1.7 ADDASIADAU RHWNG SAIL GYFRIFYDDU A SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU

Mae'r nodyn hwn yn manylu ar yr addasiadau a wneir yn y Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a gydnabyddir gan y Cyngor yn y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu cywir i'r adnoddau y manylir arnynt gan ddarpariaethau statudol fel eu bod ar gael i'r Awdurdod i gwrdd â gwariant cyfalaf a refeniw i'r dyfodol.

2016/2017

	Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy			
	Balans Gronfa Gyffredinol £'000	Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy £'000	Grantiau Cyfalaf heb Gymhwyso £'000	Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu Defnyddio £'000
Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf:				
<u>Gwyrddroi eitemau a ddebydwyd neu a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</u>				
Taliadau am ddibrisiant ac amhariad asedau nad ydynt yn gyfredol	9,342	0	0	(9,342)
Colledion Ailbriso Eiddo, Peiriannau ac Offer	10,517	0	0	(10,517)
Symudiad yng ngwerth teg Eiddo Buddsoddi	(149)	0	0	149
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a ddefnyddiwyd	(5,471)	0	0	5,471
Gwariant refeniw a gyllidir o gyfalaf dan statud	1,964	0	0	(1,964)
Symiau asedau nad ydynt yn gyfredol a ddilëir ar waredu neu werthiant fel rhan o enilliad/colled ar waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2,798	0	0	(2,798)
<u>Ychwanegu eitemau sydd heb eu debydu na'u credydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</u>				
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	(2,812)	0	0	2,812
Taliadau gwariant cyfalaf yn erbyn y Gronfa Gyffredinol	(1,180)	0	0	1,180
Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso:				
Grantiau a chyfraniadau cyfalaf heb eu cymhwyso a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(528)	0	528	0
Cymhwyso grantiau i gyllid cyfalaf wedi'u trosglwyddo i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	0	0	(427)	427
Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Derbyniadau Cyfalaf:				
Trosglwyddo arian o waredu asedau wedi eu credydu fel rhan o elw/colled wrth waredu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(3,704)	3,704	0	0
Defnyddio'r Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	(2,356)	0	2,356
Cyfraniad o'r Gronfa Wrth Gefn y Derbyniadau Cyfalaf tuag at gostau gweinyddol gwaredu asedau nad ydynt yn gyfredol	18	(18)	0	0
Trosglwyddo o'r Gronfa Wrth Gefn y Derbyniadau Cyfalaf a Ohiriwyd ar adeg derbyn yr arian	0	0	0	0
Addasiadau'n ymwneud â'r Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig wrth Gefn:				
Trosglwyddo o enillion gwerthiant gohiriedig wedi eu credydu fel rhan o'r elw/colled yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	63	0	0	(63)
Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol:				
Swm lle mae'r costau ariannu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i'r costau ariannu priodoladwy am y flwyddyn yn unol â'r gofynion statudol	85	0	0	(85)

Addasiadau yn ymwneud â'r Gronfa Bensiwn:				
Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymddeol wedi eu debydu/credydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	13,721	0	0	(13,721)
Cyfraniadau pensiwn y Cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sydd yn daladwy yn y flwyddyn	(7,959)	0	0	7,959
Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig:				
Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	608	0	0	(608)
Cyfanswm Addasiadau	17,313	1,330	101	(18,744)

2015/2016

Cronfeydd Wrth Gefn
Defnyddiadwy

	Balans Gronfa Gyffredinol £'000	Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy £'000	Grantiau Cyfalaf heb Gymhwyso £'000	Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu Defnyddio £'000
Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Addasiad Cyfalaf:				
<u>Gwyrddroi eitemau a ddebydwyd neu a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</u>				
Taliadau am ddibrisiant ac amhariad asedau nad ydynt yn gyfredol	10,253	0	0	(10,253)
Colledion Ailbrisio Eiddo, Peiriannau ac Offer	6,125	0	0	(6,125)
Symudiad yng ngwerth teg Eiddo Buddsoddi	744	0	0	(744)
Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a ddefnyddiwyd	(10,340)	0	0	10,340
Gwariant refeniw a gyllidir o gyfalaf dan statud	4,376	0	0	(4,376)
Symiau asedau nad ydynt yn gyfredol a ddilëir ar waredu neu werthiant fel rhan o enilliad/colled ar waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	2,118	0	0	(2,118)
<u>Ychwanegu eitemau sydd heb eu debydu na'u credydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:</u>				
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	(2,764)	0	0	2,764
Taliadau gwariant cyfalaf yn erbyn y Gronfa Gyffredinol	(3,342)	0	0	3,342
Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso:				
Grantiau a chyfraniadau cyfalaf heb eu cymhwyso a gredydwyd i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(427)	0	427	0
Cymhwyso grantiau i gyllid cyfalaf wedi'u trosglwyddo i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	0	0	(205)	205
Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Derbyniadau Cyfalaf:				
Trosglwyddo arian o waredu asedau wedi eu credydu fel rhan o elw/colled wrth waredu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(2,738)	2,738	0	0

Defnyddio'r Derbyniadau Cyfalaf i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	(2,847)	0	2,847
Cyfraniad o'r Gronfa Wrth Gefn y Derbyniadau Cyfalaf tuag at gostau gweinyddol gwaredu asedau nad ydynt yn gyfredol	67	(67)	0	0
Trosglwyddo o'r Gronfa Wrth Gefn y Derbyniadau Cyfalaf a Ohiriwyd ar adeg derbyn yr arian	0	0	0	0
Addasiadau'n ymwneud â'r Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig wrth Gefn:				
Trosglwyddo o enillion gwerthiant gohiriedig wedi eu credydu fel rhan o'r elw/colled yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(312)	0	0	312
Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol:				
Swm lle mae'r costau ariannu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn wahanol i'r costau ariannu priodoladwy am y flwyddyn yn unol â'r gofynion statudol	59	0	0	(59)
Addasiadau yn ymwneud â'r Gronfa Bensiwn:				
Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymddeol wedi eu debydu/credydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	14,362	0	0	(14,362)
Cyfraniadau pensiwn y Cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sydd yn daladwy yn y flwyddyn	(7,909)	0	0	7,909
Addasiadau yn ymwneud â'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig:				
Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(275)	0	0	275
Cyfanswm Addasiadau	9,997	(176)	222	(10,043)

1.8 CRONFEYDD NEILLTUEDIG A BALANSAU YSGOLION DIRPRWYEDIG

Isod, ceir crynodeb o'r cronfeydd neilltuedig y mae'r Cyngor wedi'u sefydlu:

	31/03/15	Trosgl- wyddo	Trosgl- wyddo	31/03/16	Trosgl- wyddo	Trosgl- wyddo	31/03/17
	Balans	i'r	o'r	Balans	wyddo i'r	wyddo o'r	Balans
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cyfreithiol a Democrataidd	305	50	0	355	0	0	355
Cyfreithiol a Democrataidd	305	50	0	355	0	0	355
Cyllid Unioni	231	747	0	978	0	0	978
Diswyddo Corfforaethol	420	687	(183)	924	0	(121)	803
Yswiriant holl risg	267	64	(30)	301	0	0	301
Cyllid - Cyffredinol	221	0	0	221	0	0	221
Cyllid	1,139	1,498	(213)	2,424	0	(121)	2,303
TGCh a Chwsmeriaid	237	0	(82)	155	0	(21)	134
TGCh a Chwsmeriaid	237	0	(82)	155	0	(21)	134
Teuluoedd a Phlant	31	0	(16)	15	0	0	15
Teuluoedd a Phlant	31	0	(16)	15	0	0	15
Gofal Seibiant Anhwylder leithyddol Difrifol Penodol	16	0	(16)	0	0	0	0
Gwasanaeth Offer Cymunedol Annibynnol	45	0	(18)	27	0	(1)	26
Ail-alluogi	106	0	(106)	0	0	0	0
Prosiectau Gofal Cymdeithasol i Oedolion	165	0	(131)	34	0	(34)	0
Cefnogi Pobl	201	85	(286)	0	0	0	0
Gofal yn y Gymuned	0	240	(125)	115	0	(115)	0
Comisiynu a Sicrwydd	67	0	(67)	0	0	0	0
Y Prosiect 'COASTAL'	41	0	(41)	0	0	0	0
Oedolion a Chomisiynu	641	325	(790)	176	0	(150)	26
Gwasanaethau Ffordd o Fyw	496	26	(232)	290	0	0	290
Rhaglen Wella Gwaith Trin Carthffosiaeth	874	57	(367)	564	0	0	564
Ffordd o Fyw	1,370	83	(599)	854	0	0	854
Addysg - Menter Cyllid Preifat Penweddig	2,664	565	(1,291)	1,938	0	(842)	1,096
Cyllideb Ddirprwyedig Ysgolion Cynradd	1,234	558	(115)	1,677	192	(413)	1,456
Cyllideb Ddirprwyedig Ysgolion Uwchradd	(142)	560	(140)	278	223	(435)	66
Cyllideb Ddirprwyedig Ysgolion Pob Oed	(48)	92	(59)	(15)	249	(46)	188
Yswiriant - Darpariaeth Cyflenwi	72	19	0	91	0	0	91
Datblygu Addysg yng Ngheredigion	5,699	0	(3,201)	2,498	0	(1,112)	1,386
Dysgu	246	0	0	246	98	0	344
Diwrnodau Ysgol	30	0	0	30	0	0	30
Dysgu	9,755	1,794	(4,806)	6,743	762	(2,848)	4,657
Cymorth Polisi	123	8	0	131	0	0	131
Cymorth Polisi	123	8	0	131	0	0	131
Cynllun Datblygu Lleol	285	0	0	285	0	0	285
Economi a Pherfformiad	225	110	(88)	247	0	0	247
Canolfan Bwyd Cymru (Horeb)	475	0	(171)	304	0	(87)	217
Economi a Pherfformiad	985	110	(259)	836	0	(87)	749
Technegol	838	150	(515)	473	0	0	473
Cyfleusterau/Offer Trosglwyddo Gwastraff	2,083	622	(353)	2,352	584	(630)	2,306
Ynni Adnewyddadwy	35	2	(2)	35	8	(2)	41
Uned Cludiant Teithwyr Gorfforaethol	576	38	(190)	424	38	(125)	337
Cludiant Ysgol - Diwrnodau Ysgol	10	35	0	45	0	0	45
Cynnal a Chadw dros y Gaeaf/Atgyweirio	197	200	0	397	0	0	397
Difrod Stormydd							
Amgylcheddol ac Amddiffyn rhag Llifogydd	310	0	(33)	277	0	0	277
Cronfa Gorfodi Parcio Sifil	41	0	(25)	16	14	0	30
Technegol	4,090	1,047	(1,118)	4,019	644	(757)	3,906
Cyfalaf Corfforaethol	762	697	0	1,459	0	(250)	1,209
Cydraddoli Arian Allanol	200	0	(200)	0	0	0	0
Corfforaethol – Trefniadau ar y Cyd	57	0	(17)	40	0	(9)	31

Adnoddau Dynol a Iechyd a Diogelwch Corfforaethol	151	0	(46)	105	0	0	105
Hapddigwyddiad	74	266	(8)	332	400	(76)	656
Taliadau Diswyddo	0	400	(400)	0	0	0	0
Grŵp Arweinyddiaeth	1,244	1,363	(671)	1,936	400	(335)	2,001
CYFANSWM CRONFEYDD NEILLTUEDIG	19,920	6,278	(8,554)	17,644	1,806	(4,319)	15,131

Balans Cyfanswm y Cronfeydd dros Ben a Glustnodwyd wedi gostwng £2,513 mil yn 2016/17 a £2,276 mil yn 2015/16.

NODIADAU YNGHYLCH Y CRONFEYDD A GLUSTNODWYD – GAN GYNNWYS NODIADAU PENODOL YNGHYLCH Y CRONFEYDD MWY

Cyfreithiol a Democrataidd

Mae'r gronfa hon yn cynnwys darpariaeth ar gyfer costau etholiadau'r Cyngor Sir yn y dyfodol a chostau darparu cyfarpar TG newydd i'r Aelodau yn y dyfodol, ynghyd ag amrywiadau o ran lefelau incwm Pridiannau Cyfreithiol a Phridiannau Tir yn y dyfodol.

Cyddid

Caiff amryw o gronfeydd eu cadw i fodloni gofynion gwasanaethau penodol, gan gynnwys esmwytho unrhyw gostau gwasanaethau sy'n amrywio'n sylweddol a thalu unrhyw gostau untro sy'n codi.

Bydd cronfa Cydraddoli Arian yn helpu i esmwytho unrhyw symudiadau sydyn oherwydd newidiadau i'r cyfraddau llog a bydd yn esmwytho effaith newidiadau i'r Polisi Isafswm Refeniw.

Mae'r Cyngor wedi sefydlu cronfeydd Yswiriant i ariannu lefelau'r tâl-dros-ben sy'n berthnasol i hawliadau yswiriant ac i ariannu hawliadau pan ddarperir y sicrwydd yswiriant yn fewnol gan y Cyngor. Mae hefyd yn darparu cymorth ariannol i roi mesurau diogelwch ar waith i leihau'r posibilrwydd o hawliadau yn y dyfodol ac i ddarparu hyblygrwydd o ran negodi premïymau yn y dyfodol.

Sefydlwyd y gronfa Diswyddiadau Corfforaethol i ariannu costau diswyddiadau sy'n codi ar gyfer staff addysgu a staff nad ydynt yn addysgu.

Mae'r gronfa Gyffredinol yn ariannu datblygiadau Technoleg Gwybodaeth ac mae hefyd yn esmwytho unrhyw daliadau sylweddol eraill sy'n gysylltiedig â'r gwasanaethau, gan gynnwys taliadau tai dewisol.

TGCh a Chwsmeriaid

Prif ddiben y gronfa hon yw esmwytho unrhyw daliadau sylweddol sy'n gysylltiedig â gwasanaethau ac ariannu costau disodli Dyfeisiau Amlswyddogaeth.

Gofal yn y Gymuned

Bydd y gronfa wrth gefn hon yn talu gwariant unigol anghylchol yn y dyfodol, neu bydd yn cynorthwyo i reoli pwysau ar y gyllideb mewn unrhyw flwyddyn ariannol benodol.

Ffordd o Fyw

Mae'r gronfa hon yn cynnwys elfen cydraddoli incwm i helpu i reoli'r amrywiadau o ran incwm pum mlynedd y trwyddedau Tai Amfuddiannaeth a'r amrywiadau yn lefel flynyddol yr incwm o'r ffioedd Cynllunio a Rheoli Adeiladu. Mae arian hefyd wedi'i neilltuo ar gyfer costau untro penodol e.e. ymrwymadau staff/contractwyr dros dro.

Rhaglen Wella Gwaith Trin Carthffosiaeth

Mae'r gronfa hon yn bodoli i ddarparu adnoddau i ariannu'n rhannol waddol y camau i drosglwyddo'r stoc tai gan fod y Cyngor wedi cadw'r Gweithfeydd Trin Carthion. Caiff yr arian ei ddefnyddio i uwchraddio cyfleusterau'r Gweithfeydd Trin Carthion i'r safonau mabwysiadu perthnasol er mwyn eu trosglwyddo i Dŵr Cymru.

Menter Cyllid Preifat Addysg

Cafodd y gronfa hon ei sefydlu gan fod setliad y gyllideb gronnyd yn wreiddiol yn fwy na'r taliadau blynyddol o dan y contract.

Cyllideb Ddirprwyedig Ysgolion

Yr ysgolion sy'n cadw'r symiau a geir yn y cronfeydd a'r balansau, ac nid ydynt ar gael i'r Cyngor eu defnyddio at ddibenion cyffredinol.

Yswiriant Darpariaeth Cyflenwi

Mae'r gronfa hon yn cynnwys arian sy'n cael ei ddirprwyo i'r ysgolion ac sy'n cael ei neilltuo i ymdrin â'r amrywiadau o ran yr angen am staff cyflenwi mewn ysgolion oherwydd absenoldebau salwch, mamolaeth, tadolaeth a mabwysiadu.

Datblygu Addysg yng Ngheredigion

Cafodd y gronfa hon ei chlustnodi'n llwyr i ariannu datblygiad ysgol pob oed Henry Richard yn Nhregaron ag ysgol gynradd Dyffryn Cledlyn yn Nrefach. Disgwylir i'r gronfa gael ei defnyddio'n llwyr erbyn diwedd 2017/18.

Dysgu

Bydd y gronfa hon yn darparu arian tuag at y rhaglen gyfalaf addysg a gwariant byrdymor nad oes modd ei osgoi.

Diwrnodau Ysgol

Cafodd y gronfa hon ei neilltuo i ymdrin ag amrywiadau o ran costau oherwydd amseriad gwyliau ysgol sy'n amrywio o flwyddyn i flwyddyn.

Cymorth Polisi

Cafodd y gronfa hon ei neilltuo i gefnogi gwaith partneriaeth a phrosiectau i gefnogi'r Gymraeg.

Cynllun Datblygu Lleol

Mae'r gronfa hon yn bodoli i ddarparu adnoddau ychwanegol ar ben dyraniad y gyllideb sylfaenol ar gyfer y Cynllun Datblygu Lleol.

Economi a Pherfformiad

Mae'r gronfa hon yn cynnwys arian a neilltuwyd i ariannu rhwymedigaethau (e.e. diswyddiadau) a allai godi o'r rhaglenni ariannu Ewropeaidd / Cynllun Datblygu Gwledig presennol, yn ogystal ag arian cyfatebol ar gyfer rhaglenni sy'n cael eu hariannu ag arian grant yn awr ac yn y dyfodol.

Canolfan Bwyd Cymru (Horeb)

Mae'r gronfa hon yn cynnwys arian a neilltuwyd i ddarparu arian cyfatebol ar gyfer prosiectau a ariennir ag arian grant yn awr ac yn y dyfodol ac i wneud iawn am unrhyw fylchau dros dro o ran arian grant pe baent yn codi rhwng diwedd un ffrwd ariannu a dechrau ffrwd ariannu arall, neu yn y pen draw i ddarparu ar gyfer costau diswyddo os na fydd ffrydiau ariannu newydd ar gael.

Technegol

Mae'r gronfa wrth gefn hon yn cynnwys arian a neilltuwyd er mwyn delio gydag adolygiadau gwasanaeth a mentrau lle y mae gofyn cael cyfnod rhagarweiniol er mwyn sicrhau'r mentrau a'r weithdrefn newydd. Yn ogystal, fe'i defnyddir er mwyn negyddu unrhyw newidiadau gweithgarwch yn y dyfodol h.y. ffioedd is gan Asiantaeth a gwaith cyfalaf ac unrhyw rwymedigaethau sy'n ymwneud â gwaredu sgubion ffordd.

Cronfa Cyfarpar/Cyfleusterau Trosglwyddo Gwastraff

Mae'r gronfa hon yn cynnwys arian a neilltuwyd i dalu am gerbydau newydd a/neu gyfleusterau rheoli gwastraff newydd sy'n ofynnol i gyflawni'r mentrau rheoli gwastraff a gyflwynwyd i alluogi'r Cyngor i fynd ati i gyflawni'r targedau ar gyfer lleihau ac arallgyfeirio gwastraff. Disgwylir gwariant sylweddol ar fflyd newydd yn sgil adolygiad o'r casgliadau wrth ymyl y ffordd.

Cludiant Teithwyr Corfforaethol

Cedwir y gronfa hon i ariannu materion sy'n ymwneud â Chludiant Teithwyr Corfforaethol yn y dyfodol ac fe'i crëwyd drwy'r buddion ariannol ychwanegol sydd wedi cronni yn sgil cyfleoedd caffael blaenorol ac arbedion yn sgil gostyngiad yn y galw am gludiant i'r ysgol/ coleg pan fydd y tywydd yn wael yn y gaeaf.

Cynnal a Chadw dros y Gaeaf/Atgyweirio ar ôl Stormydd

Mae'r gronfa hon ar gyfer unrhyw aeaf caled a allai ddod yn y dyfodol pan y gallai'r gwariant fod yn uwch na'r gyllideb refeniw blynyddol.

Cronfa Amgylcheddol ac Amddiffyn rhag Llifogydd

Cafodd y gronfa hon ei sefydlu drwy gronni Grantiau Llywodraeth Cymru sy'n ymwneud â'r gwaith y bydd angen ei wneud yn y dyfodol o ran Rheoliadau Perygl Llifogydd 2009 a Deddf Rheoli Dŵr Llifogydd 2010.

Cydraddoli Arian Allanol

Bydd y gronfa hon yn darparu arian os bydd ei angen ar gyfer ffrydiau ariannu fel Grant y Cytundeb Canlyniadau.

Trefniadau ar y Cyd

Yn y gronfa hon, ceir arian sy'n cael ei gadw ar ran y Cyngor gan sefydliadau y mae'r Cyngor yn cydweithio â nhw ar ddarnau penodol o waith. Ar hyn o bryd, mae'r gronfa'n cadw arian sy'n gysylltiedig ag Ein Rhanbarth ar Waith (ERW).

Adnoddau Dynol a Iechyd a Diogelwch Corfforaethol

Defnyddir y gronfa wrth gefn hon er mwyn ariannu'r gost o ddatblygiadau AD a mentrau iechyd a Diogelwch.

Arian wrth gefn

Defnyddir y gronfa hon i ariannu costau untro nad ydynt yn benodol i'r gwasanaeth.

Taliadau Diswyddo

Lluniwyd y gronfa wrth gefn hon er mwyn clustnodi cyllid i dalu cost y Cynllun Diswyddo.

Cronfeydd Eraill

Mae'r holl gronfeydd eraill yn cael eu cadw gan y gwahanol wasanaethau at y diben penodol a nodir. Fe'u sefydlwyd o arbedion a wnaed yn ystod blynyddoedd ariannol blaenorol i dalu costau untro anghylchol neu i gynorthwyo gwasanaethau i reoli'u cyllidebau yn ystod unrhyw flwyddyn ariannol benodol.

1.9 GWARIANT GWEITHREDOL ARALL

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Praesept y Cyngorau Cymuned	918	894
Praesept Awdurdod Heddlu Dyfed Powys	6,134	6,096
Ardollau	3,704	3,673
Colledion/(Enillion) o waredu asedau nad ydynt yn gyfredol	(858)	(412)
Cyfanswm	<u>9,898</u>	<u>10,251</u>

1.10 GWARIANT AC INCWM ARIANNU A BUDDSODDI

	Ailddatganwyd	
	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Llog taladwy a thaliadau eraill	6,007	6,223
Cost llog pensiynau ac enillion a ddisgwyllir ar asedau pensiynau	2,371	2,248
Llog derbyniadwy ac incwm tebyg	(77)	(139)
Diffyg ar y Gweithrediadau Masnachol	32	32
Incwm a Gwariant parthed Eiddo Buddsoddi	(266)	(267)
Gwarged/diffyg ar werthiant Eiddo Buddsoddi	32	(453)
Newidiadau i werth teg Eiddo Buddsoddi	(58)	743
Cyfanswm	<u>8,041</u>	<u>8,387</u>

Cafodd y nodyn hwn ei ailddatgan ar gyfer 2015/16 yn sgil newidiadau a wnaed wrth ad-drefnu fformat y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Nid yw taliadau ac ad-daliadau'r Gwasanaethau wedi'u cynnwys yn y ffigyrau erbyn hyn.

1.11 TRETH AC INCWM GRANT AMHENODOL

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Incwm Treth y Cyngor	42,244	40,968
Ardrethi Annomestig	23,699	22,992
Grantiau'r Llywodraeth heb eu clustnodi (RSG)	73,311	76,263
Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf	5,999	10,767
Cyfanswm	<u>145,253</u>	<u>150,990</u>

Y Dreth Gyngor

Mae incwm y Dreth Gyngor yn dod o'r taliadau a godir yn ôl gwerth eiddo preswyl sydd wedi'u rhannu i ddeg band prisio ar sail eu gwerth amcangyfrifedig ar 1^{af} Ebrill 2003. Cawsant eu prisio at y diben penodol hwn. Caiff y taliadau eu cyfrifo drwy gymryd swm yr incwm sydd ei angen ar Gyngor Sir Ceredigion, Cyngorau Tref a Chymuned ac Awdurdod Heddlu Dyfed Powys ar gyfer y flwyddyn i ddod a rhannu'r swm hwnnw â sylfaen y Dreth Gyngor.

Sylfaen y Dreth Gyngor yw cyfanswm yr eiddo ym mhob band wedi'i addasu gan gyfran i drosi'r nifer yn swm sy'n gyfwerth â Band D a'i addasu ar gyfer gostyngiadau - £30,660.60 yn 2016/17 (£30,467.50 yn 2015/16).

Sylfaen Treth Gyngor Cyngor Sir Ceredigion 2016/17

Sylfaen y Dreth (ar sail cyfradd gasglu o 96.5%)

<u>Band</u>	<u>Sylfaen y Dreth</u>
A*	2.28
A	1,052.98
B	2,952.31
C	5,441.74
D	6,225.70
E	9,001.22
F	4,418.98
G	1,370.30
H	156.81
I	38.28
Cyfanswm	30,660.60
Sylfaen y Dreth	

Swm sylfaenol y Dreth Gyngor ar gyfer eiddo ym Mand D yw £1,353.68 yn 2016/17 (£1,299.59 yn 2015/16) ac fe'i lluosir â'r gyfran a bennir ar gyfer pob band penodol i roi'r swm unigol fesul band. Roedd biliau'r Dreth Gyngor yn seiliedig ar y lluosyddion a ganlyn, Bandiau A* i I:

Band	A*	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Lluosydd	5/9	6/9	7/9	8/9	9/9	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9

Dadansoddiad o enillion net Treth y Cyngor:

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Treth y Cyngor a gasglwyd	42,274	40,968
<i>Tynnu i ffwrdd:</i>		
(Cynydd)/Gostwng darpariaeth am beidio â thalu	(30)	0
Enillion net Treth y Cyngor	<u>42,244</u>	<u>40,968</u>

Gellir dadansoddi'r enillion net fel a ganlyn:

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Cyngor Sir Ceredigion	35,192	33,979
Praesept Awdurdod Heddlu Dyfed Powys	6,134	6,095
Praesept ar gyfer Cynghorau Tref a Chymuned	918	894
	<u>42,244</u>	<u>40,968</u>

Ardrethi Annomestig Cenedlaethol

Caiff yr Ardrethi Annomestig Cenedlaethol eu gweithredu ar sail genedlaethol. Mae Llywodraeth Cymru'n pennu swm yr ardreth, sef 48.6c yn 2016/17 (48.2c yn 2015/16), ac mae busnesau lleol yn talu ardrethi a gyfrifir drwy luosi'u gwerth ardrethol â'r swm hwnnw. Mae'r Cyngor yn gyfrifol am gasglu'r ardrethi sy'n ddyledus gan y trethdalwyr yn ei ardal, ond mae'n talu'r enillion i gronfa'r Ardrethi Annomestig Cenedlaethol a weinyddir gan Lywodraeth Cymru. Mae Llywodraeth Cymru'n ailddosbarthu'r symiau sy'n daladwy i'r Awdurdodau Lleol ar sail swm penodol y pen o'r boblogaeth dros 18 oed.

Roedd incwm yr Ardrethi Annomestig Cenedlaethol, ar ôl rhyddhad a darpariaethau, sef £16,787,849 yn 2016/17 (£17,353,688 yn 2015/16), yn seiliedig ar werth ardrethol ar 31 Mawrth 2017 o £53,487,333 (£51,877,707 ar 31 Mawrth 2016). Cyflwynwyd gwerthoedd trethiannol newydd ar gyfer eiddo annomestig o 1 Ebrill 2010.

Dadansoddiad o Enillion Net yr Ardrethi Annomestig:

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Ardrethi Annomestig sy'n gasgladwy	16,788	17,353
<i>Tynnu i ffwrdd:</i> Costau casglu	(190)	(187)
Dyledion drwg ac amheus	(19)	(6)
Taliadau i'r Gronfa Genedlaethol	<u>16,579</u>	<u>17,160</u>
Ailddosbarthiad o'r Gronfa Genedlaethol	<u>23,699</u>	<u>22,992</u>

1.12 INCWM GRANTIAU**Grantiau Refeniw**

A gredydir i'r Gwasanaethau:

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
LIC - Cyllid Ôl-16	3,623	3,588
LIC - Grant Gwella Addysg	3,083	3,237
LIC - Grant Cefnogi Pobl	2,942	2,942
LIC - Rheoli Gwastraff Cynaliadwy	1,794	1,795
LIC - Grant Dechrau'n Deg	1,089	1,074
LIC - Grant Tocynnau Teithio Rhatach	683	732
LIC - Grant Cytundeb Canlyniadau	0	751
LIC - Teuluoedd yn Gyntaf	627	710
LIC - Grant Bws	579	566
LIC - Grant Byw'n Annibynnol Cymru	512	385
AGPh - Cymhorthdal y Budd-dal Tai	18,004	18,905
AGPh - Grantiau Gweinyddu Budd-dal Tai	265	317
Grantiau a Chyfraniadau Eraill y Llywodraeth	<u>7,841</u>	<u>7,674</u>
Cyfanswm Grantiau Llywodraeth mewn Cost Net o Wasanaethau	<u>41,042</u>	<u>42,676</u>

Grantiau Cyfalaf a Chyfraniadau

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
LIC - Ysgol 3-19 Llandysul	723	6,383
LIC - Cam 2B Amddiffyn yr Arfordir yn y Borth	0	18
LIC - Grant Cyfalaf Cyffredinol	1,776	1,775
LIC - A486 Post Bach - Synod Inn	1,014	1,275
LIC - Ysgol Drefach	989	0
CDL - Amgueddfa Ceredigion - Dynesfeydd Newydd	377	0
Grantiau Eraill	<u>1,120</u>	<u>1,316</u>
	<u>5,999</u>	<u>10,767</u>

1.13 EIDDO, PEIRIANNAU A CHYFARPAR

Symudiadau yn 2016/2017:

	Adeiladau Cyhoeddus £'000	Adeiladau Addysgol £'000	Swyddfeydd ac Adeiladau Gweithredol £'000	Adeiladau Gwasanaethau Cymdeithasol £'000	Tir £'000	Cerbydau, Peiriannau, Celfi a Chyfarpar £'000	Asedau Seilwaith £'000	Asedau Cymunedol £'000	Asedau sy'n weddiill £'000	Asedau caiff eu hadeiladu ar hyn o bryd (AUC) £'000	Cyfanswm Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar £'000
Cost neu Brisiad											
Ar 31 Mawrth 2016	21,045	130,702	20,419	10,756	9,663	16,513	139,133	1,278	487	26,185	376,181
Ychwanegiadau	78	1,238	208	306	35	542	3,433	364	0	7,769	13,973
Cynnydd/(gostyngiadau) ailbriso yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn	165	657	1,868	173	25	0	0	2	(20)	0	2,870
Cynnydd/(gostyngiadau) ailbriso yn y Gwarged/ Diffyg o ran Darpariaeth Gwasanaethau	(40)	(3,327)	(1,924)	(2,396)	(4)	24	0	0	(11)	0	(7,678)
Dadgydnabod-gwaredu	(8)	0	0	0	(1,672)	(272)	0	0	(199)	(96)	(2,247)
Dadgydnabod-eraill	234	583	421	45	69	3	5	0	0	0	1,360
Ail-ddosbarthwyd asedau i/(o) cadwyd i'r gwerthu	0	(1,390)	(568)	0	(700)	0	0	0	(3,290)	0	(5,948)
Ail-ddosbarthwyd asedau i/o AUC	0	28,224	0	0	0	0	0	0	0	(28,224)	0
Symudiadau eraill	(59)	(3,797)	(14)	(71)	(311)	610	(1)	0	3,355	(24)	(312)
Ar 31 Mawrth 2017	21,415	152,890	20,410	8,813	7,105	17,420	142,570	1,644	322	5,610	378,199
Croniad o ran y Dibrisio											
Ar 31 Mawrth 2016	(1,577)	(3,617)	(64)	(812)	(13)	(10,128)	(13,527)	0	(198)	0	(29,936)
Tâl dibrisio	(926)	(3,756)	(476)	(225)	(1)	(1,154)	(2,498)	0	(14)	0	(9,050)
Dibrisiad yn erbyn y Gronfa Wrth Gefn Ailbriso	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dibrisiad wedi ei osod yn erbyn Gwarged/Diffyg o ran Darpariaeth Gwasanaethau	25	178	142	1,037	0	6	0	0	4	0	1,392
Colledion diffygion /(gwyrddroadau) yn y Gronfa Wrth Gefn Ailbriso	(7)	(701)	(93)	(116)	17	0	(2)	0	0	0	(902)
Colledion diffygion /(gwyrddroadau) o ran y Gwarged/Diffyg o ran Darpariaeth Gwasanaethau	(12)	(88)	(80)	20	(52)	3	2	0	0	0	(207)
Dadgydnabod-gwaredu	2	0	0	0	0	226	0	0	77	0	305
Dadgydnabod-eraill	(234)	(583)	(421)	(45)	(69)	(3)	(5)	0	0	0	(1,360)
Symudiadau eraill	0	130	3	0	65	0	0	0	2	0	200
Ar 31 Mawrth 2017	(2,729)	(8,437)	(989)	(141)	(53)	(11,050)	(16,030)	0	(129)	0	(39,558)
Gwerth ar Bapur Net											
Ar 31 Mawrth 2017	18,686	144,453	19,421	8,672	7,052	6,370	126,540	1,644	193	5,610	338,641
Ar 31 Mawrth 2016	19,468	127,085	20,355	9,944	9,650	6,385	125,606	1,278	289	26,185	346,245

Symudiadau yn 2015/2016:

	Adeiladau Cyhoeddus £'000	Adeiladau Addysgol £'000	Swyddfeydd ac Adeiladau Gweithredol £'000	Adeiladau Gwasanaethau Cymdeithasol £'000	Tir £'000	Cerbydau, Peiriannau, Celfi a Chyfarpar £'000	Asedau Seilwaith £'000	Asedau Cymunedol £'000	Asedau sy'n weddiill £'000	Asedau caiff eu hadeiladu ar hyn o bryd (AUC) £'000	Cyfanswm Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar £'000
Cost neu Brisiad											
Ar 31 Mawrth 2015	21,470	143,278	21,147	10,108	9,981	17,834	135,496	649	1,132	9,260	370,355
Addasiad i'r Balans ar 31 Mawrth 2015	(481)	(3,431)	(18)	(8)	0	0	0	0	0	0	(3,938)
Ar 1 Ebrill 2015	20,989	139,847	21,129	10,100	9,981	17,834	135,496	649	1,132	9,260	366,417
Ychwanegiadau	188	323	438	1,182	33	1,662	3,637	637	0	17,639	25,739
Cynnydd/(gostyngiadau) ailbriso yn y Gronfa	170	(4,418)	953	(8)	326	0	0	(8)	(612)	0	(3,597)
Ailbriso Wrth Gefn Cynnydd/(gostyngiadau) ailbriso yn y Gwarged/ Diffyg o ran Darpariaeth Gwasanaethau	(58)	(4,002)	(2,733)	(304)	0	0	0	0	(596)	0	(7,693)
Dadgydnabod-gwaredu	0	0	(13)	0	0	(2,948)	0	0	(185)	0	(3,146)
Dadgydnabod-eraill	(140)	196	(177)	(214)	(33)	(746)	0	0	0	(43)	(1,157)
Ail-ddosbarthwyd asedau i/(o) cadwyd i'r gwerthu	0	0	0	0	(385)	0	0	0	0	0	(385)
Ail-ddosbarthwyd asedau i/o AUC	0	0	671	0	0	0	0	0	0	(671)	0
Symudiadau eraill	(104)	(1,244)	151	0	(259)	711	0	0	748	0	3
Ar 31 Mawrth 2016	21,045	130,702	20,419	10,756	9,663	16,513	139,133	1,278	487	26,185	376,181
Croniad o ran y Dibrisio											
Ar 31 Mawrth 2015	(1,782)	(95)	(953)	(593)	(7)	(11,798)	(10,992)	0	(242)	0	(26,462)
Addasiad i'r Balans ar 31 Mawrth 2015	1,219	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1,220
Ar 1 Ebrill 2015	(563)	(94)	(953)	(593)	(7)	(11,798)	(10,992)	0	(242)	0	(25,242)
Tâl dibrisio	(1,013)	(4,235)	(486)	(219)	(6)	(1,226)	(2,535)	0	(59)	0	(9,779)
Dibrisiad yn erbyn y Gronfa Wrth Gefn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ailbriso Dibrisiad wedi ei osod yn erbyn Gwarged/Diffyg o ran Darpariaeth Gwasanaethau	0	719	1,374	0	0	0	0	0	75	0	2,168
Colledion diffygion (/gwyrdroadau) yn y Gronfa Wrth Gefn	(143)	(215)	(43)	(38)	(31)	0	(3)	0	0	0	(473)
Ailbriso Colledion diffygion (/gwyrdroadau) o ran y Gwarged/Diffyg o ran Darpariaeth Gwasanaethau	3	404	(134)	(176)	(2)	(746)	3	0	0	(43)	(691)
Dadgydnabod-gwaredu	0	0	1	0	0	2,924	0	0	0	0	2,925
Dadgydnabod-eraill	140	(196)	177	214	33	746	0	0	0	43	1,157
Symudiadau eraill	(1)	0	0	0	0	(28)	0	0	28	0	(1)
Ar 31 Mawrth 2016	(1,577)	(3,617)	(64)	(812)	(13)	(10,128)	(13,527)	0	(198)	0	(29,936)
Gwerth ar Bapur Net											
Ar 31 Mawrth 2016	19,468	127,085	20,355	9,944	9,650	6,385	125,606	1,278	289	26,185	346,245
Ar 31 Mawrth 2015	19,688	143,183	20,194	9,515	9,974	6,036	124,504	649	890	9,260	343,893

Dibrisio

Defnyddiwyd yr oes ddefnyddiol a chyfraddau dibrisio canlynol wrth gyfrif y dibrisiad:

- Tir ac Adeiladau eraill – 1-99 mlynedd
- Cerbydau, Peiriannau, Celfi a Chyfarpar – 1-20 mlynedd
- Seilwaith – 10-99 mlynedd

Caiff asedau o dan Brydlesau Cyllid eu dibrisio ar sail llinell syth dros oes y brydles gyfredol nad yw wedi dod i ben.

Ailbriso

Mae'r Cyngor yn cynnal rhaglen dreigl sy'n sicrhau y caiff holl Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar y bydd angen eu mesur ar werth teg yn cael eu hailbriso o leiaf bob pum mlynedd. Gwneir bob gwaith prisio yn fewnol. Yr asedau a ailbrisiwyd gan brisiwr y Cyngor, Mr N Hinchcliffe FRICS, yn 2016/17 oedd Adeiladau'r Gwasanaethau Cymdeithasol. Gwneir prisiadau ar dir ac adeiladau yn unol â'r methodolegau ac y mae'r sail ar gyfer yr amcangyfrif wedi ei nodi yn safonau proffesiynol Sefydliad Brenhinol Syrfewyr Siartredig. Mae prisiadau cerbydau, peiriannau a chyfarpar yn seiliedig ar brisiau cyfredol lle y mae marchnad ail law weithredol neu'r prisiau catalog diweddaraf wedi eu haddasu yn unol â chyflwr yr ased.

Nodir isod y rhagdybiaethau penodol a ddefnyddir wrth amcangyfrif gwerth teg:

- Mae cost hanesyddol yn rhesymol i'w ystyried ar gyfer gwerth teg
- Mae oes ased cerbydau, peiriannau a chyfarpar yn seiliedig ar y cyfnodau prydles a ddefnyddir gan y Cyngor ar gyfer cerbydau neu gyfarpar o fath penodol
- Mae gwerth gweddillion ar gyfer asedau cerbydau, peiriannau a chyfarpar yn 10% o'r gost gychwynol ar gyfer y cerbydau ac nid oes gwerth gweddilliol i unrhyw gyfarpar arall

Mae'r datganiad canlynol yn nodi'r datblygiadau o ran rhaglen dreigl y Cyngor ar gyfer ailbriso Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar:

	Adeiladau Cyhoeddus £'000	Adeiladau Addysgol £'000	Swyddfeydd ac Adeiladau Gweithredol £'000	Adeiladau Gwasanaethau Cymdeithasol £'000	Tir £'000	Cerbydau, Peiriannau, Celfi ac Offer £'000	Asedau Dros Ben £'000
Ar gost hanesyddol:	17	328	0	0	0	17,420	182
Prisiad ar werth teg ar:							
31 Mawrth 2017	201	39,167	6,813	8,074	740		75
31 Mawrth 2016	16,283	90,397	13,215	739	189	0	0
31 Mawrth 2015	1,365	22,998	0	0	17	0	0
31 Mawrth 2014	3,549	0	382	0	4,725	0	0
31 Mawrth 2013	0	0	0	0	1,434	0	65
CYFANSWM	21,415	152,890	20,410	8,813	7,105	17,420	322

1.14 EIDDO BUDDSODDI

Nodir yr eitemau canlynol o incwm a gwariant ar linell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant:

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Incwm rhent o eiddo buddsoddi	983	952
Costau gweithredu uniongyrchol o ganlyniad i'r eiddo buddsoddi	(717)	(685)
Enillion/(colledion) net	<u>266</u>	<u>267</u>

Nid oes unrhyw gyfyngiadau ar allu'r Cyngor i wireddu gwerth ei eiddo buddsoddi ac nid oes cyfyngiadau ychwaith ar hawl y Cyngor i dderbyn yr incwm a derbyniadau wedi i'r eiddo gael ei waredu. Nid oes gan y Cyngor unrhyw oblygiadau contract i brynu, adeiladu na datblygu eiddo buddsoddi, nac ychwaith i'w hatgweirio, cynnal a'u cadw na'u gwella.

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi'r symudiadau yng ngwerth teg eiddo buddsoddi ar draws y flwyddyn:

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Balans ar ddechrau'r flwyddyn	17,928	19,584
Ychwanegiadau:		
Gwariant dilynol	91	16
Gwaredu	(724)	(929)
Enillion/(colledion) net o fuddsoddiadau gwerth teg	149	(743)
Trosglwyddiadau (i)/o Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar	246	0
Newidiadau eraill	(91)	0
Balans ar ddiwedd y flwyddyn	<u>17,599</u>	<u>17,928</u>

1.15 ASEDAU TREFTADAETH

Cost neu Brisiad	Tir ac Adeiladau Hanesyddol	Amguedd-feydd	Gwaith Celf	Regalia Dinesig	Eitemau ar ddangos mewn Amguedd-feydd	Cyfanswm Asedau
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
1af Ebrill 2015	1,154	1,113	115	70	54	2,506
Ychwanegiadau	0	0	0	0	0	0
Gwardwyd	0	0	(20)	0	0	(20)
Ailbrisiadau	0	(30)	0	0	0	(30)
31ain Mawrth 2016	<u>1,154</u>	<u>1,083</u>	<u>95</u>	<u>70</u>	<u>54</u>	<u>2,456</u>
Cost neu Brisiad						
1af Ebrill 2016	1,154	1,083	95	70	54	2,456
Ychwanegiadau	0	441	0	0	0	441
Gwardwyd	0	0	0	0	0	0
Ailbrisiadau	0	0	0	0	0	0
31ain Mawrth 2017	<u>1,154</u>	<u>1,524</u>	<u>95</u>	<u>70</u>	<u>54</u>	<u>2,897</u>

Mae rhagor o wybodaeth ar Asedau Treftadaeth y Cyngor ar gael yn yr adran Polisiau Cyfrifydda o'r Datganiad Cyfrifon (Nodyn 1.1 – Rhan xii).

1.16 ASEDAU TREFTADAETH – CRYNODEB O'R TRAFODION

Mae pob gwariant yn 2016/17 ar gyfer gwaith ar adeilad newydd yr amgueddfa yn 53-55 Ffordd y Môr a ddechreuodd yn ystod y cyfnod hwn. Roedd yn gyfanswm o £441 mil.

1.17 MESUR GWERTH TEG ASEDAU ANARIANNOL**Hierarchaeth Gwerth Teg**

Categori / Is-Gategori	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3	Gwerth Teg
				ar 31/03/2017
Asedau a Ddelir i'w Gwerthu	0	135	2,063	2,198
Ystad Gorfforaethol	0	0	11,687	11,687
Eiddo Gwag	0	0	850	850
Ystad Ddiwydiannol	0	0	843	843
Eiddo Buddsoddi	0	0	3,335	3,335
Eiddo Buddsoddi a Ddelir i'w Gwerthu	0	0	16	16
Ciosgau	0	0	337	337
Adeilad ar Brydles	0	0	231	231
Marchnad	0	0	170	170
Adeilad Pier	0	0	50	50
Eiddo Dros Ben	0	0	80	80
Dros Ben	0	118	75	193
	0	253	19,737	19,990

Categori / Is-Gategori	Lefel 1	Lefel 2	Lefel 3	Gwerth Teg
				ar 31/03/2016
Asedau a Ddelir i'w Gwerthu	0	741	0	741
Ystad Gorfforaethol	0	0	11,916	11,916
Eiddo Gwag	0	0	856	856
Ystad Ddiwydiannol	254	0	552	806
Eiddo Buddsoddi	117	328	2,810	3,255
Eiddo Buddsoddi a Ddelir i'w Gwerthu	0	0	340	340
Ciosgau	0	0	333	333
Adeilad ar Brydles	0	50	72	122
Marchnad	0	0	170	170
Adeilad Pier	0	50	0	50
Eiddo Dros Ben	0	0	80	80
Dros Ben	0	289	0	289
	371	1,458	17,129	18,958

Trosglwyddiadau rhwng Hierarchaeth Lefelau Gwerth Teg

Nid oedd unrhyw drosglwyddiadau rhwng Lefelau 1 a 2 yn ystod 2016/17.

Technegau Prasio a ddefnyddiwyd er mwyn Pennu Gwerthoedd Teg lefel 2 a 3 ar gyfer Eiddo Buddsoddi*Mewnbynau Sylwadwy Sylweddol – Lefel 2*

Seiliwyd gwerth teg yr asedau hyn ar ddull gweithredu'r farchnad gan ddefnyddio'r amodau presennol yn y farchnad a phrisiau gwerthu a welwyd yn ddiweddar, ynghyd â gwybodaeth berthnasol arall ar gyfer asedau tebyg yn ardal y Cyngor

lleol. Mae amodau'r farchnad yn golygu bod eiddo tebyg yn cael eu prynu mewn ffordd weithredol a'u gwerthu, ac mae lefel y mewnbynnau sylwady yn sylweddol, gan arwain at gategoreiddio'r eiddo ar Lefel 2 yn yr hierarchaeth gwerth teg.

Mewnbynnau Ansylwady Sylweddol – Lefel 3

Seiliwyd gwerth teg yr asedau hyn ar yr incwm wedi'i gyfalafu a gafwyd gan ddefnyddio data'r Cyngor, ond hefyd, yn ôl yr angen, gan ddefnyddio dull gweithredu y farchnad sy'n defnyddio'r amodau yn y farchnad ar hyn o bryd trwy werthu/gosod asedau tebyg yn ardal y Cyngor lleol yn ddiweddar.

Defnydd Uchaf a Gorau o'r Eiddo Buddsoddi

Wrth amcangyfrif gwerth teg eiddo buddsoddi y Cyngor, y defnydd uchaf a gorau o'r eiddo yw eu defnydd presennol.

Technegau Prisio

Ni fu unrhyw newid yn y technegau prisio a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn ar gyfer eiddo buddsoddi.

Cysoni Mesuriadau Gwerth Teg wedi'u Categorioreiddio yn Lefel 3 yr Hierarchaeth Gwerth Teg

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Balans Agoriadol	17,129	0
Trosglwyddiadau i Lefel 3	7,304	17,779
Trosglwyddiadau allan o Lefel 3	(91)	
Cynnydd/(gostyngiadau) ailbrisio sy'n cael eu cydnabod yn y Gwarged/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	(20)	
Cynnydd/(gostyngiadau) ailbrisio sy'n cael eu cydnabod yn y Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn	(4,081)	(650)
Ychwanegiadau	91	
Gwaredu	(594)	
Tâl dibrisio	(1)	
Balans Terfynol	<u>19,737</u>	<u>17,129</u>

Balans Terfynol

Caiff enillion neu golledion yn deillio o newidiadau i werth teg yr eiddo buddsoddi eu cydnabod yn y Gwarged neu'r Diffyg ar linell Darparu Gwasanaethau – Ariannu ac Incwm a Gwariant Buddsoddi.

Gwybodaeth Feintiol am Fesur Gwerthoedd Teg Eiddo Buddsoddi gan ddefnyddio Mewnbynnau Ansylwady Sylweddol – Lefel 3

	Ar	
	31/03/2017	
Is-Gategori	£'000	Techneg brisio a ddefnyddiwyd i fesur gwerth teg
Masnachol	19,737	Prisiad wedi'i seilio ar rhent y farchnad sy'n pasio neu amodau y cytunwyd arnynt ar gyfer yr eiddo
	<u>19,737</u>	

Proses Brisio ar gyfer Eiddo Buddsoddi

Mesurir gwerth teg eiddo buddsoddi'r Cyngor bob blwyddyn ar bob dyddiad adrodd. Cynhelir pob prisiad yn fewnol yn unol â'r fethodoleg a'r sail er mwyn amcangyfrif a nodir yn safonau proffesiynol Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig. Mae priswyr y Cyngor yn cydweithio'n agos gyda swyddogion cyllid sy'n adrodd yn rheolaidd ynghylch yr holl faterion sy'n ymwneud â phrisio.

1.18 OFFERYNNAU ARIANNOL

Nodir y categorïau canlynol o offerynnau ariannol yn y Fantolen:

	Hir Dymor		Cyfredol	
	31/03/17	31/03/16	31/03/17	31/03/16
Buddsoddiadau	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyciadau ac arian derbyniadwy	0	1,026	5,035	3,011
Cyfanswm y Buddsoddiadau	0	1,026	5,035	3,011
	Hir Dymor		Cyfredol	
	31/03/17	31/03/16	31/03/17	31/03/16
Dyledwyr	£'000	£'000	£'000	£'000
Benthyciadau ac arian derbyniadwy	1,987	1,650	0	0
Asedau ariannol a nodwyd ar werth contract	0	0	13,603	15,486
Cyfanswm y Dyledwyr	1,987	1,650	13,603	15,486
	Hir Dymor		Cyfredol	
	31/03/17	31/03/16	31/03/17	31/03/16
Benthyciadau	£'000	£'000	£'000	£'000
Rhwymedigaethau ariannol ar gost amorteiddiedig	108,023	115,523	6,988	932
Cyfanswm y Benthyciadau	108,023	115,523	6,988	932
	Hir Dymor		Cyfredol	
	31/03/17	31/03/16	31/03/17	31/03/16
Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill	£'000	£'000		
Brydlesau cyllid a PFI	6,345	6,926		
Cyfanswm y Rhwymedigaethau Hirdymor Eraill	6,345	6,926		
	Hir Dymor		Cyfredol	
	31/03/17	31/03/16	31/03/17	31/03/16
Credydwyr	£'000	£'000	£'000	£'000
Rhwymedigaethau ariannol ar gost amorteiddiedig	0	0	19,682	21,149
Cyfanswm y Credydwyr	0	0	19,682	21,149

Incwm, Costau, Enillion a Cholledion

Mae'r enillion a cholledion a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr parthed offerynnau ariannol fel a ganlyn:

	2016/2017			2015/2016		
	Rhwymedigaethau ariannol ar gost amorteiddiedig £'000	Asedau Ariannol: Benthyciadau ac Arian Derbyniadwy £'000	Cyfanswm £'000	Rhwymedigaethau ariannol ar gost amorteiddiedig £'000	Asedau Ariannol: Benthyciadau ac Arian Derbyniadwy £'000	Cyfanswm £'000
Treuliau Llog	6,053	0	6,053	6,044	0	6,044
Cost ffi	9	0	9	17	0	17
Cyfanswm y gwariant yn Gwarged/Diffyg o ran Darpariaeth Gwasanaethau	6,062	0	6,062	6,061	0	6,061
Incwm Llog	0	(145)	(145)	0	(188)	(188)
Incwm llog a gronwyd ar asedau ariannol diffygiol	0	0	0	0	(45)	(45)
Cyfanswm yr incwm yn Gwarged/Diffyg o ran Darpariaeth Gwasanaethau	0	(145)	(145)	0	(233)	(233)
(Enillion)/colledion net am y flwyddyn	6,062	(145)	5,917	6,061	(233)	5,828

**Gwerthoedd teg Asedau a rhwymedigaethau ariannol na fesurir yn ôl eu
Gwerth Teg**

Cyfrifir y gwerthoedd teg fel a ganlyn:

<u>Rhwymedigaethau Ariannol</u>	31 Mawrth 2017		31 Mawrth 2016	
	Swm Cario £'000	Gwerth Teg £'000	Swm Cario £'000	Gwerth Teg £'000
Rhwymedigaethau Ariannol (Pob un – Cyfraddau Ad-dalu Cyn Pryd)	115,011	180,362	116,455	169,841
Rhwymedigaethau Ariannol (Pob un – Cyfradd Benthyciadau Newydd)	115,011	156,489	116,455	147,932
Rhwymedigaethau Ariannol (Benthyciadau PWLB yn unig – Cyfradd Ad-dalu Cyn Pryd)	107,957	168,749	108,889	159,251
Rhwymedigaethau Ariannol (Benthyciadau PWLB yn unig – Cyfradd Benthyciadau Newydd)	107,957	147,067	108,889	139,332

Prisio benthyciadau PWLB: Ar gyfer benthyciadau gan PWLB, darparwyd amcangyfrifon gwerth teg gan ddefnyddio cyfraddau disgownt adbrynu a benthycia newydd (cyfradd sicrwydd).

Prisio benthyciadau nad ydynt yn rhai PWLB: Ar gyfer benthyciadau nad ydynt yn rhai PWLB, darparwyd amcangyfrifon gwerth teg gan ddefnyddio cyfraddau adbrynu PWLB a chyfraddau benthyciadau newydd yn y farchnad.

Mae'r sail brisio a fabwysiadwyd yn defnyddio **Mewnbynnau Lefel 2** – h.y. mewnbynnau yn hytrach na phrisiau a ddyfynnwyd y maent yn sylwadu ar gyfer yr Atebolrwydd Ariannol.

Mae'r gwerth teg yn uwch na'r swm cario oherwydd bod portffolio'r Cyngor yn cynnwys benthyciadau lle y mae'r gyfradd llog sy'n daladwy'n uwch na'r cyfraddau sydd ar gael ar gyfer benthyciadau tebyg ar ddyddiad y Fantolen.

Benthyciadau PWLB:

Mae'r ymrwymiad i dalu llog sy'n uwch na'r cyfraddau yn y farchnad ar hyn o bryd yn cynyddu'r swm y byddai'n rhaid i'r Cyngor ei dalu os byddai PWLB yn gofyn i'r Cyngor ad-dalu'r benthyciadau'n gynnar (cyfradd Ad-dalu Cyn Pryd), neu os byddai'n cytuno i hynny. Mae gan y Cyngor allu parhaus i fenthycia arian am gyfraddau gostyngol gan PWLB, yn hytrach nag o'r marchnadoedd. Mesur atodol o'r llog ychwanegol y bydd y Cyngor yn ei dalu o ganlyniad i'w ymrwymadau PWLB ar gyfer benthyciadau cyfradd sefydlog yw cymharu amodau'r benthyciadau hyn gyda'r cyfraddau benthycia newydd sydd ar gael gan PWLB (cyfradd benthyciadau Newydd).

Defnyddiwyd y tybiaethau canlynol yn y cyfrifiadau gwerth teg:

- Caiff llog ei gyfrifo gan ddefnyddio'r confensiwn mwyaf cyffredin yn y farchnad, ACT/365.
- O ran adneuo'n tymor sefydlog, derbynnir llog pan fyddant yn aeddfedu, neu'n flynyddol os yw'r tymor dros flwyddyn.
- Ni thelir/derbynnir llog ar ddyddiad cychwyn offeryn, ond fe'i telir/derbynnir ar y dyddiad aeddfedu.
- Cafwyd prisiau gostyngol y farchnad ar 31 Mawrth 2017, gan ddefnyddio prisiau bidio lle bo'n berthnasol.

Tybiaethau eraill a wneir am werthoedd teg asedau ariannol a rhwymedigaethau ariannol:

- Cymrir mai gwerth teg elfennau i'w talu a'u cael (Credydwy'r a Dyledwy'r Tymor Byr) yw'r swm a anfonebwyd neu a nodwyd mewn bil.
- Cyfrifwyd gwerth teg benthyciadau a symiau i'w derbyn ac nid ydynt yn wahanol iawn i'r gwerth cludo.

1.19 DYLEDWYR HIRDY MOR

Dadansoddir dyledwyr hirdymor y Cyngor fel a ganlyn:

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Gofal Cymdeithasol i Oedolion – arwystlon yn erbyn Ystadau	934	629
Dyledwyr sy'n gysylltiedig â Thai	912	857
Eraill	141	164
	1,987	1,650

1.20 STOCRE STRAU**2016/2017**

	Gwasanaethau Arlwyo	Gwasanaethau Priffyrdd	Uned Cynnal a Chadw Cludiant	Sbwriel	Stoc Halen Priffyrdd	Canolfannau Croeso a'r Amgueddfa	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Balans ar ddechrau'r flwyddyn	19	206	72	6	289	47	639
Prynwyr	464	1,196	363	1	216	21	2,261
Costau	(464)	(1,232)	(360)	(4)	(219)	(26)	(2,305)
Wedi'u diddymu	0	0	0	0	0	0	0
Balans ar ddiwedd y flwyddyn	19	170	75	3	286	42	595

2015/2016

	Gwasanaethau Arlwyo	Gwasanaethau Priffyrdd	Uned Cynnal a Chadw Cludiant	Sbwriel	Stoc Halen Priffyrdd	Canolfannau Croeso a'r Amgueddfa	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Balans ar ddechrau'r flwyddyn	26	221	70	6	243	36	602
Prynwyr	500	849	380	163	193	40	2,125
Costau	(507)	(864)	(378)	(163)	(147)	(29)	(2,088)
Wedi'u diddymu	0	0	0	0	0	0	0
Balans ar ddiwedd y flwyddyn	19	206	72	6	289	47	639

1.21 YMRWYMIADAU CYFALAF

Mae'r Cyngor ar hyn o bryd wedi ei ymrwmo i'r Cynlluniau Cyfalaf mawr canlynol yn 2017/18:

Diben:	
Rhaglen Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain	I gwblhau ysgol ardal Drefach a dechrau'r adain ysgol gynradd newydd ar y safle Henry Richard.
Rhaglen Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain (Rhan 2)	Adeiladu estyniad i Ysgol Gynradd Llanilar i ddarparu ar gyfer y disgyblion sy'n cael eu dysgu yn y brif neuadd, ac adeiladu estyniad i Ysgol Gynradd Comins Coch i sicrhau bod cyfleusterau toiled digonol ar gael.
Gweithfeydd Trin Carthion	Sicrhau bod y Gweithfeydd Trin Carthion a gadwyd gan y Cyngor ar ôl trosglwyddo'r stoc tai'n bodloni safonau perthnasol Dŵr Cymru gyda'r nod y bydd Dŵr Cymru'n eu mabwysiadu cyn gynted ag y bo'n ymarferol.
Amgueddfa Ceredigion – Dynesfeydd Newydd	Gwneud gwaith i wella adeilad Amgueddfa Ceredigion yn Aberystwyth.
Canolfan y Bont, Ysgol Bro Pedr, Llanbedr Pont Steffan	Adeiladu AAA ar safle Bro Pedr.
Cronfa Trafnidiaeth Leol a Llwybrau Diogel mewn Cymunedau	Darparu llwybrau diogel (troedffyrdd ac ati) mewn cymunedau, a darparu seilwaith i gefnogi Teithio Llesol.
Canolfan HCT Llanbadarn	Gwaith adfer yr adeilad, gan gynnwys gosod to newydd.
Rhaglen Goleuadau Stryd	Gosod goleuadau stryd newydd effeithlon yn lle'r hen rai.

	Cyllideb yn 2017/18	Cyfanswm costau'r prosiect	Costau contract y contractwyr	Cyfnod buddsoddi
	£'000	£'000	£'000	
Rhaglen Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain	2,940	39,200	29,500	5 blynedd
Rhaglen Ysgolion yr Unfed Ganrif ar Hugain (Rhan 2)	806	806	906	2 flynedd
Gweithfeydd Trin Carthion	1,456	5,250	2,860	9 blynedd
Amgueddfa Ceredigion – Dynesfeydd Newydd	689	1,161	822	18 mis
Canolfan y Bont, Ysgol Bro Pedr, Llanbedr Pont Steffan	720	680	630	3 blynedd
Cronfa Trafnidiaeth Leol a Llwybrau Diogel mewn Cymunedau	346	575	249	1 blwyddyn
Canolfan HCT Llanbadarn	300	388	328	2 flynedd
Rhaglen Goleuadau Stryd	384	1,163	350	3 blynedd

1.22 DEDDF LLYWODRAETH LEOL 2003 ADRANNAU 16(2)(b) A 20: TRIN RHAII COSTAU FEL GWARIANT CYFALAF

Mae'r Cyngor wedi defnyddio hyblygrwydd yn y defnydd o dderbyniadau cyfalaf o dan arweiniad a chyfarwyddyd a gyhoeddwyd gan Lywodraeth Cymru ar gyfer 2016/17. Mae hyn wedi caniatáu i'r Cyngor gyfalafu peth gwariant refereniw cymwys. Mae'r prosiectau canlynol wedi gwneud defnydd o'r arweiniad a'r cyfarwyddiad:

<u>Prosiect</u>	Gwariant yn ystod y flwyddyn	Gwariant a gyfalafwyd ac ariannwyd trwy Dderbyniadau Cyfalaf	Cyfanswm Arbedion Disgwyliedig pob Prosiect yn y Dyfodol
	£'000	£'000	£'000
Ail-ddylunio gwasanaeth gofal cymdeithasol	33	33	3,802
Ail-ddylunio gwasanaethau technegol	154	154	2,400
Trawsnewidiad gwasanaethau cwsmer	31	31	472
Gweithio fwy Doeth (yn cynnwys Rhesymoli Adeiladau)	76	76	370
	294	294	7,044

Yr arbedion cyffredinol a ddisgwyliar ar gyfer pob prosiect fydd amcangyfrif diweddaraf yr arbedion blynyddol a ddisgwyliar o ganlyniad i wariant yn 2016/2017 a'r gwariant yn ystod yr ychydig flynyddoedd nesaf.

1.23 DYLEDWYR

	31/03/17 £'000	31/03/16 £'000
Cyrff Llywodraeth Ganol	7,800	9,378
Lwfans lleihad yn y gwerth	(28)	(13)
Cyrff Llywodraeth Ganol	7,772	9,365
Awdurdodau Lleol Eraill	2,073	2,066
Lwfans lleihad yn y gwerth	(280)	(113)
Awdurdodau Lleol Eraill	1,793	1,953
Cyrff GIG	1,099	547
Lwfans lleihad yn y gwerth	(292)	(221)
Cyrff GIG	807	326
Corfforaethau Cyhoeddus a chronfeydd masnachu	12	64
Lwfans lleihad yn y gwerth	0	0
Corfforaethau Cyhoeddus a chronfeydd masnachu	12	64
Endidau ac Unigolion eraill	8,141	8,110
Lwfans lleihad yn y gwerth	(996)	(1,323)
Endidau ac Unigolion eraill	7,145	6,787
Cyfanswm	17,529	18,495

1.24 ARIAN AC EITEMAU CYFWERTH AG ARIAN

Mae balans yr arian ac eitemau cyfwerth ag arian yn cynnwys yr elfennau canlynol:

	31/03/17	31/03/16
	£'000	£'000
Arian a gedwir gan y Cyngor	34	37
Cyfrif cyfredol banciau	(2,568)	(4,174)
Adneuon tymor byr gyda banciau/cymdeithasau adeiladu/sefydliadau ariannol eraill	5,855	17,030
Cyfanswm yr arian ac eitemau cyfwerth ag arian	3,321	12,893

Mae'r cyfrifon cyfredol Banc yn cynnwys yr holl sieciau heb eu talu.

1.25 ASED AU AR GYFER EU GWERTHU

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Balansau ar ddechrau'r flwyddyn	740	2,111
Asedau sydd newydd ddsbarthu fel rhai fydd ar werth		
- Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar	5,878	385
Colledion Ailbrisio	(4,239)	(841)
Enillion Ailbrisio	16	34
Asedau wedi'u digelu fel asedau i'w gwerthu		
- Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar	(65)	0
Asedau a Werthwyd	(132)	(949)
Balans ar ddiwedd y flwyddyn	2,198	740

1.26 CREDYDWYR

	31/03/17	31/03/16
	£'000	£'000
Cyrff Llywodraeth Ganol	2,190	1,620
Awdurdodau Lleol Eraill	1,011	940
Cyrff GIG	284	206
Corfforaethau cyhoeddus a chronfeydd masnachu	31	5
Endidau ac unigolion eraill	16,860	18,895
Cyfanswm	20,376	21,666

1.27 DARPARIAETHAU

Tymor Byr	Cyfreithiol Heb eu Penderfyn u £'000	Cyflog Cyfartal £'000	Gwerthuso Swyddi £'000	Contract Gwaredu Gwastraff Gweddilliol £'000	Difrod Stormydd £'000	Cyfanswm £'000
Balans ar 31ain Mawrth 2015	520	0	34	0	101	655
Darpariaethau Ychwanegol 2015/16	7	70	0	0	0	77
Symiau a ddefnyddiwyd 2015/16	(496)	0	(34)	0	(101)	(631)
Symudwyd o ddarpariaethau	0	0	0	37	0	37
Balans ar 31ain Mawrth 2016	31	70	0	37	0	138
Darpariaethau Ychwanegol 2016/17	24	0	0	0	0	24
Symiau a ddefnyddiwyd 2016/17	(24)	(60)	0	(33)	0	(117)
Symudwyd o ddarpariaethau	0	0	0	33	0	33
Balans ar 31ain Mawrth 2017	31	10	0	37	0	78

Achosion Cyfreithiol Heb eu Penderfynu – Achos Forge

Darpariaeth ar gyfer cyfran bosib Ceredigion o gostau llys achos Forge (R (ar gais Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro ac eraill) yn erbyn Cyngor Sir Ceredigion ac eraill UKSC 2016/0054) a gynhaliwyd ar 26ain Ebrill 2017 yn Y Goruchaf Lys, ond mae'r dyfarniad yn debygol o gymryd rhwng chwech wythnos a thri mis i'w ryddhau.

Cyflog Cyfartal

Fe wnaeth y Cyngor setlo mwyafrif yr hawliadau cyflog cyfartal yn ei erbyn yn 2012 yn dilyn cytundeb ar y cyd gyda'r Undebau Llafur. Fodd bynnag, ers y cyfnod hwnnw mae hawliadau wedi'u derbyn gan y gweithwyr hynny a oedd yn ystyried bod ganddynt hawliad dilys yn erbyn y Cyngor. Mae nifer fach o achosion heb eu cwblhau eto.

Contract Gwaredu Gwastraff Gweddilliol

Am fanylion pellach, trowch at y nodiadau am Ddarpariaethau Tymor Hir, hwn yw'r swm sy'n ddyledus yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf.

Tymor Hir

	Contract Gwaredu Gwastraff Gweddillio £'000
Balans ar 31ain Mawrth 2015	190
Darpariaethau Ychwanegol 2015/16	0
Symiau a ddefnyddiwyd 2015/16	(19)
Symudwyd o ddarpariaethau hirdymor	(37)
Balans ar 31ain Mawrth 2016	134
Darpariaethau Ychwanegol 2016/17	0
Symiau a ddefnyddiwyd 2016/17	0
Symudwyd o ddarpariaethau hirdymor	(33)
Balans ar 31ain Mawrth 2017	101

Contract Gwaredu Gwastraff Gweddilliol

Ar 1af Mawrth 2015, ymrwymodd y Cyngor i gontract trin a gwaredu gwastraff gweddilliol ar y cyd â Chyngor Sir Penfro. O ganlyniad i hyn, bu modd arallgyfeirio gwastraff o safleoedd tirlenwi ac osgoi'r dreth tirlenwi. Bu i ymgynghorydd allanol

hwyluso'r broses o'r achos busnes amlinellol i'r broses gaffael a dyfarnu'r contract. Mae'r ymrwymiad contractiol i'r ymgynghorydd yn seiliedig ar gyfran o'r enillion am gyfnod penodol ac mae'r ddarpariaeth yn ymwneud â'r rhwymedigaeth amcangyfrifedig am gost y gwasanaethau a gyflawnwyd. Talwyd £33 mil yn 2016/17, telir £37 mil yn 2017/18.

1.28 BENTHYCA

Mae'r rhan fwyaf o fenthyciadau tymor hir y Cyngor yn deillio'n bennaf oddi wrth y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWLB). Caiff y benthyciadau eu dadansoddi yn ôl aeddfedrwydd ac mae'r cyfraddau llog yn amrywio rhwng 2.63% a 10.25%.

Dadansoddiad o'r benthyciadau yn ôl aeddfedrwydd:

	31/03/17 PWLB £'000	31/03/17 ARALL £'000	31/03/17 CYFANSWM £'000	31/03/16 PWLB £'000	31/03/16 ARALL £'000	31/03/16 CYFANSWM £'000
Aeddfedu o fewn blwyddyn	6,988	0	6,988	932	0	932
Benthyca Hirdymor						
Aeddfedu mewn 1 – 2 flynedd	990	0	990	6,988	0	6,988
Aeddfedu mewn 2 – 5 mlynedd	8,369	0	8,369	8,275	0	8,275
Aeddfedu mewn 5 – 10 mlynedd	17,686	0	17,686	15,491	0	15,491
Aeddfedu mewn 10 – 15 blynedd	11,350	1,294	12,644	8,744	1,806	10,550
Aeddfedu mewn 15 – 20 mlynedd	12,353	0	12,353	12,980	0	12,980
Aeddfedu mewn 20 – 25 blynedd	15,148	0	15,148	17,522	0	17,522
Aeddfedu mewn 25 – 30 blynedd	5,573	0	5,573	8,457	0	8,457
Aeddfedu mewn 30 – 35 blynedd	2,000	0	2,000	2,000	0	2,000
Aeddfedu mewn 35 – 40 blynedd	13,500	0	13,500	10,500	0	10,500
Aeddfedu mewn 40 – 45 blynedd	14,000	0	14,000	17,000	0	17,000
45+ blynedd	0	5,760	5,760	0	5,760	5,760
Cyfanswm y benthyciadau hirdymor	100,969	7,054	108,023	107,957	7,566	115,523

Ailstrwythuro Benthyciadau

Yn ystod y flwyddyn, troswyd un benthyciad marchnad y Cyngor gan y benthyciwr o fenthyciad LOBO i fenthyciad aeddfedrwydd cyfradd safonol sefydlog. Ni ailstrwythurwyd benthyciadau eraill yn 2016/17.

Grantiau Llywodraeth Cymru i'w had-dalu yn y dyfodol

Dyfarnodd Llywodraeth Cymru swm o £1,806 mil i'r Cyngor ar gyfer dau gynllun, ar ffurf benthyciadau ad-daladwy; talwyd £512 mil o'r swm hwn yn ystod 2016/17, gan adael balans o £1,294 mil i'w ad-dalu yn y dyfodol. Er mai grantiau yw'r enw ar y symiau hyn, rydym wedi'u trin fel benthyciadau ar y Fantolen oherwydd y bydd angen eu had-dalu mewn 10-15 blynedd.

1.29 RHWYMEDIGAETHAU HIRDYMOR ERAILL

	31/03/17 £'000	31/03/16 £'000
Rhwymedigaethau Prydlesau Cyllid	608	661
Rhwymedigaethau Ysgol Gyfun Penweddig PFI	5,737	6,265
Rhwymedigaethau Pensiwn	99,205	69,814
Cyfanswm	105,550	76,740

1.30 DERBYNIADAU GRANTIAU CYFALAF YMLAEN LLAW

Mae Derbyniadau Grantiau Cyfalaf ymlaen llaw yn grantiau a chyfraniadau a roddwyd i'r Cyngor tuag at wariant cyfalaf lle y mae amodau yn glwm wrthynt.

	£'000	
Balans ar 31ain Mawrth 2015	344	
Grantiau a Ddefnyddiwyd	(58)	
Grantiau Ychwanegol	20	
Trosglwyddo i Grantiau nas Defnyddiwyd	(130)	
Balans ar 31ain Mawrth 2016	176	
Grantiau a Ddefnyddiwyd	(13)	
Grantiau Ychwanegol	0	
Trosglwyddo i Grantiau nas Defnyddiwyd	(150)	
Ad-dalwyd	(6)	
Balans ar 31ain Mawrth 2017	7	
Dadansoddiad o'r Grantiau:	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Symiau a Gymudwyd	0	60
Cynllun Amddiffyn yr Arfordir Harbwr Aberaeron	0	48
Difrod stormydd i pier y de a Harbwr Aberaeron	0	22
Cynllun Lliniaru Llifogydd Betws Bledrws	0	14
Grant Dechrau'n Deg	7	7
Grantiau a chyfraniadau eraill	0	25
Cyfanswm	7	176

1.31 CRONFEYDD WRTH GEFN Y GELLIR EU DEFNYDDIO

Nodir symudiadau yng nghronfeydd wrth gefn y Cyngor y gellir eu defnyddio yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn ar dudalen 15 a Nodyn 1.8.

1.32 CRONFEYDD WRTH GEFN NA ELLIR EU DEFNYDDIO

	31/03/17	31/03/16
	£'000	£'000
Cronfa Wrth Gefn Ailbriso	65,887	67,812
Cyfrif Addasu Cyfalaf	156,034	164,366
Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol	723	808
Cronfa Wrth Gefn Bensiynau	(99,205)	(69,814)
Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf a Ohiriwyd	1,293	1,356
Cyfrif Absenoldebau Cronedig	(3,133)	(2,525)
Cyfanswm y Cronfeydd Wrth Gefn na ellir eu defnyddio	121,599	162,003

Cronfa Wrth Gefn Ailbriso

Mae'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn yn cynnwys enillion a wnaed gan y Cyngor o ganlyniad i gynnydd yng ngwerth ei Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar. Bydd y balans yn lleihau pan fydd asedau ag enillion a gronwyd yn cael:

- eu hailbriso'n llai neu'n ddifffgiol ac y mae'r enillion wedi eu colli
- eu defnyddio wrth ddarparu gwasanaethau a chaiff yr enillion eu defnyddio drwy ddibrisiad, neu
- eu gwaredu a chaiff yr enillion eu cyflawni

Bydd y Gronfa Ailbrisió Wrth Gefn ond yn cynnwys enillion ailbrisió a wireddwyd ers 1 Ebrill 2007, sef y dyddiad y'i rhoddwyd ar waith yn ffurfiol. Cafodd enillion a wnaed cyn y dyddiad hwnnw eu cyfuno â'r Cyfrif Addasu Cyfalaf.

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Balans ar 31 Mawrth	67,812	78,854
Costau Cyllid DRC Ailddatganwyd *	0	(3,045)
Gwariant nad yw'n Gwella 2014/15 Ailddatganwyd **	0	(880)
Balans ar 1 Ebrill	67,812	74,929
Asedau a ail-brisiwyd ar i fyny	4,349	2,176
Asedau a ail-brisiwyd ar i lawr a cholledion diffygiol na chafodd eu hawlio ar y Gwarged/Diffyg o ran Darpariaeth Gwasanaethau	(2,380)	(5,683)
Addasiad Gwariant nad yw'n Gwella 2015/16	<u>0</u>	<u>(473)</u>
Gwarged neu Ddiffyg ar ailbrisió asedau tymor hir na chafodd eu nodi ar y Gwarged/Ddiffyg o ran Darpariaeth Gwasanaethau	1,969	(3,980)
Gwahaniaeth rhwng dibrisio gwerth teg a dibrisio cost hanesyddol	<u>(2,172)</u>	<u>(2,483)</u>
Enillion a gronnwyd ar asedau a werthwyd neu a ddiystyriwyd	(1,722)	(654)
Swm a osodwyd yn erbyn y Cyfrif Addasu Cyfalaf	<u>(3,894)</u>	<u>(3,137)</u>
Balans ar 31 Mawrth	<u>65,887</u>	<u>67,812</u>

* Caiff asesiadau a brisiwyd ar sail Costau Adnewyddu a Ddibriisiwyd (DRC) eu hailbrisió ar 31/01/2015 er mwyn tynnu allan costau cyllid na chaiff eu cynnwys mwyaf ym mhriadau DRC.

** Bydd yn ofynnol i unrhyw wariant nad ydyw'n gwella a wneir gael ei drosglwyddo i'r Gronfa Ailbrisió Wrth Gefn os oes gweddill ar ôl yn y gronfa ar gyfer yr ased hwnnw. Mae'r ailddatganiad hwn yn dangos yr addasiad ar gyfer 2014/15.

Cyfrif Addasu Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasu Cyfalaf yn cymathu'r gwahaniaethau amseru rhwng y trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrif y defnydd a wneir o asedau nad ydynt yn rhai cyfredol a'r trefniadau ar gyfer ariannu'r gwaith o brynu, adeiladu neu wella'r asedau hynny o dan ddarpariaethau statudol. Bydd debyd yn y cyfrif parthed y gost o brynu, adeiladu neu wella fel dibrisiad a chaiff colledion oherwydd diffygion neu amorteiddio eu nodi yn y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant (gan gysoni trosglwyddiadau o'r Gronfa Ailbrisió wrth gefn er mwyn trosi ffigyrau gwerth teg i sail cost hanesyddol). Rhoddir credyd i'r cyfrif drwy gynnwys y symiau a osodwyd i'r naill ochr gan y Cyngor er mwyn ariannu costau prynu, adeiladu a gwella.

Mae'r cyfrif yn cynnwys enillion a cholledion a gronnwyd ar Eiddo Buddsoddi ac enillion ailbrisió a gronnwyd ar Eiddo, Cyfarpar a Pheiriannau cyn 1 Ebrill 2007, sef y dyddiad y crëwyd y Gronfa Ailbrisió Wrth Gefn i gadw enillion o'r fath.

Bydd Nodyn 1.7 yn darparu manylion ffynhonnell y trosglwyddiadau i'r Cyfrif oni bai am y rheiny a oedd yn cynnwys y Gronfa Ailbrisió Wrth Gefn.

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Balans ar 31 Mawrth	164,366	164,468
Costau Cyllid DRC Ailddatganwyd	0	296
Gwariant nad yw'n Gwella 2014/15 Ailddatganwyd	0	880
Balans ar 1 Ebrill	164,366	165,644
Gwyrddroi eitemau sy'n ymwneud â gwariant cyfalaf ar ddebyd neu gredyd i'r Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant:		
Ffioedd parthed dibrisio a diffygion asedau nad ydynt yn rhai cyfredol	(9,342)	(10,253)
Ailbrisio colledion ar Eiddo, Peiriannau ac Offer	(10,517)	(6,421)
Gwariant referniw a ariannwyd o gyfalaf dan statud	(1,964)	(4,376)
Nifer yr asedau nad ydynt yn rhai cyfredol caiff eu diystyru ar ôl gwaredu neu werthu gan eu nodi fel rhan o'r enillion/colledion ar waredu yn y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant	(2,798)	(2,118)
	<u>(24,621)</u>	<u>(23,168)</u>
Cymhwyso symiau a ddiddymwyd o'r Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn	3,894	3,136
Swm net a ddiddymwyd o gost Asedau anghyfredol a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	(20,727)	(20,032)
Cyllid cyfalaf a ddefnyddiwyd yn y flwyddyn:		
Defnyddio Derbynion Cyfalaf Wrth Gefn i ariannu gwariant cyfalaf newydd	2,356	2,846
Grantiau a chyfraniadau cyfalaf wedi eu credydu i'r Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant sy'n briodol i ariannu cyfalaf	5,471	10,340
Cymhwyso grantiau i gyllid cyfalaf o'r Cyfrif Grantiau Cyfalaf heb eu Cymhwyso	427	205
Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf a hawliwyd yn erbyn y Gronfa Gyffredinol	2,812	2,764
Gwariant Cyfalaf a nodwyd yn erbyn y Gronfa Gyffredinol	1,180	3,342
	<u>12,246</u>	<u>19,497</u>
Symudiadau yng ngwerth marchnad Eiddo Buddsoddi a ddebydwyd neu a gredydwyd i'r Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant	149	(743)
Balans ar 31 Mawrth	<u>156,034</u>	<u>164,366</u>

Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol

Bydd y Cyfrif Addasu Offerynnau Ariannol yn delio â'r gwahaniaethau amseru a godir o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrif incwm a gwariant sy'n ymwneud ag offerynnau ariannol penodol ac ar gyfer ymdrin â diffygion neu dderbyn enillion fesul darpariaethau statudol.

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill	808	866
Amorteiddio Premiymau a Gostyngiadau	(85)	(58)
Balans ar 31 Mawrth	<u>723</u>	<u>808</u>

Cronfa Wrth Gefn Bensiynau

Mae'r Gronfa Bensiynau'n delio â'r gwahaniaethau amseru o ganlyniad i drefniadau gwahanol ar gyfer cyfrifo manteision pensiynau ar ôl gwaith ac ar gyfer ariannu manteision yn unol â'r darpariaethau statudol. Mae'r Cyngor yn rhoi cyfrif am fanteision ôl gyflogaeth yn y Datganiad Cynhwysfawr ar Incwm a Gwariant fel y manteision y bydd gweithwyr yn eu hennill wrth gasglu blynyddoedd o wasanaeth, gan ddiweddarau'r rhwymedigaethau a nodir er mwyn adlewyrchu chwyddiant, addasiadau sy'n newid a dychweliadau ar fuddsoddi parthed unrhyw adnoddau a osodwyd yn erbyn y costau. Fodd bynnag yn unol â threfniadau statudol bydd angen i'r manteision yma gael eu hariannu gan fod y Cyngor yn sicrhau cyfraniadau cyflogwyr i'r gronfa bensiwn neu mi ddylai yn y diwedd dalu unrhyw bensiynau y mae'n uniongyrchol gyfrifol amdanynt. Mae'r balans debyd ar y Gronfa Bensiwn felly'n dangos diffyg sylweddol yn y manteision a enillwyd gan gyn weithwyr a gweithwyr cyfredol yn ogystal â'r adnoddau y mae'r Cyngor wedi ei roi i'r neilltu ar eu cyfer. Bydd y trefniadau statudol yn sicrhau y caiff arian ei osod i'r neilltu erbyn y bydd yn rhaid talu'r pensiwn.

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill	(69,814)	(72,090)
Cildroi eitemau IAS19	(13,721)	(14,362)
Ailfesuriadau	(23,629)	8,729
Costau Pensiwn taladwy	7,959	7,909
Balans ar 31 Mawrth	<u>(99,205)</u>	<u>(69,814)</u>

Cronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf a Ohiriwyd

Yn y Gronfa Derbyniadau Cyfalaf a ohiriwyd ceir yr enillion o'r broses o waredu asedau nad ydynt yn rhai cyfalaf ac nad ydynt wedi eu setlo eto. O dan drefniadau statudol, nid yw'r Cyngor yn ymdrin â'r enillion yma fel rhai y gellir eu defnyddio ar gyfer ariannu gwariant cyfalaf newydd hyd nes y bydd derbyniadau arian wedi eu derbyn. Pan dderbynnir y gwir arian caiff y symiau eu trosglwyddo i'r Gronfa Wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf.

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill	1,356	1,044
<i><u>Trosglwyddiadau mewn:</u></i>		
Benthyciad Cyfalaf Adnewyddu Tai Aberystwyth	0	9
LIC Benthyciadau Troi Tai'n Gartrefi	20	192
Benthyciadau Cyfalaf Tai Eraill a Ohiriwyd	106	33
Caniatadau Cynllunio a Ohiriwyd	42	153
<i><u>Ad-daliadau:</u></i>		
Cynllun Perchnogaeth Cartrefi Cost Isel	(3)	(15)
Benthyciad Cyfalaf Adnewyddu Tai Aberystwyth	(37)	(43)
LIC Benthyciadau Troi Tai'n Gartrefi	(182)	(15)
Benthyciadau Atgyweirio Brys	(1)	(1)
Benthyciadau Cyfalaf Tai Eraill a Ohiriwyd	(8)	(1)
Balans ar 31 Mawrth	<u>1,293</u>	<u>1,356</u>

Cyfrif Absenoldebau Cronedig

Bydd y Cyfrif Absenoldebau Cronedig yn delio â'r gwahaniaethau y byddai'n codi fel arall yn y Balans ar y Gronfa Gyffredinol o ganlyniad i gronni absenoldebau a enillwyd ond na hawliwyd yn y flwyddyn, e.e. gwyliau blynyddol a gariwyd ymlaen

ar 31 Mawrth. Bydd yn ofynnol yn ôl y trefniadau statudol i effaith Balans y Gronfa Gyffredinol gael ei niwtraleiddio gan drosglwyddiadau i'r Cyfrif neu oddi yno.

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill	(2,525)	(2,800)
Setliad neu ganslo cronïadau a wnaed ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol	2,525	2,800
Symiau a gronnwyd ar ddiwedd y flwyddyn gyfredol	<u>(3,133)</u>	<u>(2,525)</u>
Gwahaniaeth rhwng tâl swyddogion a nodir ar y Datganiad Cynhwysfawr Incwm a Gwariant ar sail gronedig a'r tâl a godir yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(608)	275
Balans ar 31 Mawrth	<u>(3,133)</u>	<u>(2,525)</u>

1.33 DATGANIAD LLIF ARIAN – GWEITHGAREDDAU GWEITHREDU

Mae'r llif arian ar gyfer gweithgareddau gweithredu'n cynnwys yr eitemau canlynol:

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Llog a dalwyd	(5,617)	(6,350)
Llog a dderbyniwyd	145	265

1.34 GWEITHREDIADAU MASNACHOL

Caiff y gwasanaethau canlynol eu gweithredu gan y Cyngor mewn amgylchedd masnachol ac fe'u cofnodir ar wahân yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

- **Arlwyo** – ffreuturau o fewn adeiladau swyddfa sy'n gweithredu mewn dau leoliad.

Caiff y gwasanaethau canlynol eu gweithredu gan y Cyngor mewn amgylchedd masnachol ond maent wedi'u cynnwys o fewn llinellau gwasanaeth yn y Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

- **Hyfforddiant Ceredigion** – canolfan hyfforddiant galwedigaethol a sgiliau sy'n cynnig cyngor, arweiniad a chymorth er mwyn helpu'r rhai sy'n chwilio am waith/dysgwyr i gaffael a/neu i ddiweddarau sgiliau er mwyn eu galluogi i fanteisio ar hyfforddiant a chyflogaeth gynaliadwy ac i geisio cyfleoedd dysgu gydol oes.
- **Cartrefi Preswyl** – maent yn gweithredu mewn chwech lleoliad gan ddarparu gwelyau i bobl hŷn sy'n fregus.

	Trosiant £'000	Gwariant £'000	Net (Gwarged) Diffyg £'000	Net (Gwarged) Diffyg £'000
Gwasanaethau				
Arlwyo	92	124	32	32
Hyfforddiant Ceredigion	807	1,091	284	260
Cartrefi Preswyl	4,622	4,622	0	0
Cyfanswm	5,521	5,837	316	292

1.35 ASIANTAETH CEFNFFORDD GOGLEDD A CHANOLBARTH CYMRU

Daeth Asiantaeth Cefnffordd Gogledd a Chanolbarth Cymru (ACGCC) i fodolaeth ar 1^{af} Ebrill 2012, yn cynnwys ardaloedd wyth Awdurdod Lleol yng Ngogledd a Chanolbarth Cymru sef Ceredigion, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint, Gwynedd, Ynys Môn, Powys a Wrecsam.

Cytunodd yr wyth Awdurdod Lleol ar Gytundeb Partneriaeth ACGCC i weithio gyda'i gilydd i gyflawni gofyniad Cytundeb Asiantaeth Rheoli Cyffredin Llywodraeth Cymru.

Caiff costau eu had-dalu trwy'r Awdurdod sy'n cynnal, Cyngor Sir Gwynedd, am gost cynnal a chadw, gwelliannau, goleuadau stryd a swyddogaethau craidd eraill. Mae Cyngor Sir Ceredigion mewn partneriaeth gyda Chyngor Sir Powys o dan Seilwaith Gydweithredol Canol Cymru (SGCC) wedi cytuno i ddarparu ac anfonebu ar y cyd am rai elfennau neilltuol.

Dangosir crynodeb o'r gwariant mewn perthynas â'r Asiantaeth hon isod ac nid yw'n rhan o'r Cyfrifo Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

	ACGGCC 2016/17 £'000	ACGGCC 2015/16 £'000
Gwaith Cynnal a Chadw Arferol	1,571	1,641
Goleuadau Stryd	0	190
Cyfanswm y swm i'w ad-dalu	1,571	1,831

1.36 PARTNERIAETH GWASTRAFF CANOL CYMRU

Partneriaeth rhwng Cyngor Sir Ceredigion a Chyngor Sir Powys yw Partneriaeth Gwastraff Canolbarth Cymru. Yn 2012/13, cwblhawyd yr ymarfer i gaffael contract ar y cyd i drin gwastraff bwyd. Ymunodd Cyngor Sir Penfro â'r bartneriaeth hon ym mis Tachwedd 2014.

Cyngor Sir Ceredigion yw'r awdurdod arweiniol ac mae'r fenter hefyd yn cael cymorth ariannol gan Lywodraeth Cymru.

Dangosir cyfran Ceredigion yn y cyfrif Incwm a Gwariant, sef swm o £152 mil yn y flwyddyn ariannol hon.

1.37 CYLLIDEBAU CYFUN (o dan Adran 33 Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006)

Canolfan Byw'n Annibynnol Ceredigion

Mae Cyngor Sir Ceredigion yn cydweithio â Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda i ddarparu cyfarpar cymunedol.

Mae'r Gronfa Gyfun yn sicrhau bod modd i staff y Cyngor a staff Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda ddarparu cyfarpar cymunedol mewn modd integredig, gyda'r Cyngor yn gweithredu fel darparwr arweiniol.

Yn y tabl isod, ceir crynodeb o weithgarwch ariannol y trefniadau cyfun ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2017.

Cyllid Gros

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Cyngor Sir Ceredigion	123	126
Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda	306	306
Cyfanswm y Cyllid	429	432

Gwariant Gros

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Cyfanswm y Gwariant	429	432

1.38 CRONFEYDD YMDDIRIEDOLAETH A CHRONFEYDD ERAILL

Mae'r Cyngor yn gweithredu fel unig ymddiriedolwr tair o gronfeydd ymddiriedolaeth ac mae'n gweinyddu agweddau ar gyfer 72 yn rhagor o gronfeydd. Yn y naill achos na'r llall nid yw'r arian yn cynrychioli asedau'r Cyngor, ac nid ydynt wedi eu cyfuno yng Nghyfrifon y Cyngor.

Cronfeydd y mae Cyngor Sir Ceredigion yn gweithredu fel unig ymddiriedolwr ar eu cyfer:

	2016/17				2015/16			
	Inc	Gwa	Ased	Rhw	Inc	Gwa	Ased	Rhw
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Cronfa Addysgol Ganolradd a Thechnegol Sir Aberteifi a grëwyd yn 1935 (ac a ddiwygiwyd yn 1949) at ddibenion addysgol	0	0	380	0	0	0	380	0
Cynllun Coffa Sefydliad Coe a grëwyd ym 1973 at ddibenion addysgol	8	0	152	0	8	0	144	0
Elusen Cynllun Richard James Thomas a grëwyd ym 1999 gan gynnwys adeiladu a chasgliadau yn Amgueddfa Tre'r Ddol	0	1	8	0	0	4	9	0
Cyfanswm ar 31 Mawrth	8	1	540	0	8	4	533	0

Cronfeydd y mae Cyngor Sir Ceredigion yn gweinyddu rhai agweddau arnynt:

	2016/17				2015/16			
	Inc £'000	Gwa £'000	Ased £'000	Rhw £'000	Inc £'000	Gwa £'000	Ased £'000	Rhw £'000
Cronfeydd Eraill								
At ddibenion addysgol	15	3	650	0	14	12	601	0
At ddibenion diwylliannol	0	0	2	0	0	0	2	0
Cyfanswm ar 31 Mawrth	15	3	652	0	14	12	603	0

Allwedd Inc = Incwm Gwa = Gwariant Ased = Asedau Rhw = Rhwymedigaethau

Cronfa'r Degwm

Cyfrifoldeb Cyngor Sir Caerfyrddin yw buddsoddi Cronfa'r Degwm Cyngor Sir Dyfed gynt ar gyfer Cyngor Sir Caerfyrddin, Sir Benfro a Sir Ceredigion. Detholiad yw'r canlynol o gyfran gyfrannol Cyngor Sir Ceredigion ar 31 Mawrth 2017. Eto, nid yw'r gronfa'n ased o eiddo'r Cyngor ac o'r herwydd nid yw wedi ei chynnwys yn y Fantolen.

	Incwm £'000	Gwariant £'000	Asedau £'000	Rhwymedigaethau £'000
Cronfa'r Degwm ar 31 Mawrth 2017	23	18	1,331	0
Cronfa'r Degwm ar 31 Mawrth 2016	21	22	1,172	0

1.39 LWFANSAU'R AELODAU

Talodd y Cyngor y symiau a ganlyn i aelodau'r cyngor yn ystod y flwyddyn.

Cyhoeddir manylion y taliadau unigol yn y wasg leol, yn unol â gofynion

Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Lwfansau i Aelodau Cynghorau Sir a Chynghorau Bwrdeistref Sirol ac Awdurdodau Parciau Cenedlaethol) (Cymru) 2002.

	2016/17 £'000	2015/16 £'000
Cyflogau	767	768
Treuliau	29	40
Cyfanswm	796	808

1.40 TALIADAU SWYDDOGION

Cyhoeddir y cymarebau tâl a ganlyn ym Mholisi Cyflogau Blynyddol y Cyngor ar gyfer 2016/17.

- Y lluosrif rhwng y gweithiwr cyfwerth ag amser llawn sy'n derbyn y cyflog isaf a'r Prif Weithredwr yw **1:7.8**
- Y lluosrif rhwng y gweithiwr sy'n derbyn y cyflog isaf â chyfartaledd cyflog uchaf y Prif Swyddogion yw **1:5.7**
- Y lluosrif rhwng yr enillion cyfwerth ag amser llawn canolrifol (ac eithrio athrawon) ac uchafswm cyflog y Prif Weithredwr yw **1:6.8**
- Y lluosrif rhwng yr enillion cyfwerth ag amser llawn canolrifol (ac eithrio athrawon) ac uchafswm cyfartalog cyflogau uchaf y Prif Swyddogion yw **1:4.8**
- Yr enillion cyfwerth ag amser llawn canolrifol holl weithwyr y Cyngor (ac eithrio athrawon) yw **£16,054**

Mae'r cyflog a delir i uwch gyflogeion y Cyngor (ac eithrio unrhyw ffioedd etholiad a delir) fel a ganlyn:

Enillion Uwch-swyddogion – Cyflog rhwng £60,000 a £150,000

2016/17

Gwybodaeth am Ddeiliad y Swydd (Teitl y Swydd)	Cyflog (yn cynnwys Ffioedd a Lwfansau)	Buddion o Fath Arall	Cyfanswm Taliadau Cydnabyddiaeth ac Eithrio Cyfraniadau Pensiwn	Cyfraniadau Pensiwn Cyflogwyr	Cyfanswm Taliadau Cydnabyddiaeth gan Gynnwys Cyfraniadau Pensiwn
	£	£	£	£	£
Prif Weithredwr	109,307	0	109,307	16,691	125,998
Dirprwy Brif Weithredwr (1) *	100,413	0	100,413	15,329	115,742
Cyfarwyddwr Strategol: Dysgu a Phartneriaethau (2) *	91,158	0	91,158	13,915	105,073
Cyfarwyddwr Strategol: Gofal, Amddiffyn a Ffordd o Fyw	87,634	0	87,634	13,376	101,010
Cyfarwyddwr Strategol: Cymunedau Cynaliadwy (3)	84,994	0	84,994	10,811	95,805
Pennaeth Gwasanaethau Dysgu - o Fed16 (4)	45,985	0	45,985	7,034	53,019
Pennaeth Cyllid	70,083	0	70,083	10,693	80,776
Pennaeth TGCh a Gwasanaethau Cwsmeriaid	70,083	0	70,083	10,693	80,776
Pennaeth Gwasanaethau Perfformiad a Gwella	70,083	0	70,083	10,693	80,776
Pennaeth Gwasanaethau Polisi	70,083	0	70,083	10,693	80,776
Pennaeth Gwasanaethau Ffordd o Fyw	70,083	0	70,083	10,693	80,776
Pennaeth Gwasanaethau Technegol	70,083	0	70,083	10,693	80,776
Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd	65,277	0	65,277	9,980	75,257
Pennaeth Gwasanaethau i Oedolion a Chomisiynau	64,889	0	64,889	9,920	74,809

- (1) Tâl yn cynnwys honorariwm o £1,250 er mwyn cydnabod darpariaeth mewnbwn strategol i Ein Rhanbarth ar Waith (ERW).
- (2) Tâl yn cynnwys honorariwm o £3,000 er mwyn cydnabod darpariaeth mewnbwn strategol i Wasanaethau Addysg ac Ysgolion Cyngor Sir Powys.
- (3) Cwtogwyd rôl Cyfarwyddwr Strategol Cymunedau Cynaliadwy i 0.60 FTE dan y cynllun ymddeol hyblyg, gan ddechrau Ionawr 2017 tan Fehefin 2017, pan fydd y swydd yn dod i ben.
- (4) Tâl yn cynnwys honorariwm o £7,000 er mwyn cydnabod darpariaeth mewnbwn strategol i Wasanaethau Addysg ac Ysgolion Cyngor Sir Powys.

* Mae'n cynnwys tâl wedi'i gyllido gan Gyngor Sir Powys ar gyfer cymorth gwasanaethau addysg arbenigol.

2015/16

Gwybodaeth am Ddeiliad y Swydd (Teitl y Swydd)	Cyflwg (yn cynnwys Ffioedd a Lwfansau)	Buddion o Fath Arall	Cyfanswm Taliadau Cydnabyddiaeth ac Eithrio Cyfraniadau Pensiwn	Cyfraniadau Pensiwn Cyflogwyr	Cyfanswm Taliadau Cydnabyddiaeth gan Gynnwys Cyfraniadau Pensiwn
	£	£	£	£	£
Prif Weithredwr	108,226	0	108,226	16,503	124,729
Dirprwy Brif Weithredwr - o Awst15 (1)	61,367	0	61,367	9,364	70,731
Cyfarwyddwr Strategol: Adnoddau Corfforaethol - Ebrill15-Awst15 (2)	44,319	38	44,357	5,358	49,715
Pennaeth Cyllid (2)	69,391	83	69,474	10,573	80,047
Cyfarwyddwr Strategol: Cymunedau Cynaliadwy	93,514	72	93,586	14,256	107,842
Cyfarwyddwr Strategol: Gofal, Amddiffyn a Ffordd o Fyw - Ebrill15-Rhagfyr15	70,136	207	70,343	10,687	81,030
Cyfarwyddwr Strategol: Gofal, Amddiffyn a Ffordd o Fyw - Ionawr16-Mawrth16	21,303	0	21,303	3,251	24,554
Cyfarwyddwr Strategol: Dysgu a Phartneriaethau - Ebrill15-Gorffennaf15 (3) *	37,553	152	37,705	5,685	43,390
Cyfarwyddwr Strategol: Dysgu a Phartneriaethau - o Hydref15 (4) *	44,106	0	44,106	6,729	50,835
Pennaeth TGCh a Gwasanaethau Cwsmeriaid	69,391	127	69,518	10,573	80,091
Pennaeth Gwasanaethau Perfformiad a Gwella	69,391	78	69,469	10,573	80,042
Pennaeth Gwasanaethau Polisi	69,391	94	69,485	10,573	80,058
Pennaeth Gwasanaethau Ffordd o Fyw	69,391	20	69,411	10,573	79,984
Pennaeth Gwasanaethau Bwrdeistrefol ac Amgylcheddol - hyd 30Ebrill15 (5)	5,643	36	5,679	859	6,538
Pennaeth Gwasanaethau Technegol - o Fai15 (5)	62,127	54	62,181	9,478	71,659
Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd - hyd 30Ebrill15	7,938	45	7,983	841	8,824
Pennaeth Gwasanaethau Plant a Theuluoedd - o Fai15	57,834	38	57,872	8,832	66,704
Pennaeth Gwasanaethau Dysgu - Ebrill15-Medi15 (6)	43,156	198	43,354	6,573	49,927

Pennaeth Gwasanaethau Gofal Cymdeithasol I Oedolion - Ebrill15-Rhagfyr15	52,043	95	52,138	7,926	60,064
Pennaeth Gwasanaethau Gofal Cymdeithasol I Oedolion - Ionawr16-Mawrth16	15,773	0	15,773	2,411	18,184
Pennaeth Gwasanaethau Datblygu Economaidd a Chymunedol - Ebrill15-Awst15	28,913	71	28,984	4,399	33,383
Pennaeth Gwasanaethau Comisiynu Strategol (Gofal) Sicrwydd a Thai - Ebrill15-Awst15	28,913	132	29,045	4,399	33,444
Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol, Adnoddau Dynol a Democrataidd - Ebrill15-Awst15	29,281	16	29,297	4,399	33,696
Pennaeth Gwasanaethau Asedau a Trafnidiaeth - hyd 30Ebrill15	10,564	45	10,609	860	11,469

- (1) Tâl yn cynnwys honorariwm o £1,500 er mwyn cydnabod darpariaeth mewnbwn strategol i Ein Rhanbarth ar Waith (ERW).
- (2) Ym mis Awst 2015, ymddeolodd y Cyfarwyddwr Strategol dros Adnoddau Corfforaethol a dilëwyd y swydd. Yn dilyn hyn, gwnaethpwyd y Pennaeth Cyllid yn swyddog Adran 151.
- (3) Tâl yn cynnwys £2,142 honorariwm er mwyn cydnabod gwaith ychwanegol a wnaethpwyd ar ran Gwasanaethau Addysg ac Ysgolion Cyngor Sir Powys.
- (4) Tâl yn cynnwys honorariwm o £1,500 er mwyn cydnabod darpariaeth mewnbwn strategol i Wasanaethau Addysg ac Ysgolion Cyngor Sir Powys.
- (5) Ar 01/05/2015, gwnaeth y Pennaeth Gwasanaethau Bwrdeistrefol ac Amgylcheddol ymgymryd â swydd newydd a grëwyd, sef Pennaeth Gwasanaethau Technegol, ac ar yr adeg honno, dilëwyd swydd y Pennaeth Gwasanaethau Bwrdeistrefol ac Amgylcheddol.
- (6) Tâl yn cynnwys honorariwm o £10,000 er mwyn cydnabod gwaith ychwanegol a wnaethpwyd ar ran Gwasanaethau Addysg ac Ysgolion Cyngor Sir Powys.

* Mae'n cynnwys tâl wedi'i gyllido gan Gyngor Sir Powys ar gyfer cymorth gwasanaethau addysg arbenigol a gomisiynwyd gan Bowys.

Isod, dangosir nifer y cyflogeion (ac eithrio'r uwch gyflogeion a ddangoswyd ar wahân uchod) yr oedd eu cyflog yn £60,000 neu'n uwch, a hynny mewn bandiau o £5,000.

Nid yw'r symiau hyn yn cynnwys unrhyw gyfraniadau pensiwn a wnaed gan y cyflogwr. Fodd bynnag, maent yn cynnwys y symiau a dalwyd i'r cyflogai, neu i'w derbyn ganddo, o ran unrhyw iawndal am golli swydd (2 cyflogai yn 2016/17 a 2 cyflogai yn 2015/16).

<i>Band Tâl</i>	2016/17 Nifer y Cyflogeion	2016/17 Nifer sy'n cynnwys Taliadau Terfyniad	2015/16 Nifer y Cyflogeion	2015/16 Nifer sy'n cynnwys Taliadau Terfyniad
£60,000 - £64,999	4	0	6	0
£65,000 - £69,999	3	1	4	1
£70,000 - £74,999	2	1	1	0
£75,000 - £79,999	5	0	3	1
£80,000 - £84,999	0	0	0	0
£85,000 - £89,999	0	0	1	0
CYFANSWM	14	2	15	2

Bu i'r Cyngor derfynu contractau nifer o weithwyr yn 2016/17, a chododd rhwymedigaethau o £1,359 mil yn sgil hynny (£1,752 mil yn 2015/16).

Mae'r taliadau canlynol yn cynnwys costau diswyddo statudol a gwirfoddol, cyfraniadau pensiwn mewn perthynas â blynyddoedd a ychwanegwyd, straen pensiwn a thaliadau ex gratia eraill.

Band cost pecyn gadael	Nifer y diswyddiadau gorfodol		Nifer ymadawiadau eraill y cytunwyd		Cyfanswm nifer y pecynnau gadael		Cyfanswm cost pecynnau gadael ym mhob band	
	2016/17 nifer	2015/16 nifer	2016/17 nifer	2015/16 nifer	2016/17 nifer	2015/16 nifer	2016/17 £'000	2015/16 £'000
£0 - £20,000	24	30	47	50	71	80	329	562
£20,001 - £40,000	4	2	12	24	16	26	460	728
£40,001 - £60,000	0	0	4	4	4	4	208	204
£60,001 - £80,000	0	0	5	0	5	0	340	0
£80,001 - £100,000	0	0	0	2	0	2	0	196
£100,001 - £150,000	0	0	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm	28	32	68	80	96	112	1,337	1,690
Adio/Llai: Symiau y darparwyd ar eu cyfer yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant heb eu cynnwys mewn bandiau							22	62
Cyfanswm cost yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant							1,359	1,752

1.41 COSTAU ARCHWILIO ALLANOL

Mae'r ffioedd a ganlyn am waith archwilio ac arolygu allanol am y flwyddyn ariannol 2016/17 yn daladwy gan y Cyngor:

	Ffi Arfaethedig	Ffi Wirioneddol
	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Gwaith Archwilio Ariannol	154	144
Gwaith Archwilio Perfformiad	100	108
Gwaith Ardystio Grant	55	55
Gwaith Archwilio Ariannol Arall:		
Awdurdod Harbwr Ceredigion	<u>2</u>	<u>2</u>
Cyfanswm	<u>311</u>	<u>309</u>

1.42 TRAFODION PARTÏON PERTHNASOL

Mae'n ofynnol i'r Cyngor ddatgelu trafodion sylweddol â phartion perthnasol - cyrff neu unigolion a chanddynt botensial i reoli'r Cyngor, neu ddylanwadu arno, neu i gael eu rheoli gan y Cyngor, neu'u dylanwadu ganddo. Mae'r trafodion hyn yn caniatáu i'r darllenwr asesu i ba raddau y gallai'r Cyngor fod wedi'i gyfyngu o ran ei allu i weithredu'n annibynnol neu i ba raddau y mae'n meddu ar y gallu i gyfyngu ar ryddid parti arall i fargeinio â'r Cyngor.

Llywodraeth Ganol

Bydd gan y Llywodraeth Ganol reolaeth effeithiol ar weithgareddau cyffredinol y Cyngor – mae'n gyfrifol am ddarparu fframwaith statudol y bydd y Cyngor yn gweithredu oddi mewn iddo, gan ddarparu'r mwyafrif o'i arian drwy grantiau gan nodi hefyd amodau nifer o'r trafodion rhwng y Cyngor a phartion eraill (e.e. biliau treth y cyngor, budd-daliadau tai).

Mae cyfanswm y grantiau refeniw unigol a dderbyniwyd oddi wrth adrannau'r llywodraeth wedi eu cynnwys yn yr incwm gros o dan y Gwarged neu Ddiffyg yn y Ddarpariaeth Gwasanaethau yn £41,042 mil ar gyfer 2016/17.

Swyddogion ac Aelodau

Mae gan y Cyngor drefniadau mewn grym sy'n gofyn i swyddogion ac aelodau nodi a datgelu trafodion gyda thrydydd partion cysylltiedig. Nid oedd unrhyw drafodion perthnasol gyda swyddogion yn ystod y flwyddyn. Bydd gan aelodau'r Cyngor reolaeth uniongyrchol dros bolisiâu gweithredu ac ariannol y Cyngor. Nodir yn Nodyn 1.39 cyfanswm lwfansau aelodau a dalwyd yn 2016/17. Yn ystod 2016/17, talodd y Cyngor anfonebau yr oeddent yn werth £169 mil am Ddarpariaeth Cludiant i'r Ysgol i gwmni lle y mae un o'r aelodau'n gyfarwyddwr. Ni wnaeth yr aelod perthnasol gymryd rhan mewn unrhyw benderfyniad i ddyfarnu'r contract/gwasanaeth hwn.

Cyrff Cyhoeddus Eraill

Mae gan y Cyngor drefniadau cyllideb gyfun gyda Bwrdd Iechyd Hywel Dda ar gyfer darparu cyfarpar cymunedol. Nodir trafodion a balansau sy'n weddill yn Nodyn 1.37.

Mae gan y Cyngor gytundeb asiantaeth, Asiantaeth Cefnffordd Gogledd a Chanolbarth Cymru (ACGCC), yn cynnwys ardaloedd wyth Awdurdod Lleol yng Ngogledd a Chanolbarth Cymru sef Ceredigion, Sir Ddinbych, Sir y Fflint, Conwy,

Gwynedd, Ynys Môn, Powys a Wrecsam, a Chyngor Sir Gwynedd yw'r Awdurdod cynnal. Mae'r asiantaeth yn gyfrifol am gynnal a chadw Cefnffyrdd ar ran (Llywodraeth Cymru) yn Ardal Gogledd a Chanolbarth Cymru. Mae rhagor o wybodaeth, trafodion a balansau'n weddill ar gael yn Nodyn 1.35.

Mae'r Cyngor hefyd yn rhan o bartneriaeth o'r enw Partneriaeth Gwastraff Bwyd Canol Cymru gyda Chyngor Sir Powys a Chyngor Sir Benfro. Mae hon yn gontract ar y cyd ar gyfer trin gwastraff bwyd. Mae manylion pellach a chyfran y Cyngor o daliadau ar gael yn Nodyn 1.36.

Yn ystod y flwyddyn, bu i drafodion eraill gyda phartïon perthnasol godi fel a ganlyn:

	Derbyniadau £'000	Taliadau £'000
Llywodraeth Ganolog		
Cyfran o Ardrethi Annomestig Cenedlaethol o'r Gronfa Genedlaethol	23,699	0
Grant Cymorth Refeniw	73,311	0
Grantiau Cyfalaf		
Llywodraeth Cymru - Grant Cyfalaf Cyffredinol	1,776	0
Llywodraeth Cymru	3,938	0
Cyfoeth Naturiol Cymru	54	0
Cronfa Dreftadaeth y Loteri	378	0
BIL Hywel Dda	247	0
Cronfa Loteri Fawr	19	0
Awdurdod Tân Canolbarth a Gorllewin Cymru	0	3,696
Asiantaeth yr Amgylchedd	0	8
Heddlu Dyfed Powys	0	6,134
Cynghorau Tref a Chymuned yn ardal Ceredigion	0	918
Tai Ceredigion	122	325

1.43 CYLLID A GWARIANT CYFALAF

Nodir yn y tabl isod y gwariant cyfalaf yn ystod y flwyddyn (gan gynnwys gwerth yr asedau a gafwyd o dan brydlesau cyllid a chontractau PFI), yn ogystal â'r adnoddau a ddefnyddiwyd i'w ariannu. Lle y bydd angen ariannu gwariant cyfalaf yn y blynyddoedd i ddod drwy godi tâl ar refeniw fel y caiff asedau eu defnyddio gan y Cyngor, bydd y gwariant yma'n golygu cynnydd yn y Gofyniad am Arian Cyfalaf (CFR), sef mesur y gwariant cyfalaf yn hanesyddol gan y Cyngor nad yw hyd yma wedi ei ariannu. Caiff y Gofyniad am Arian Cyfalaf ei ddadansoddi yn ail ran y nodyn yma.

	2016/17	2015/16
	£m	£m
<i>Gofyniad Cyllid Cyfalaf Agoriadol</i>	135.2	124.8
<i>Buddsoddiad cyfalaf:</i>		
Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar	14.0	25.5
Eiddo Buddsoddi	0.1	0.0
Arall	0.4	0.0
Gwariant Refeniw a ariannwyd o Gyfalaf Statudol	2.0	4.4
<i>Ffynonellau cyllid:</i>		
Derbyniadau Cyfalaf	(2.4)	(2.8)
Grantiau'r Llywodraeth a chyfraniadau eraill	(5.9)	(10.5)
<i>Symiau a neilltuwyd o Refeniw</i>		
Cyfraniadau Refeniw Uniongyrchol - Cronfa Gyffredinol	(1.2)	(3.4)
MRP	(2.8)	(2.8)
<i>Gofyniad Cyllid Cyfalaf Terfynol</i>	<u><u>139.4</u></u>	<u><u>135.2</u></u>
<i>Egluro'r symudiadau yn ystod y flwyddyn:</i>		
Cynnydd yn yr angen sylfaenol i fenthyca (â chymorth)	2.1	4.0
Cynnydd yn yr angen sylfaenol i fenthyca (heb gymorth)	2.5	6.9
Asedau a gafwyd o dan PFI	(0.3)	(0.4)
Asedau a gafwyd o dan brydlesau cyllid	(0.1)	(0.1)
<i>Cynnydd/(gostyngiad) o ran y Gofyniad Cyllid Cyfalaf</i>	<u><u>4.2</u></u>	<u><u>10.4</u></u>

1.44 PRYDLESAU

Y Cyngor fel Deiliad Prydles:

Prydlesau Cyllid

Mae gan y Cyngor adeiladau amrywiol, llungopiwyd, argraffwyr, cyfrifiaduron a chyfarpar eraill amrywiol o dan amodau prydlesau cyllid. Fe'i nodwyd ar y Fantolen ar y gwerthoedd a nodwyd:

	31 Mawrth 2017	31 Mawrth 2016
	£'000	£'000
Cerbydau, peiriannau, celfi a chyfarpar	159	182
Seilwaith	1,103	1,130

Mae'r Cyngor yn ymrwymedig i wneud y taliadau canlynol o dan y cytundebau yma:

	31 Mawrth 2017	31 Mawrth 2016
	£'000	£'000
Rhwymedigaethau Prydlesau Cyllid (NPV ar leiafswm taliadau):		
- Cyfredol	139	136
- Nid yw'n gyfredol	575	628
Costau Cyllid sy'n daladwy mewn blynyddoedd i ddod	(154)	(140)
Lleiafswm taliadau prydles	<u><u>560</u></u>	<u><u>624</u></u>

Bydd y lleiafswm taliadau prydles yn daladwy dros y cyfnodau canlynol:

	Lleiafswm Taliadau Prydles		Rhwymedigaethau Prydles Cyllid	
	31 Mawrth 2017	31 Mawrth 2016	31 Mawrth 2017	31 Mawrth 2016
	£'000	£'000	£'000	£'000
Nid yn hwy na blwyddyn	91	104	139	136
Yn hwy na blwyddyn ond nid yn hwy na phum mlynedd	105	148	127	166
Hwy na phum mlynedd	364	372	448	462
Lleiafswm taliadau prydles	<u>560</u>	<u>624</u>	<u>714</u>	<u>764</u>

Prydlesau Gweithredu

Mae'r Cyngor wedi prynu loriâu sbwriel, faniau, bysiau mini, llungopiwy'r, cyfrifiaduron a chyfarpar amrywiol eraill o dan amodau prydlesau gweithredu. Mae'r Cyngor yn ymrwymedig i'r taliadau canlynol o dan y cytundebau yma:

	31 Mawrth 2017	31 Mawrth 2016
	£'000	£'000
Nid yn hwy na blwyddyn	345	411
Yn hwy na blwyddyn ond nid yn hwy na phum mlynedd	453	507
Hwy na phum mlynedd	58	60
Lleiafswm taliadau prydles	<u>856</u>	<u>978</u>

Y Cyngor fel Prydlesydd:

Prydlesau Gweithredu

Mae'r Cyngor wedi rhoi ar brydles ei eiddo Stad Corfforaethol o dan amodau prydles gweithredu.

Mae'r lleiafswm taliadau prydles yn y dyfodol sy'n dderbyniadwy o dan brydlesau na ellir eu canslo mewn blynyddoedd i ddod fel a ganlyn:

	31 Mawrth 2017	31 Mawrth 2016
	£'000	£'000
Nid yn hwy na blwyddyn	753	701
Yn hwy na blwyddyn ond nid yn hwy na phum mlynedd	2,416	2,326
Hwy na phum mlynedd	24,693	23,824
Lleiafswm taliadau prydles	<u>27,862</u>	<u>26,851</u>

1.45 MENTRAU CYLLID PREIFAT A CHONTRACTAU TEBYG

Cynllun Menter Cyllid Preifat Ysgol Gyfun Penweddig

2016/17 oedd yr ail ar bymtheg flwyddyn contract Menter Cyllid Preifat o 30 mlynedd ar gyfer adeiladu, cynnal a chadw a gweithredu Ysgol Gyfun Penweddig yn Aberystwyth. Mae'r cytundeb contract Menter Cyllid Preifat yn cwmpasu'r manylebau gweithredu canlynol:

- Rheoli Cyfleusterau – sicrhau bod y safle a'r adeiladu ar gael yn ystod diwrnodau ysgol, diwrnodau swyddfa ac at ddefnydd cymunedol ar amser a chyfnodau y cytunwyd arnynt;
- Cynnal a chadw adeiladau a gwaith peirianyddol – cynnal adeiladau ysgolion, cyfleusterau a chyfarpar mewn cyflwr gwaith da;
- Cynnal a chadw tir – sicrhau y cedwir tir yr ysgol mewn cyflwr diogel, plerusus, ymarferol a gweithredol;
- Cynnal a Chadw Rhwydwaith TG – cynnal prif seilwaith TGCh yr ysgol a'r system ffôn;
- Glanhau – darparu gwasanaeth glanhau a fydd yn sicrhau bod yr ysgol yn gweithredu mewn amgylchedd glân; a
- Gwasanaeth Arlwygo – darparu prydau o safonau maethlon uchel wedi eu darparu yn unol ag anghenion yr ysgol.

Bydd y cytundeb yn nodi'r safonau minimwm ar gyfer y gwasanaethau i'w darparu gan y contractwr, gyda didyniadau o'r ffi sy'n daladwy os na fydd y cyfleusterau ar gael neu os bydd y perfformiad yn is na'r safonau minimwm. Bu i'r contractwr gytuno i fod yn gyfrifol am adeiladu'r ysgol a'i chynnal a'i chadw i gyflwr minimwm derbyniol gan gaffael a chynnal y peiriannau a'r cyfarpar angenrheidiol sydd ei angen i redeg yr ysgol. Caiff yr adeilad ac unrhyw beiriannau a chyfarpar a osodwyd ynddi ar ddiwedd y contract eu trosglwyddo i'r Cyngor am ddim ar ddiwedd y contract. Mae gan y Cyngor hawl o dan gytundeb Cynllun Menter Cyllid Preifat i derfynu'r cytundeb os bydd y Darparwr yn methu â'u goblygiadau fel y nodwyd yn y cytundeb. Bydd y Cyngor, os terfynir y contract yn y fath fodd yn atebol i dalu iawndal i'r Darparwr yn unol â Rhan II Atodlen 3 Cytundeb Menter Cyllid Preifat.

Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar

Nodir yr ased ar Fantolen y Cyngor. Caiff symudiadau yn eu gwerth yn ystod y flwyddyn eu nodi yn y dadansoddiad ar symudiadau Balans Eiddo, Peiriannau a Chyfarpar yn Nodyn 1.13. Mae'r gwerth caiff ei ddwyn ymlaen ar gyfer Ysgol Gyfun Penweddig yn £14,125 mil.

Taliadau

Cytunir gan y Cyngor i wneud taliad bob blwyddyn a gaiff ei gynyddu bob blwyddyn gan chwyddiant a gellir ei leihau os bydd y contractwr yn methu â sicrhau bod deunyddiau ar gael a chyflawni safonau perfformiad mewn unrhyw un flwyddyn sydd fel arall yn sefydlog. Mae'r taliadau sy'n weddill o dan y contract Menter Cyllid Preifat ar 31 Mawrth 2017 (gan eithrio unrhyw amcangyfrif o chwyddiant, sicrhau bod eitemau ar gael/didyniadau perfformiad) fel a ganlyn:

<u>Taliadau i'w gwneud:</u>	Tâl am	Ad-dalu		
	Gwasanaethau	Gwariant Cyfalaf	Llog	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
o fewn blwyddyn	791	528	592	1,911
o fewn 2 i 5 mlynedd	4,029	1,778	1,843	7,650
o fewn 6 i 10 mlynedd	3,696	2,464	1,388	7,548
o fewn 11 i 15 mlynedd	2,782	1,495	271	4,548
	11,298	6,265	4,094	21,657

Er y disgrifir y taliadau a wneir i'r contractwr fel taliadau unedol, maent wedi eu cyfrif er mwyn digolledu'r contractwr am werth teg y gwasanaethau a ddarperir ganddynt, y gwariant cyfalaf a'r llog sy'n daladwy tra bydd y gwariant cyfalaf yn parhau i gael ei ad-dalu. Mae'r rhwymedigaeth sy'n weddill i'r contract am wariant cyfalaf arno fel a ganlyn:

Gwerth y Rhwymedigaethau ar Ddyddiad y Fantolen

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill	6,593	7,015
Ad-dalu'r prif swm	(328)	(422)
Balans ar 31 Mawrth	6,265	6,593

1.46 LLEIHAD YNG NGHWERTH ASED AU ARIANNOL: BUDDSODDIADAU GWLAD YR IÂ

Ym mis Hydref 2008, cwmpodd y banciau Landsbanki, Kaupthing a Glitnir yng Ngwlad yr Iâ, a rhoddwyd is-gwmnïau'r banciau yn y DU, Heritable a Kaupthing Singer & Friedlander yn nwylo'r gweinyddwyr. Roedd y Cyngor wedi buddsoddi £5.5m mewn chwe adnau ar wahân ar draws tri o'r sefydliadau hyn, gyda gwahanol ddyddiadau aeddfedu a chyfraddau llog. Hyd yn hyn mae'r Cyngor wedi derbyn taliadau net cronus o £5,439,018. Mae'r Cyngor eisoes wedi gwerthu gweddill ei fuddiant yn ei hawliadau Landsbanki & Glitnir, felly mae'r unig ffynhonnell arall o daliad(au) pellach yn gysylltiedig â gweinyddiad Heritable Bank. Dangosir buddsoddiad o £9,000 ar y fantolen, sy'n cael ei ddal mewn cyfrif ysgrow (mewn Euros) fel rhan o gytundeb Cyfansoddiad LBI. Mae hwn yn daladwy, yn amodol ar ganlyniad unrhyw daliad(au) terfynol oddi wrth Weinyddwr yr Heritable.

1.47 CYNLLUNIAU PENSIWN Y RHODDWDYD CYFRIF AMDANYNT FEL CYNLLUNIAU CYFRANIADAU DIFFINIEDIG

Mae'r Athrawon a gyflogir gan y Cyngor yn aelodau o Gynllun Pensiwn yr Athrawon, a weinyddir gan Capita. Mae'r Cynllun yn cynnig buddion penodol l athrawon pan fyddant yn ymddeol, ac mae'r Cyngor yn cyfrannu at y costau drwy gyfrannu ar sail canran o gyflog pensiynadwy'r aelodau. Yn dechnegol, Cynllun Buddion Diffiniedig yw hwn. Serch hynny, nid oes cronfa wedi'i sefydlu ar gyfer y Cynllun, a defnyddir cronfa dybiannol fel sail ar gyfer cyfrifo'r gyfradd y bydd yr awdurdodau lleol yn ei gyfrannu fel cyflogwr. Nid yw'r Cyngor yn medru rhoi cyfrif dibynadwy o'i gyfran o'r sefyllfa ariannol waelodol na pherfformiad y Cynllun. At ddibenion y Datganiad Cyfrifon, rhoddir cyfrif am y cynllun hwn fel pe bai'n gynllun cyfraniadau diffiniedig.

Yn 2016/17 talodd y Cyngor £3.8m (£3.6m yn 2015/16) i'r Adran Addysg a Sgiliau mewn perthynas â chostau pensiwn athrawon, sy'n cynrychioli 16.48% o bensiwn taladwy athrawon ar gyfer 2016/17 (14.1% o 1af Ebrill 2015 – 31ain Awst 2015 a 16.48% o 1af Medi – 31ain Mawrth 2016). Yn ogystal, mae'r Cyngor yn gyfrifol am yr holl daliadau pensiwn sy'n gysylltiedig â'r blynyddoedd ychwanegol y mae wedi'u dyfarnu, ynghyd ag unrhyw gynnydd perthnasol. Yn 2016/17, talwyd £233,532 (£267,851 yn 2015/16) i'r Gronfa Pensiwn yr Athrawon, naill ai'n uniongyrchol i neu thrwy Gyngor Sir Caerfyrddin (mewn perthynas â chyfran y Cyngor o gostau hen Gyngor Sir Dyfed o ran ymddeoliad cynnar athrawon). Mae'r Cyngor hefyd wedi gwneud taliadau o £316,859 yn 2016/17 (£288,884 yn 2015/16) yn uniongyrchol i athrawon sydd wedi ymddeol yn gynnar ers 1 Ebrill 1996. Gwerth cyfalafol y taliadau uchod yw £4.2 miliwn a £5.7 miliwn, yn y drefn honno.

1.48 CYNLLUNIAU BUDDION A CHYFRANIADAU DIFFINIEDIG

Cyfranogiad yn y Cynllun Pensiwn

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth ei swyddogion, mae'r Cyngor yn gwneud cyfraniadau tuag at gost buddion ôl-gyflogaeth. Er na fydd y buddion hyn yn daladwy tan fod gweithwyr yn ymddeol, mae ymrwymiad gan y Cyngor i wneud y taliadau (ar gyfer y buddion hynny) a'u datgelu pan fydd gweithwyr yn ennill yr hyn y mae ganddynt hawl iddo yn y dyfodol.

Mae'r Cyngor yn cymryd rhan yn y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, wedi'i weinyddu gan Gyngor Sir Caerfyrddin. Mae'n gynllun cyflog terfynol â buddion diffiniedig a ariennir, sy'n golygu bod y Cyngor a'r gweithwyr yn talu cyfraniadau i'r gronfa, wedi'u cyfrifo ar lefel a ddylai gydbwysu'r rhwymedigaethau pensiwn â'r asedau buddsoddi. Amcangyfrif cyfraniadau cyflogwr o £7,437 mil ar gyfer 2017/18 gan fod yn seiliedig ar y cyfraddau cyfrannu a nodwyd fesul Prisiad Actwaraidd 2016.

Trafodion sy'n Gysylltiedig â Buddion Ymddeoliad

Mae'r Cyngor yn cydnabod cost buddion ymddeoliad wrth adrodd cost y Gwasanaethau pan fydd y gweithwyr yn eu hennill, yn hytrach na phan fyddant yn cael eu talu ar ffurf pensiynau. Fodd bynnag, mae'r swm y mae gofyn i'r Cyngor ei godi ar Dreth y Cyngor yn seiliedig ar yr arian sy'n daladwy yn ystod y flwyddyn. Felly caiff gwir gost y buddion ôl-gyflogaeth/ymddeoliad ei wrthdroi yn y Datganiad o Symudiadau ar Falans y Gronfa Gyffredinol. Gwnaed y trafodion a ganlyn yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant a Balans y Gronfa Gyffredinol drwy'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn ystod y flwyddyn:

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant:		
Cost y Gwasanaethau:		
– cost gyfredol y gwasanaeth	10,666	11,482
– cost blaenorol y gwasanaeth	684	632
– (elw)/colled o setliadau	0	0
Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi:		
– cost llog net	2,371	2,248
Cyfanswm y Buddion Ôl-gyflogaeth a godir o'r Gwarged neu'r Diffyg yn y Gwasanaethau	13,721	14,362
Buddion Ôl-gyflogaeth eraill a godir yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant:		
Ailfesur y rhwymedigaeth budd diffiniedig net gan gynnwys:		
– Enillion ar asedau'r cynllun (ac eithrio'r swm sydd wedi'i gynnwys yn y costau llog net)	(63,246)	12,587
– Enillion a cholledion actiwaraidd sy'n codi ar newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	(5,276)	0
– Enillion a cholledion actiwaraidd sy'n codi ar newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	96,884	(21,316)
- Profiad (elw)/colled	(4,733)	0
	<u>23,629</u>	<u>(8,729)</u>
Cyfanswm y Buddion Ôl-gyflogaeth a godir yn y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant	37,350	5,633
Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn:		
– gwrthdroi'r taliadau net a wnaed i'r Gwarged neu'r Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau ar gyfer buddion ol-gyflogaeth yn unol â'r Cod	(13,721)	(14,362)
Gwir swm a godwyd yn erbyn Balans y Gronfa Gyffredinol ar gyfer pensiynau yn ystod y flwyddyn:		
– cyfraniadau taladwy'r cyflogwr at y cynllun	<u>(7,959)</u>	<u>(7,909)</u>

Asedau a Rhwymedigaethau Pensiynau a Gofnodwyd ar y Fantolen

Mae'r swm a gofnodwyd ar y Fantolen yn sgil rhwymedigaeth y Cyngor o ran ei gynlluniau buddion diffiniedig fel a ganlyn:

	2016/17	2015/16
	£'000	£'000
Gwerth presennol yr ymrwymiad budd diffiniedig	476,137	374,422
Gwerth teg o asedau'r cynllun	(376,932)	(304,608)
Is-gyfanswm	99,205	69,814
Symudiadau eraill yn y rhwymedigaeth (ased)	0	0
Rhwymedigaeth net sy'n codi o'r ymrwymiad budd diffiniedig	99,205	69,814

Cysoni Symudiadau yng Ngwerth Teg Asedau'r Cynllun

	Holl Fuddion Gronfa		Buddion heb Gronfa	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwerth teg agoriadol asedau'r cynllun	304,608	308,309	0	0
Incwm llog	10,937	10,157	0	0
Ailfesur elw(colled):				
– Enillion ar asedau'r cynllun, ac eithrio'r swm sydd wedi'i gynnwys yn y costau llog net	63,246	(12,587)	0	0
Cyfraniadau gan y cyflogwr	7,959	7,909	438	467
Cyfraniadau gan weithwyr i'r cynllun	2,869	2,815	0	0
Buddion a dalwyd	(12,416)	(11,774)	(438)	(467)
Arall	(271)	(221)	0	0
Gwerth teg terfynol asedau'r cynllun	<u>376,932</u>	<u>304,608</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

Cysoni Gwerth Presennol Rhwymedigaethau'r Cynllun (Rhwymedigaeth Buddion Diffiniedig)

	Holl Rhwymedigaethau Gronfa		Rhwymedigaethau heb Gronfa	
	2016/17	2015/16	2016/17	2015/16
	£'000	£'000	£'000	£'000
Balans agoriadol ar 1 Ebrill	374,422	380,399	7,704	8,175
Cost gwasanaeth cyfredol	10,395	11,261	0	0
Cost llog	13,308	12,405	270	262
Cyfraniadau gan gyfranogwyr y cynllun	2,869	2,815	0	0
Ailfesur (enillion) a cholledion:			0	
	86,875	(21,316)	(240)	(266)
– (Enillion)/colledion actiwaraidd sy'n codi o newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol				
Cost blaenorol y gwasanaeth	104	92	0	0
Colledion/(enillion) ar gwtogiad	580	540	0	0
Buddion a dalwyd	(12,416)	(11,774)	(438)	(467)
Rhwymedigaethau a ddiffoddwyd ar setliadau	0	0	0	0
Balans terfynol 31 Mawrth	<u>476,137</u>	<u>374,422</u>	<u>7,296</u>	<u>7,704</u>

Roedd asedau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn cynnwys:

	Dyfynnwyd (Ie/Na)	Gwerth teg asedau'r cynllun	
		2016/17 £'000	2015/16 £'000
Ecwitiau:			
DU	Y	92,725	72,620
Cronfeydd Cyfun Tramor	N	82,171	63,145
Unol Daleithiau	Y	36,185	32,258
Canada	Y	1,885	1,158
Japan	Y	12,439	12,123
Ymylon y Môr Tawel	N	11,308	8,529
Marchnadoedd Datblygol	N	28,647	20,652
Tramor Cyfun	Y	377	0
Is-gyfanswm ecwitiau		265,737	210,485
Bondiau:			
Llywodraeth y DU wedi'u mynegeo	Y	36,562	29,090
Corfforaethol y DU	N	36,562	29,821
Is-gyfanswm bondiau		73,124	58,911
Eiddo:			
Cronfeydd eiddo	N	35,055	33,933
Is-gyfanswm eiddo		35,055	33,933
Arian parod:			
Cyfrifon arian parod	Y	2,262	609
Asedau cyfredol net	N	754	670
Is-gyfanswm arian parod		3,016	1,279
Cyfanswm asedau		376,932	304,608

Ymranriad yr asedau ar draws y categorïau buddsoddi

	2016/17	2015/16
Ecwitiau	70.50%	69.10%
Bondiau	19.40%	19.34%
Eiddo	9.30%	11.14%
Arian parod	0.80%	0.42%

Sail ar gyfer Amcangyfrif Asedau a Rhwymedigaethau

Mae rhwymedigaethau wedi cael eu hasesu ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu uned credyd. Mae amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy yn y dyfodol yn dibynnu ar ragdybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaeth, lefelau cyflog, ac ati.

Amcangyfrifwyd Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol gan Mercer Limited, cwmni annibynnol o actiwariaid, ac mae'r amcangyfrifon ar gyfer y Gronfa yn seiliedig ar y prisiad actiwaraidd diwethaf o'r cynllun fel ar 31 Mawrth 2016.

Y rhagdybiaethau arwyddocaol a ddefnyddiwyd gan yr actiwari oedd:

31 Mawrth 17

31 Mawrth 16

Gwybodaeth ynghylch hyd fel ar ddiwedd y cyfnod cyfrifyddu:

Rhagamcanu hyd rhwymedigaethau Macaulay	18 flynyddoedd	18 flynyddoedd
Proffil hyd a ddefnyddir i bennu rhagdybiaethau	Aeddfed lawn	Aeddfed

Rhagdybiaethau ariannol:

- Cyfradd chwyddiant y Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI)/ailbrisiad buddion CARE	2.30%	2.00%
- Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	3.80%	3.50% *
- Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau mewn taliad/gohiriad	2.30%	2.00%
- Cyfradd disgownt	2.50%	3.60%

* Mae addasiad wedi cael ei wneud ar gyfer cyfyngiad tâl byrdymor yn unol â'r amrywiad actiwaraid diwethaf.

Rhagdybiaethau marwolaeth ôl-ymddeol**(iechyd arferol):**

- Aelodau sydd heb ymddeol	S2PA CMI_2015_[1.5%] (97% dynion, 90% menywod)	S1PA CMI_2012_[1.5%] (95% dynion, 94% menywod)
- Aelodau wedi ymddeol	S2PA CMI_2015_[1.5%] (97% dynion, 90% menywod)	S1PA CMI_2012_[1.5%] (95% dynion, 94% menywod)

Hirhoedledd o gwryw (benyw):

- pensiynwr yn y dyfodol 65 oed mewn 20 mlynedd	25.0 (27.8) o flynyddoedd	25.7 (28.2) o flynyddoedd
- pensiynwr 65 oed ar hyn o bryd	22.8 (25.5) o flynyddoedd	23.4 (25.9) o flynyddoedd

Mae rhagamcanu rhwymedigaethau budd diffiniedig yn sensitif i'r rhagdybiaethau actiwaraid a amlinellir yn y tabl isod. Mae'r dadansoddiadau sensitifrwydd isod wedi cael eu pennu yn seiliedig ar newidiadau rhesymol posibl o'r rhagdybiaethau sy'n digwydd ar ddiwedd y cyfnod adrodd ac yn cymryd ar gyfer pob newid bod y rhagdybiaeth wedi dadansoddi newidiadau tra bo'r holl ragdybiaethau eraill yn parhau'n gyson. Mae'r rhagdybiaethau mewn hirhoedledd, er enghraifft, yn cymryd bod disgwyliad oes yn cynyddu neu'n lleihau i ddynion a menywod. Yn ymarferol, nid yw hyn yn debygol o ddigwydd, a gall newidiadau mewn rhai o'r rhagdybiaethau fod yn rhyng-gysylltiedig. Mae'r amcangyfrifon yn y dadansoddiad o sensitifrwydd wedi dilyn polisiau cyfrifyddu ar gyfer y cynllun, h.y. ar sail actiwaraid gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu uned credyd. Nid oedd y dulliau a'r mathau o ragdybiaethau a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r dadansoddiad sensitifrwydd isod yn newid o'r rhai a ddefnyddiwyd yn y cyfnod blaenorol.

Dadansoddiad sensitifrwydd fel ar 31 Mawrth 2017

Eitem i'w datgelu	Canolog	Sensitifrwydd 1	Sensitifrwydd 2	Sensitifrwydd 3	Sensitifrwydd 4
		+ 0.1% y flwyddyn cyfradd disgownt	+ 0.1% y flwyddyn chwyddiant	+ 0.1% y flwyddyn twf tâl	blwyddyn o gynnydd mewn disgwyliad oes
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Rhwymedigaethau	476,137	467,573	484,857	478,090	485,450
Asedau	(376,932)	(376,932)	(376,932)	(376,932)	(376,932)
Diffyg/(Gwarged)	99,205	90,641	107,925	101,158	108,518
Cost Gwasanaeth	15,595	15,149	16,059	15,595	15,918
Ddisgwyliedig ar gyfer y flwyddyn nesaf					
Cost Llog Net	2,387	2,260	2,611	2,441	2,625
Ddisgwyliedig ar gyfer y flwyddyn nesaf					

Risgiau sy'n gysylltiedig â'r Gronfa Bensiwn

Y prif risgiau i'r Cyngor yn deillio o'r cynllun yw'r rhagdybiaethau hirhoedledd, newidiadau statudol i'r cynllun, newidiadau strwythurol i'r cynllun (h.y. tynnu symiau mawr o'r cynllun), newidiadau i chwyddiant, arenillion bondiau a pherfformiad y buddsoddiadau ecwiti a ddelir gan y cynllun. Mae'r rhain yn cael eu lliniaru i ryw raddau gan y gofynion statudol i godi i'r Gronfa Gyffredinol y symiau sy'n ofynnol gan statud fel y disgrifir yn y nodyn polisïau cyfrifyddu.

1.49 RHWYMEDIGAETHAU AMODOL

Municipal Mutual Insurance

Municipal Mutual Insurance (MMI) oedd yswirwyr y Cyngor cyn 1996 a bu iddynt roi'r gorau i gyflawni busnes yswiriant ar 30 Medi 1992. I sicrhau ei fod yn terfynu'n drefnus, cyflwynwyd Cynllun Trefniant (Cynllun) a ddaeth i rym ar 21 Ionawr 1994. Rhoddodd cyfarwyddwyr MMI y Cynllun ar waith ar 13 Tachwedd 2012, ar ôl iddi ddod i'r amlwg na fyddai modd terfynu'r busnes yn ddi-ddyled. Penodwyd Ernst & Young yn weinyddwyr ar gyfer y Cynllun a phennodd gyfradd lefi gychwynnol o 15%, swm o £30 mil, a dalwyd gan y Cyngor yn 2013/14. Yn 2015/16, hysbyswyd y Cyngor o'r ffaith bod cyfradd yr ardoll yn cael ei chodi i 25%, felly cronwyd swm o £20 mil i mewn i gyfrifon 2015/16 ar gyfer yr ardoll ychwanegol hon. O dan y Cynllun, mae'n ofynnol i gredydwyr yswiriant mwyaf MMI (Credydwyr y Cynllun) dderbyn taliadau rhannol o'r hawliadau (yn y gorffennol a'r dyfodol). Yr uchafswm y gellir ei adfachu oherwydd unrhyw lefi yn y dyfodol y1 £153,857, ar yr amod nad yw Ceredigion yn gwneud unrhyw hawliadau eraill yn erbyn y Cynllun. Ni ddisgwyliir iddo wneud hynny.

Adfachu Grant Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif

Mae'r Cyngor wedi derbyn arian grant Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif ar gyfer ysgolion Bro Teifi a Dyffryn Cledlyn. Mae yna amod adfachu ar y grant hwn sy'n golygu y bydd yn rhaid ad-dalu canran ohono os na fydd yr ysgol yn bwrw'r targedau lleoedd gwag mewn 5 mlynedd (adfachu 10% os yw rhwng 15-15% ac

adfachu 20% os yw dros 25%). Mae'r Cyngor yn monitro'r lleoedd gwag yn barhaus ac mae'n hyderus na fydd angen ad-dalu'r grant.

Premiwm Treth y Cyngor ar Ail Gartrefi

Cyflwynwyd premiwm o 25% ar Dreth y Cyngor ar gyfer Ail Gartrefi o 2017/18. Yn ystod 2016/17 gwnaeth rhai perchnogion tai gais llwyddiannus i newid o dalu Treth y Cyngor ar eu heiddo i ddechrau talu Ardreth Annomestig Genedlaethol (NDR). Llwyddodd rhai perchnogion tai i gael y newid wedi'i ôl-ddyddio dros nifer o flynyddoedd. Mi allai rhai perchnogion tai eraill newid yn ystod 2017/18 (gyda'r ôl-ddyddio'n berthnasol hefyd) a fyddai arwain at golli incwm. Ni fyddai'r Cyngor yn elwa o daliadau'r Ardreth Annomestig Genedlaethol oherwydd byddai'n rhaid talu'r rhain i'r gronfa NDR, sy'n cael ei gweithredu'n genedlaethol gan Lywodraeth Cymru.

1.50 DATGELU NATUR A MAINT Y RISGIAU SY'N DEILLIO O OFFERYNNAU ARIANNOL

Mae gweithgarwch Rheoli Trysorlys y Cyngor yn golygu ei fod yn agored i amrywiaeth o risgiau ariannol:

- Risg credyd – y posibilrwydd y gallai partïon eraill fethu â thalu symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor.
- Risg Hylifedd ac Ail-gyllido – y posibilrwydd na fydd y Cyngor yn meddu ar gyllid i gyflawni ei rwymedigaethau i wneud taliadau.
- Risg y farchnad – posibilrwydd y gallai colledion ariannol ddod i ran y Cyngor o ganlyniad i newidiadau mewn mesurau megis cyfraddau llog a symudiadau ar y farchnad stoc.

Mae tîm Trysorlys canolog yn cyflawni'r gwaith o Reoli'r Trysorlys gyda chymorth cynghorydd allanol – Capita Treasury Solutions Ltd (a elwid gynt yn Sector Treasury Services Ltd). Diffinnir Rheoli'r Trysorlys fel a ganlyn: 'Rheoli buddsoddiadau a llifau arian yr awdurdod, ei drafodion bancio, marchnadoedd ariannol a marchnadoedd cyfalaf; rheoli'n effeithiol y risgiau sydd ynghlwm wrth y gweithgareddau hynny a cheisio sicrhau'r perfformiad gorau posibl yn unol â'r risgiau hynny'.

Mae Deddf Llywodraeth Leol 2003 yn ei gwneud hi'n ofynnol i'r Cyngor lunio Strategaeth Rheoli'r Trysorlys, a gaiff ei gymeradwyo'n flynyddol gan y Cyngor llawn. Mae Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor yn nodi polisiau'r Cyngor o ran rheoli ei fuddsoddiadau a'i ddyledion ac o ran blaenoriaeth i ddiogelwch a hylifedd y buddsoddiadau hynny.

Risg Credyd

Mae risg credyd yn deillio o adneuo'n gyda banciau a sefydliadau ariannol, ac o fod yn agored i gwsmeriaid y Cyngor. Ni wneir adneuo'n gyda banciau a sefydliadau ariannol os nad oes ganddynt statws credyd.

Caiff statws credyd ei fonitro gan wasanaeth monitro ar-lein ynghyd â rhestrau graddfeydd credyd wythnosol a ddarperir gan Capita Treasury Solutions. Mae hwn yn defnyddio sgoriau credyd o'r 3 asiantaeth sgorio credyd (Fitch, Moody's a Standard & Poor's) ac maent hefyd yn cyfnewid data ynglŷn ag unrhyw ddiffyg lle mae hyn yn bodoli yn y marchnadoedd. Hysbysir y Cyngor yn electronig bob tro y bydd statws credyd un o'r sefydliadau sydd ar y rhestr gymeradwy'n newid. Os caiff un o'r gwrthbartïon neu gynllun buddsoddi ei israddio a bod hynny'n golygu nad yw'n bodloni meini prawf sylfaenol y Cyngor o ran credyd, bydd y Cyngor yn

rhoi'r gorau ar unwaith i ddefnyddio'r gwrthbarti hwnnw neu'r cynllun buddsoddi hwnnw.

Isod, nodir y meini prawf credyd o ran asedau ariannol y Cyngor ar 31ain Mawrth 2017:

Categori'r Asedau Ariannol	Meini Prawf	Buddsoddiad unigol mwyaf ar 31/03/2017	Cyfanswm y Buddsoddiadau ar 31/03/2017
Buddsoddiadau Penodol			
Adneuron yn Awdurdodau Lleol y DU	Dim sgôr gredyd	£2.0m	£3.0m
Adneuron mewn banciau sydd wedi'u gwladoli'n rhannol neu'n llwyr gan Lywodraeth y DU	Isafswm sgôr: Byrdymor F2	£1.5m	£2.5m
Adneuron mewn Banciau / Cymdeithasau Adeiladu	Isafswm sgôr: Hirdymor A Byrdymor F1	£4.0m	£4.35m
Buddsoddiadau Amhenodol			
Cynllun Morgeisi'r Awdurdod Lleol	Yn unol â phenderfyniad y Cyngor Llawn	£1.0m	£1.0m
Adneuron Gwlad yr Iâ	Amherthnasol	£0.009m	£0.009m

Mae gan y Cyngor restr fuddsoddi a gymeradwyir gan y Cyngor Llawn fel rhan o'r strategaeth flynyddol i Reoli'r Trysorlys. Mae'r rhestr yn cynnwys:

- y categorïau buddsoddi a ganiateir a phwy sydd wedi ei awdurdodi i fuddsoddi ym mhob categori (e.e. swyddogion mewnol, rheolwyr cronfeydd allanol);
- y meini prawf sylfaenol sy'n ofynnol o ran credyd ar gyfer pob math o fuddsoddiad;
- gwerth uchaf yr arian y gellir ei fuddsoddi gyda phob gwrthbarti unigol;
- gwerth uchaf yr arian y gellir ei fuddsoddi ym mhob categori buddsoddi;
- y cyfnod hiraf a ganiateir ar gyfer pob math o fuddsoddiad;
- y terfyn uchaf ar gyfer buddsoddiadau hirach na 364 o ddiwrnodau.

Caiff y rhestr ei hadolygu a'i diweddarau'n rheolaidd yn unol â'r statws credyd diweddaraf a chyflwr y farchnad.

Bu i'r Cyngor brofi diffyg talu o ran buddsoddiadau ar chwech buddsoddiad â chyfanswm o £5.5m gyda Banciau Gwlad yr Iâ a/ neu eu His-gwmnïau yn y Deyrnas Unedig yn ystod blwyddyn ariannol 2008/09. Nodir gwybodaeth bellach ar y buddsoddiadau yma yn Nodyn 1.46.

Mae'r dadansoddiad canlynol yn crynhoi'r risg credyd mwyaf posibl i'r Cyngor, yn seiliedig ar brofiad o ddiffygdalu a methu casglu yn ystod yr wyth mlynedd ariannol ddiwethaf, a addaswyd i adlewyrchu amodau'r farchnad bresennol.

	<u>Swm ar</u> <u>31/03/17</u>	<u>Profiad</u> <u>hanesyddol</u> <u>o</u> <u>ddiffygdalu</u>	<u>Profiad</u> <u>hanesyddol</u> <u>wedi'i addasu</u> <u>ar gyfer</u> <u>amodau'r</u> <u>farchnad ar</u> <u>31/03/17</u>	<u>Amcan o'r</u> <u>amlygiad</u> <u>mwyaf posibl i</u> <u>ddiffygdalu a</u> <u>methiant i</u> <u>gasglu</u> <u>buddsoddiadau</u>	<u>Amcan o'r</u> <u>amlygiad</u> <u>mwyaf ar</u> <u>31/03/17</u>
	<u>£'000</u> A	<u>%</u> B	<u>%</u> C	<u>£'000</u> A x C	<u>£'000</u>
Adneuon â Banciau a sefydliadau ariannol	10,850	2.8%	2.8%	304	304

Yn ystod y flwyddyn ariannol bu'r Cyngor yn gweithredu o fewn cyfyngiadau'r trysorlys a'r Dangosyddion Darbodus a nodwyd yn yr adroddiad blynyddol ar Strategaeth Rheoli'r Trysorlys.

Risg Hylifedd ac Ail-gyllido

Oherwydd bod y Cyngor yn gallu benthyg oddi wrth y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (PWL B), nid oes risg sylweddol na fydd yn gallu codi arian i gyflawni'r ymrwymadau sydd ganddo o dan yr offerynnau ariannol. Yn hytrach, mae risg yn codi oherwydd bod y Cyngor yn gorfod adnewyddu cyfran helaeth o'i fenthyciadau ar adeg pan fo'r cyfraddau llog yn anffafriol. I'r perwyl hwn, mae'n allweddol ystyried proffil aeddfedrwydd dyledion wrth ymgymryd â benthyciadau newydd neu ailstrwythuro'r benthyciadau presennol.

Dyma ddadansoddiad o aeddfedrwydd dyledion allanol y Cyngor ar 31ain Mawrth 2017:

	£'000
Llai na blwyddyn	6,988
Rhwng blwyddyn a dwy flynedd	990
Rhwng dwy a phum mlynedd	8,369
Rhwng pump a deng mlynedd	17,686
Deng mlynedd a mwy	80,978
	<u>115,011</u>

Bydd yr holl ddyledion masnachol a dyledion eraill yn daladwy ymhenn llai na blwyddyn.

Risg y Farchnad

Risg Cyfradd Llog

Mae'r Cyngor yn agored i risg o ran ei amlygiad i symudiadau yng nghyfraddau llog ei fenthyciadau a'i fuddsoddiadau. Mae newidiadau i'r gyfradd llog yn cael effaith gymhleth ar y Cyngor. Er enghraifft, byddai cynnydd yn y gyfradd llog yn peri'r effeithiau canlynol:

- Benthyciadau ar gyfraddau newidiol – bydd y treuliau llog a godir ar y Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant yn codi.
- Benthyciadau ar gyfraddau sefydlog – bydd gwerth teg y rhwymedigaethau'n disgyn.

- Buddsoddiadau ar gyfraddau newidiol – bydd yr incwm llog a gredydir i'r Datganiad Cynhwysfawr o Incwm a Gwariant yn codi.
- Buddsoddiadau ar gyfraddau sefydlog – bydd gwerth teg yr asedau'n disgyn.

Caiff benthyciadau eu cario ar gost amorteiddiedig, ac felly ni fyddai'r enillion a'r colledion enwol ar fenthyciadau ar gyfradd sefydlog yn effeithio ar y Cyfrif Incwm a Gwariant. Fodd bynnag, caiff newidiadau yn y llog sy'n daladwy ac yn dderbyniadwy ar fenthyciadau ar gyfradd newidiol eu codi ar y Cyfrif Incwm a Gwariant a byddant yn effeithio ar Fantolen y Gronfa Gyffredinol.

Mae gan y Cyngor nifer gyfyngedig o strategaethau i reoli'r risg o ran cyfraddau llog o ystyried yr hinsawdd bresennol lle mae'r cyfraddau llog yn isel. Y brif strategaeth yw rheoli'r gofynion o ran llif arian a'r balans craidd, gwneud buddsoddiadau mwy hirdymor pan fo'r cronfeydd dros ben yn caniatáu hynny, a mynd ati ar yr un pryd i gydnabod y gofynion cyllido yn rhaglen gyfalaf tair blynedd y Cyngor a chyflawni benthyciadau newydd hirdymor tra mae'r cyfraddau llog yn dal i fod ar eu hisaf erioed.

Yn 2016/17 roedd portffolio buddsoddi'r Cyngor (ac eithrio'r llog a gronnwyd) yn £21.0 miliwn ar ddechrau'r flwyddyn ac yn £10.9 miliwn ar ddiwedd y flwyddyn. Dechreuodd portffolio dyled y Cyngor (ac eithrio'r llog a gronnwyd) ar £116.1 miliwn ac roedd yn £114.7 miliwn ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae asesiad o safle diweddaraf y gyfradd llog a'r rhagolygon at y dyfodol yn bwydo i'r broses o bennu'r gyllideb flynyddol. Fe'i defnyddir hefyd i fonitro a rhagfynegi alldro'r gyllideb yn rheolaidd yn ystod y flwyddyn. Mae hyn yn caniatáu i unrhyw newidiadau anffafriol gael eu hystyried. Daw rhagolygon ynghylch y cyfraddau llog i law gan ragolygwyr annibynnol drwy gynghorwyr trysorlys allanol y Cyngor. Mae hyn nid yn unig yn dylanwadu ar strategaethau benthycia ond hefyd ar amserlenni buddsoddi a'r cydbwysedd cyffredinol rhwng y portfolios buddsoddi a benthycia.

Ar 31/03/2017, pe bai'r cyfraddau llog 1% yn uwch a phob newidyn arall yn gyson, byddai'r effaith ariannol fel a ganlyn:

	£'000
Cynnydd o ran y Llog sy'n dderbyniadwy ar fuddsoddiadau cyfradd newidiol	(81)
Cyfanswm yr effaith ar y Cyfrif Incwm a Gwariant	(81)
Effaith Gwerth Teg	£'000
Gostyngiad yng ngwerth teg yr asedau buddsoddi cyfradd sefydlog	10
Gostyngiad yng ngwerth teg y benthyciadau cyfradd sefydlog	20,236

Nid oes gan y Cyngor unrhyw rwymedigaethau benthycia ar gyfradd newidiol.

Byddai effaith cwmp o 1% yn y cyfraddau llog fel yr uchod, ond gyda'r symudiadau wedi'u gwrthdroi.

Risg o ran Prisiau

Nid yw'r Cyngor yn defnyddio rheolwr cronfa allanol bellach; felly mae'r buddsoddiadau a wneir ar hyn o bryd yn seiliedig ar gyfraddau llog sefydlog. Nid yw'r Cyngor felly yn agored ar hyn o bryd i gollledion sy'n codi yn sgil newidiadau

ym mhrisiau eitemau a gaiff eu masnachu e.e. cyfranddaliadau, giltiau, tystysgrifau adneuo.

Risg y Cyfnewidfeydd Tramor

Mewn amgylchiadau arferol ni fyddai unrhyw asedau neu rywmedigaethau ariannol gan y Cyngor mewn arian tramor ac felly ni fyddai'n agored i golled sy'n codi o symudiadau mewn cyfraddau cyfnewid. Fodd bynnag, o ganlyniad i broses weinyddu'r Heritable Bank yng Ngwlad yr Iâ a'r cytundeb Cyfansoddiad LBI, mae swm a bennwyd mewn Euros (sy'n cyfateb i tua £9,000) yn cael ei ddal mewn cyfrif ysgrow nes ceir canlyniad taliad(au) pellach oddi wrth Weinyddwyr Heritable Bank.

1.51 DIGWYDDIADAU AR ÔL Y FANTOLEN

Does dim digwyddiadau ôl fantolen ar gyfer 2016/17.

1.52 AWDURDODI'R CYFRIFON I'W CYHOEDDI

Awdurdodir y Datganiad Cyfrifon i'w gyhoeddi gan Bennaeth Cyllid ar 21^{ain} Medi 2017.

DATGANIAD LLYWODRAETHAU BLYNYDDOL

1. Cwmpas cyfrifoldeb y Cyngor

Mae Cyngor Sir Ceredigion yn gyfrifol am sicrhau bod ei fusnes yn cael ei gyflawni yn unol â'r gyfraith a safonau priodol, a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu, bod cyfrif priodol amdano, a'i fod yn cael ei ddefnyddio mewn ffordd ddarbodus, effeithlon ac effeithiol.

O dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2009, mae dyletswydd ar yr Awdurdod hefyd i wneud trefniadau i sicrhau ei fod yn gwella'r modd y mae'n arfer ei swyddogaethau'n barhaus, gan roi sylw i ddarbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd.

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 hefyd yn cyflwyno trefniadau llywodraethu newydd ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru. Mae'n ofynnol i gyrff cyhoeddus ymgymryd â datblygu cynaliadwy. Mae'n rhoi dyletswydd llesiant ar gyrff cyhoeddus i bennu ac i gyhoeddi amcanion llesiant er mwyn iddynt gyfrannu cymaint â phosibl at y saith nod llesiant cenedlaethol. Mae disgwyl iddynt hefyd gymryd pob cam rhesymol i gyflawni eu hamcanion.

Pan fydd yn cyflawni'r cyfrifoldeb cyffredinol hwn, mae'r Awdurdod yn gyfrifol am roi trefniadau priodol ar waith i lywodraethu ei fusnes ac i hwyluso camau i arfer ei swyddogaethau'n effeithiol, gan gynnwys trefniadau i reoli risg.

Cafodd Fframwaith Llywodraethu ei baratoi yn 2010 ac fe'i hadolygwyd yn unol â fframwaith CIPFA/SOLAFE Delivering Good Governance in Local Government 2016. Cafodd y fframwaith ei ddefnyddio i adolygu'r trefniadau llywodraethu presennol.

Yn sgil yr adolygiad ac yn unol â gofynion y Fframwaith, cafodd Cod Llywodraethu Corfforaethol Lleol ei baratoi, ac fe gyflwynwyd drafft i'r Pwyllgor Archwilio ei ystyried.

Mae'r Cod Llywodraethu Corfforaethol Lleol yn dod â holl drefniadau llywodraethu ac atebolrwydd y Cyngor ynghyd mewn un ddogfen ac yn tynnu sylw at feysydd lle mae angen gwneud rhagor o waith. Mae'r Cod yn seiliedig ar y canllawiau arferion gorau a nodir yn fframwaith CIPFA/SOLACE Delivering Good Governance in Local Government.

Mae'r fframwaith newydd hwn yn seiliedig ar y fframwaith rhyngwladol International Framework: Good Governance in the Public Sector (CIPFA/IFAC, 2014) a'r saith egwyddor a ganlyn:

- A: Ymddwyn ag uniondeb, gan ddangos ymrwymiad cadarn i werthoedd moesegol, a pharchu rheolaeth y gyfraith
- B: Sicrhau ei fod yn agored a'i fod yn ymgysylltu'n helaeth â rhanddeiliaid
- C: Diffinio canlyniadau yn nhermau manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynaliadwy
- D: Penderfynu ar yr ymyriadau sydd eu hangen i wneud y gorau o'r camau i gyflawni'r canlyniadau arfaethedig
- E: Datblygu capasiti'r sefydliad, gan gynnwys gallu ei arweinyddiaeth a'r unigolion tu mewn iddo

- F: Rheoli risgiau a pherfformiad drwy reolaeth fewnol gadarn a thrwy reoli arian cyhoeddus mewn ffordd gadarn
- G: Defnyddio arferion gweithio da o ran tryloywder, adrodd ac archwilio i sicrhau atebolrwydd effeithiol

Mae'r datganiad hwn yn egluro sut y mae'r Awdurdod wedi cydymffurfio â'r saith egwyddor graidd a'r is-egwyddorion a geir yn y fframwaith ac yn ein Cod Llywodraethu Corfforaethol Lleol.

Mae'r datganiad hwn hefyd yn bodloni gofyniad Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014.

2. Asesiad o effeithiolrwydd prif elfennau'r fframwaith llywodraethu

Mae Cyngor Sir Ceredigion wedi ymrwmo i ddangos bod ganddo'r trefniadau llywodraethu corfforaethol angenrheidiol ar waith i berfformio'n effeithiol.

Mae Arweinydd Cyngor Sir Ceredigion yn darparu cyfeiriad strategol clir ac mae'r cyfansoddiad yn diffinio rolau'r Cynghorwyr a'r swyddogion yn glir. Mae Archwilio Mewnol ac Allanol, y Pwyllgor Moeseg a Safonau a'r Pwyllgor Archwilio wedi ymrwmo i sicrhau bod y trefniadau llywodraethu yn effeithiol ac yn gadarn.

Ystyriodd y Cyngor sylwadau Swyddfa Archwilio Cymru y llynedd ac mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu fframwaith newydd CIPFA/SOLACE, *Delivering Good Governance Framework (2016)*, sy'n amlinellu saith egwyddor graidd ar gyfer llywodraethu corfforaethol. Mae i bob un o'r egwyddorion hyn is-egwyddorion, ac mae pob un ohonynt yn cynnwys cyfres o ofynion penodol.

Mae Cyngor Sir Ceredigion wedi cynnal adolygiad blynyddol o effeithiolrwydd ei drefniadau llywodraethu yn erbyn y fframwaith newydd ac mae wedi rhoi sgôr i bob ymddygiad. Cafodd yr adolygiad o effeithiolrwydd a gynhaliwyd ar lefel y swyddogion ei lywio gan reolwyr o fewn yr Awdurdod sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal yr amgylchedd llywodraethu. Fe'i seiliwyd hefyd ar sylwadau gan yr archwilwyr allanol, asiantaethau arolygu eraill, y Grŵp Arweiniol a Phenaethiaid y Gwasanaethau. Cyflwynwyd fframwaith yr adolygiad gerbron y Pwyllgor Archwilio ym mis Mawrth 2017 a chynhaliwyd gweithdy i'r Aelodau ym mis Mehefin i adolygu'r asesiad.

Mae effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu'n seiliedig ar dystiolaeth a sicrwydd sy'n deillio o:

- Archwiliadau ac arolygiadau mewnol ac allanol
- Rheolaethau ariannol
- Rheoli risg a pherfformiad
- Safonau moesegol a chyfreithiol
- Y Cyfarwyddwyr Corfforaethol ac uwch-reolwyr eraill, gan gynnwys Swyddog a151 a'r Swyddog Monitro
- Y Pwyllgor Archwilio
- Y Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu

Mae'r Cyngor hefyd wedi llunio Cod Llywodraethu Corfforaethol Lleol sy'n amlinellu'r systemau a'r prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd, a ddefnyddir i gyfarwyddo ac i reoli'r awdurdod a'i waith, yn ogystal â rhoi cyfrif i'r gymuned, ymgysylltu â hi, a'i harwain.

Mae'n galluogi'r awdurdod i fonitro'r camau i gyflawni ei amcanion strategol ac i ystyried a yw'r amcanion hynny wedi arwain at ddarparu gwasanaethau priodol costeffeithiol.

Mae'r system rheoli mewnol yn rhan bwysig o'r cod a bwriedir iddi reoli risg at lefel resymol. Ni all ddileu pob risg y bydd yr awdurdod yn methu â chyflawni ei bolisiâu, ei nodau a'i amcanion, ac felly ni all ond roi sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd. Mae'r system rheoli mewnol yn seiliedig ar broses barhaus i bennu ac i flaenoriaethu'r risgiau rhag cyflawni polisiâu, nodau ac amcanion y Cyngor, i werthuso'r tebygolrwydd y bydd y risgiau hynny'n digwydd a'u heffaith os byddant yn digwydd, ac i reoli'r risgiau mewn ffordd effeithlon, effeithiol a darbodus.

Mae'r Cod Llywodraethu Corfforaethol Lleol ar gael ar wefan y Cyngor yn www.ceredigion.gov.uk

3. Llwyddiannau llywodraethu corfforaethol 2016/17

Mae'r Cod Llywodraethu Corfforaethol Lleol yn amlinellu ymrwymiad yr awdurdod lleol i egwyddorion llywodraethu da. Yn y paragraffau a ganlyn, amlinellir llwyddiannau llywodraethu corfforaethol 2016/17.

- A. Ymddwyn ag uniondeb, gan ddangos ymrwymiad cadarn i werthoedd moesegol, a pharchu rheolaeth y gyfraith.
- Cafodd Cod Ymddygiad yr Aelodau a Pholisi Chwythu'r Chwiban eu hadolygu a'u diweddarau yn 2016
 - Cafodd CeriNet ei datblygu i gynnwys gwybodaeth i weithwyr newydd, y Llawlyfr Gweithwyr, y Pecyn Adnoddau i Reolwyr ac, yn ddiweddar, adran Dysgu a Datblygu
 - Cafodd yr amcanion llesiant a gwella cyntaf eu cyhoeddi
- B. Sicrhau ei fod yn agored a'i fod yn ymgysylltu'n helaeth â rhanddeiliaid.
- Cynhaliwyd asesiad llesiant (y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus) gan ymgynghori ac ymgysylltu'n helaeth â'r cyhoedd. Fe'i defnyddir i osod sylfaen ar gyfer Cynllun Llesiant y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus
 - Cynhaliwyd ymgynghoriad ar amcanion llesiant a gwella cyntaf yr awdurdod lleol ac fe'u cyhoeddwyd erbyn 31 Mawrth 2017
 - Roedd Adroddiad Gwella Blynnyddol 2015/16 yn cydnabod bod y Cyngor yn cryfhau ei gapasiti i gyfathrebu ac i ymgysylltu â dinasyddion ac yn gwella ei drefniadau i ymgysylltu ac i gyfathrebu â dinasyddion
- C. Diffinio canlyniadau yn nhermau manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol cynaliadwy.
- Paratowyd pecyn adnoddau ymgysylltu â'r cyhoedd yn unol â'r Egwyddorion Cenedlaethol ar gyfer Ymgysylltu â'r Cyhoedd
 - Mae'r Awdurdod wedi cymryd y camau a ganlyn i roi Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 ar waith
 - ✓ Paratoi amcanion a datganiad llesiant
 - ✓ Cynnwys y nodau llesiant a'r egwyddor datblygu cynaliadwy yn y broses cynllunio busnes
 - ✓ Llunio offeryn Asesu Effaith Integredig newydd

- ✓ Sefydlu grŵp a chynllun gweithredu Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol
 - ✓ Adolygu'r Cyfansoddiad
 - ✓ Cyflawni asesiad llesiant lleol y Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus
- D. Penderfynu ar yr ymyriadau sydd eu hangen i wneud y gorau o'r camau i gyflawni'r canlyniadau arfaethedig
- Lluoio offeryn Asesu Effaith Integredig newydd i gynorthwyo'r Aelodau o ran y broses benderfynu
- E. Datblygu capasiti'r sefydliad, gan gynnwys gallu ei arweinyddiaeth a'r unigolion tu mewn iddo
- Hyfforddiant i'r Aelodau
 - i. Diogelu
 - ii. Trefniadau chwythu'r chwiban
 - iii. Cadeiryddion ac Is-gadeiryddion y pwyllgorau craffu
 - iv. Y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant
 - v. Cyfathrebu, y wasg a'r cyfryngau
 - Hyfforddiant i'r Aelodau a'r swyddogion ar Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
 - Rhoi'r modiwl dysgu a datblygu ar waith o fewn CeriNet
 - Cyflwyno modiwlau e-ddysgu
- F. Rheoli risgiau a pherfformiad drwy reolaeth fewnol gadarn a thrwy reoli arian cyhoeddus mewn ffordd gadarn
- Caiff y Gofrestr Risg Gorfforaethol ei diweddarau bob chwarter
 - Cyhoeddwyd adroddiad perfformiad y Cynllun Gwella ym mis Hydref 2016
 - Cafodd y Strategaeth Ariannol Tymor Canolig ei diweddarau a'i chymeradwyo ym mis Chwefror 2016
- G. Defnyddio arferion gweithio da o ran tryloywder, adrodd ac archwilio i sicrhau atebolrwydd effeithiol
- Cyhoeddir adroddiadau blynyddol gan gynnwys
 - i. Adroddiad ar y cynnydd o ran y Cynllun Gwella (Hydref 2016)
 - ii. Datganiad Ariannol Blynyddol

4. Barn ar lefel y sicrwydd y gall y trefniadau sicrwydd ei roi

Mae'r Prif Archwilydd Mewnol yn paratoi Adroddiad Blynyddol a gyflwynir i'r Pwyllgor Archwilio ym mis Mehefin. Mae'r adroddiad yn amlinellu canlyniadau unigol a chydganlyniadau'r adolygiadau archwilio a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn, ac mae'n rhoi'r farn archwilio gyffredinol o ran sicrwydd yn seiliedig ar y gwaith archwilio hwn. Mae'r sicrwydd a ddarperir hefyd yn rhoi sylw i'r cynnydd a wneir o ran rhoi'r gwelliannau ar waith, ystyried y gofrestr risgiau a'r sicrwydd a ddarperir yn yr adroddiadau a gyhoeddwyd gan yr archwilwyr allanol. Rhoddir manylion yn yr adroddiad ynghylch cwmpas y gwaith archwilio a'r angen i ailflaenoriaethu drwy'r amser i sicrhau bod y gwaith a wneir o ran sicrwydd yn ddigonol.

Cododd Swyddfa Archwilio Cymru bryderon yn adroddiad ISA260 2015-16 ynghylch y gostyngiad yn nifer y staff yn yr Adain Archwilio Mewnol oherwydd absenoldebau yn yr hirdymor a'r tymor byr a oedd wedi arwain at y ffaith nad oedd nifer o adroddiadau archwilio cynlluniedig wedi'u cwblhau. Serch hynny, mae sylw

wedi'i roi bellach i'r prinder adnoddau yn y tîm gan fod dau aelod ychwanegol o staff wedi'u penodi.

Mae Swyddfa Archwilio Cymru wedi adolygu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol ac felly er mwyn osgoi dyblygu gwaith, nid ydyw wedi'i gynnwys yn y rhaglen waith ar gyfer archwilio mewnol. Mae'r maes hwn wedi'i gynnwys yn Adroddiad Blynyddol yr Adain Archwilio Mewnol. Serch hynny, ymgynghorwyd â'r Prif Archwilydd Mewnol.

Cynhaliodd yr Adain Archwilio Mewnol ei hunanasesiad blynyddol ar ddiwedd y flwyddyn a hefyd cynhaliodd ein cymheiriaid asesiad allanol o'r gwasanaeth yn ystod y flwyddyn. Mae'r cynlluniau gwella sy'n deillio o'r asesïadau hyn wedi'u cynnwys yn yr Adroddiad Blynyddol Archwilio Mewnol, lle nodir y gwelliannau a wnaed a'r gwelliannau y bwriedir eu gwneud yn sgil yr argymhellion, ynghyd â chanlyniadau Cynllun Gwella Sicrwydd Ansawdd y gwasanaeth yn unol â gofynion y PSIAS er mwyn sicrhau bod y Pwyllgor Archwilio yn medru monitro'r cynnydd.

Daeth y Prif Archwilydd Mewnol i'r casgliad yn ei Hadroddiad Blynyddol, a oedd yn seiliedig ar y canlynol:

- y nifer, y cwmpas a'r sicrwydd a gafwyd o'r adolygiadau mewnol ac allanol a'r archwiliadau dilynol a gynhaliwyd yn ystod y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2017, a
- derbyn y camau a gymerwyd gan y rheolwyr (yn enwedig y rheini a ystyrir yn sylweddol),

fod gan Gyngor Sir Ceredigion fframwaith boddhaol ar waith o ran llywodraethu, rheoli risgiau a rheolaethau mewnol i reoli'r modd y cyflawnir amcanion y sefydliad.

Mae Dirprwy Brif Weithredwr y Cyngor yn gweithredu fel yr Uwch-berchennog Risg Gwybodaeth ac mae Diogelu Data a Diogelwch TGCh yn dod o dan Bennaeth y Gwasanaethau TGCh a Chwsmeriaid.

Yn draddodiadol mae Fforwm yr Uwch-berchennog Risg Gwybodaeth yn cynnwys arbenigwyr yn eu meysydd: e.e. Cyfleusterau, Diogelu Data, Diogelwch TG, ynghyd â Phenaethiaid TG, Cyfreithiol ac Adnoddau Dynol a rhai cynrychiolwyr o'r adrannau. Mae'r Fforwm yn cwrdd ar sail *ad hoc* yn ôl yr angen.

Mae'r rolau allweddol a threfniadau craffu presennol yr Asedau Gwybodaeth fel a ganlyn:

- Mae gennym Swyddog Diogelwch TG sy'n cynghori ynghylch diogelwch data ac ymgynghorwyr allanol sy'n cael eu cyflogi o bryd i'w gilydd i brofi trefniadau diogelwch yr Awdurdod a chynghori yn eu cylch.
- Mae gennym Swyddog Rheoli Gwybodaeth a Chofnodion sy'n cynghori ynghylch cydymffurfiaeth gyfreithiol gan sicrhau y cedwir at y polisiau a'r gweithdrefnau sydd ar waith.
- Mae'r Bwrdd Cynghori Newid Technegol yn cwrdd bob mis i drafod materion gweithredol sy'n ymwneud â TGCh lle caiff diogelwch ei ystyried.
- Mae'r Grŵp Corfforaethol Diogelu Data (a gaiff ei adnabod yn fewnol fel Cyfarfod y Grŵp Corfforaethol Diogelu Data / Rhyddid Gwybodaeth / Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol) yn cwrdd yn chwarterol a chaiff ei gadeirio gan y Pennaeth Cymorth Polisi (Dirprwy Gadeirydd - Pennaeth y Gwasanaethau TGCh a Chwsmeriaid).

- Cynhelir cyfarfod Argyfyngau a Pharhad Busnes bob chwarter a chaiff ei gadeirio gan yr Aelod Cabinet dros y Gwasanaethau Corfforaethol, Gwella a Rheoli Perfformiad. Mae'r cyfarfod hwn ar y cyfan yn ystyried y wybodaeth sydd ar gael.
- Cyflwynir Adroddiadau Blynyddol yn ôl yr angen i Bwyllgor Archwilio'r Cyngor.

Yn ogystal â hynny:

- Y Swyddog Diogelwch TG yw is-gadeirydd Fforwm Diogelwch Sector Cyhoeddus Cenedlaethol Cymru (Cymru WARP) sy'n cwrdd bob chwarter.
- Mae'r Swyddog Rheoli Gwybodaeth a Chofnodion yn cadeirio Cymdeithas Rheoli Gwybodaeth a Chofnodion Cymru ac mae'n trefnu digwyddiadau ar draws Cymru.
- Mae'r Swyddog Rheoli Gwybodaeth a Chofnodion yn rhan o Banel Sicrhau Ansawdd Cytundeb Rhannu Gwybodaeth Bersonol Cymru (WASPI) ar gyfer Canolbarth a Gorllewin Cymru.

Yn sgil yr adolygiad o'r Fframwaith Llywodraethu, tybir bod y trefniadau llywodraethu cyffredinol yn dderbyniol neu'n dda ar y sail mai 7/8 oedd y sgoriau ar gyfartaledd. Defnyddiwyd y matrices canlynol:

- 1/2 – annerbyniol - angen gweithredu ar frys;
- 3/4 – yn is na boddhaol – angen gweithredu ar frys;
- 5/6 – boddhaol - angen gweithredu;
- 7/8 – da – efallai bod angen cymryd rhai camau;
- 9/10 – rhagorol – nid oes angen cymryd camau

Mae'r Cod Llywodraethu Corfforaethol Lleol sy'n amlinellu ymrwymiad y Cyngor i egwyddorion craidd fframwaith CIPFA/SOLACE, Delivering Good Governance in Local Government, yn rhoi arweiniad i'r holl Aelodau a swyddogion ar yr agenda llywodraethu.

Drwy ei gynnwys yng Nghyfansoddiad y Cyngor, a'i adolygu'n rheolaidd, bydd yn rhoi lefel uchel o sicrwydd bod y trefniadau llywodraethu'n addas at y diben.

5. Datrys y materion a bennwyd y llynedd 2016/17

Mae'r tabl isod yn cofnodi'r camau a gymerwyd i ddatrys y materion a bennwyd yn Natganiad Llywodraethu Blynyddol y llynedd

Mater	Camau gweithredu	Swyddog arweiniol	Dyddiad cwblhau
Cwblhau'r adolygiad o Gyfansoddiad y Cyngor yn sgil newidiadau i'r strwythurau mewnol a newidiadau deddfwriaethol i sicrhau ei fod yn gyfredol	Cafwyd oedi oherwydd problemau capasiti, ond cafodd y rhain eu datrys erbyn hyn, ac mae'r adolygiad wedi cychwyn.	Elin Prysor	I'w gwblhau erbyn Mawrth 2018

Parhau i ddatblygu capasiti a gallu'r Aelodau ar sail yr anghenion a bennir yn eu Hadolygiadau Datblygu Personol	Lluniwyd proses ar gyfer Adolygiadau Datblygu Personol yr Aelodau, ac fe'i rhoddwyd ar waith. Defnyddir yr wybodaeth i baratoi Cynllun Hyfforddiant ar gyfer yr Aelodau.	Lowri Edwards	Mawrth 2017
Gwella'r trefniadau i ymgysylltu â'r cyhoedd	Mae'r Cyngor yn ymgynghori ac yn ymgysylltu â phreswylwyr, cwsmeriaid a rhanddeiliaid eraill o fewn y sir i gael gwybod eu barn a'u safbwyntiau pan fydd yn llunio cynlluniau a/neu strategaethau newydd. Caiff yr adborth ei ystyried yn ofalus bob amser cyn cytuno ar y fersiynau terfynol. Cafodd protocol ymgysylltu'r Pwyllgorau Trosolwg a Chraffu ei gymeradwyo gan y Cyngor.	Diana Davies	Mawrth 2017
Cwblhau'r gwaith o gyflwyno System Adnoddau Dynol a Chyflogres Gorfforaethol, gan gynnwys cynllun y gweithlu	Mae modiwl recriwtio Ceri bellach yn cael ei ddefnyddio'n llwyr i sicrhau bod modd defnyddio ffyrdd electronig a digidol o weithio lle bynnag y bo modd. Rydym yn ystyried ailgynllunio prosesau eraill i barhau i symleiddio'r prosesau recriwtio. Paratoir adroddiadau misol i gefnogi'r broses benderfynu.	Caroline Lewis	Mawrth 2017
Sicrhau bod gan Archwilio Mewnol yr adnoddau digonol.	Mae angen recriwtio Uwch Archwilydd ac Archwilydd er mwyn mynd i'r afael â phryderon Swyddfa Archwilio Cymru ynglŷn ag adnoddau.	Amanda Roberts	Mawrth 2017

6. Cynllun gweithredu y cytunwyd arno ar gyfer materion i'w hystyried yn ystod 2017/18

Yn sgil gweithredu ac adolygu fframwaith CIPFA/SOLACE, Delivering Good Governance in Local Government (2016), cafodd y materion a ganlyn eu pennu i'w datrys yn ystod 2017/18

Mater	Cam gweithredu	Canlyniad	Swyddog arweiniol	Dyddiad cwblhau
Nid yw'r Cyfansoddiad diwygiedig ar gael ar y wefan	Cwblhau'r adolygiad o'r Cyfansoddiad a diweddarau'r tudalennau gwe	Nodi'r trefniadau llywodraethu i gyflawni dyletswyddau'r Cyngor	Elin Prysor	Mawrth 2018
Nid yw rhywfaint o'r wybodaeth am lywodraethu ar gael yn rhwydd ar y tudalennau gwe	Diweddarau'r cynnwys ar y tudalennau gwe i sicrhau bod gwybodaeth am lywodraethu corfforaethol ar gael yn rhwydd	Llywodraethu mwy agored a thryloyw	Caroline Jones	Medi 2017
Mae'r Cynllun Gweithlu cyfredol yn dod i ben yn 2017	Cyflwyno pecyn adnoddau cynllunio'r gweithlu. Creu Cynllun Gweithlu Strategol newydd ar gyfer 2017-2020	Cynllun gweithlu effeithiol a fydd yn gwella'r broses strategol o ddyrannu adnoddau	Caroline Lewis	Mawrth 2018
Mae Strategaeth Gorfforaethol 2013-2017 yn dod i ben yn 2017	Llunio a chyhoeddi Strategaeth Gorfforaethol newydd 2018-2022 gan ystyried y weinyddiaeth newydd	Nodi blaenoriaethau'r Cyngor a dangos ei fod yn agored	Caroline Jones	Mawrth 2018
Ni chafodd y strategaeth gwrth-dwyll a llygredd ei diweddarau ers 2011 ac nid yw'n cynnwys gofynion y Ddeddf Atal Gwyngalchu Arian na'r Ddeddf Llwgrwobrwyo	Diwygio'r Strategaeth Gwrth-dwyll a Llygredd i sicrhau bod gofynion y Ddeddf Atal Gwyngalchu Arian a'r Ddeddf Llwgrwobrwyo'n cael eu cynnwys yn y fersiwn ddiwygiedig, neu fod strategaethau ar wahân yn cael eu paratoi	Atgyfnerthu'r disgwyliadau y bydd Aelodau a staff ar bob lefel yn arwain drwy esiampl i sicrhau bod gofynion cyfreithiol, a holl reoliadau, codau, protocolau, polisïau, gweithdrefnau ac arferion yr Awdurdod yn cael eu bodloni	Steve Johnson	Mawrth 2018
Diffyg trefniadau cadarn i werthuso effeithiolrwydd ymarferion ymgynghori ac ymgysylltu	Datblygu Panel y Dinasyddion Datblygu trefniadau i werthuso effeithiolrwydd ymarferion ymgynghori ac ymgysylltu	Gwella effeithiolrwydd ymarferion ymgynghori ac ymgysylltu	Diana Davies	Mawrth 2018
Bydd angen darparu hyfforddiant cynefino i'r Aelodau yn sgil ethol gweinyddiaeth newydd ym mis Mai 2017	Mynd ati i ddarparu hyfforddiant cynefino priodol i'r Aelodau ar ôl yr etholiad a phennu eu hanghenion hyfforddiant at y dyfodol drwy'r broses Adolygu Datblygiad Personol	Rhoi arweiniad effeithiol ledled yr Awdurdod	Lowri Edwards	Mawrth 2018

Parhau i ymgorffori'r newidiadau diweddar o ran cyflawni arbedion dros y tymor canolig i'r tymor hir, a rhoi trefniadau rheoli prosiectau ar waith ar draws y Cyngor	Pennu targedau arbed penodol ar gyfer y blynyddoedd i ddod. Monitro effaith arbedion	Gwella'r trefniadau llywodraethu a rheoli prosiectau	Eifion Evans	Mawrth 2018
Bydd y Strategaeth TGCh yn dod i ben yn ystod 2017	Paratoi Strategaeth TGCh a Digidol ar gyfer 2018-2023	Sicrhau bod trefniadau effeithiol ar waith i gasglu, storio, defnyddio a rhannu data'n ddiogel	Arwyn Morris	Mawrth 2018
Sicrhau bod gan Archwilio Mewnol yr adnoddau digonol i ddarparu sicrwydd dibynadwy.	Bod y Pwyllgor Archwilio yn monitro'r sefyllfa o ran staff ac adnoddau bob chwe mis. Bod y Pwyllgor Archwilio yn monitro cynllun gwella'r Adain bob chwe mis.	Sicrhau y gellir ymgymryd â gwaith digonol a fydd yn sail i'r farn archwilio flynyddol ar sicrwydd.	Amanda Roberts	Mawrth 2018

7. Casgliad

Yn ystod yr adolygiad blynyddol o'r fframwaith llywodraethu, cafodd y cynnydd yn erbyn fframwaith newydd CIPFA/SOLACE, Delivering Good Governance Framework (2016), ei fesur. Canfuwyd bod y trefniadau llywodraethu cyffredinol yn dderbyniol neu'n dda.

Mae'r Cyngor wedi gwneud cynnydd da yn ystod y flwyddyn, gan gofnodi llwyddiant yn erbyn pob un o'r saith egwyddor graidd.

Drwy lunio Cod Llywodraethu Corfforaethol Lleol sy'n dod â'r holl godau a dogfennau lleol ynghyd mewn un ddogfen, mae'n rhoi sicrwydd bod trefniadau llywodraethu clir ar waith.

Mae'r Cyngor wedi pennu nifer o fân faterion i'w datrys yn ystod 2017/18 ac mae wedi'u nodi mewn cynllun gweithredu.

8. Ardystio'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Dros y blynyddoedd nesaf, rydym yn bwriadu mynd i'r afael â'r materion uchod i wella ein trefniadau llywodraethu ymhellach. Rydym yn sicr y bydd y camau hyn yn mynd i'r afael â'r gwelliannau angenrheidiol a bennwyd yn ein hadolygiad o effeithiolrwydd. Byddwn yn monitro'r camau i'w rhoi ar waith, a'r modd y maent yn gweithredu, fel rhan o'n hadolygiad blynyddol nesaf.

Llofnod:

Prif Weithredwr.....Dyddiad.....

Arweinydd y Cyngor..... Dyddiad.....